

Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	8
	2.2 Samenstelling College	10
■ 3	Deel 1: Beleidsbegroting	
	3.1 Bouwend Voorst	13
	3.2 Mooi Voorst	18
	3.3 Bedrijvig Voorst	27
	3.4 Gezond Voorst	33
	3.5 Sociaal Voorst	43
	3.6 Veilig Voorst	49
	3.7 Dienstverlenend Voorst	53
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	59
	3.9 Overhead	64
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	67
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	76
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	82
	4.4 Paragraaf Financiering	88
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	92
	4.6 Paragraaf Verbonden partijen	96
	4.7 Paragraaf Grondbeleid	107
■ 5	Deel 2: Financiële begroting	
	5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2018-2021)	110
■ 6	Bijlagen	
	Vaststellingsbesluit	120
	6.1 Overzicht subsidies 2018	121

Hoofdstuk 1

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021. In deze inleiding gaan wij in op de plaats van de begroting in de planning- en controlcyclus en recente ontwikkelingen.

Planning & control-cyclus

De planning- en controlcyclus van een begrotingsjaar beslaat een periode van twee jaren: de cyclus strekt zich uit van de behandeling van de prioriteitennota in de maand juni voorafgaand aan het begrotingsjaar tot de behandeling van de programmarekening in de maand juni na afloop van het begrotingsjaar. Dit brengt met zich mee dat in elk kalenderjaar de planning- en controlcyclus van drie begrotingsjaren aan de orde is. De cyclus voltrekt zich op twee vaste tijdstippen van het jaar: in de maand juni worden de programmarekening van het vorige begrotingsjaar, het voortgangsbericht van het lopende begrotingsjaar en de prioriteitennota voor het komende begrotingsjaar behandeld. In de maand oktober worden de bestuursrapportage van het lopende begrotingsjaar en de programmabegroting voor het komende begrotingsjaar behandeld. Deze samenhangende planning is een bewuste keuze: de raad kan op deze manier bij de behandeling van de prioriteitennota rekening houden met de resultaten van het afgelopen begrotingsjaar en met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. Bij de vaststelling in het najaar van de begroting voor het komende jaar kan de raad rekening houden met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. De planning- en controlcyclus steekt op deze manier consistent in elkaar en biedt de gemeenteraad optimale mogelijkheden om in samenhang te sturen en te controleren. In de programmabegroting die voor u ligt stelt u de beleidsdoelen en het financiële kader voor het begrotingsjaar 2018 vast.

Ontwikkelingen

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording

De vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zoals dat in het voorjaar 2016 is vastgesteld had een behoorlijke impact op de opzet van de begroting 2017. In deze nieuwe begroting 2018 is verder voortgeborduurd op de gewijzigde opzet en zijn er geen wijzigingen of verdere vernieuwingen doorgevoerd.

Financieel MeerjarenPerspectief 2018-2021

Het Financieel MeerjarenPerspectief 2018-2021

Het financieel meerjarenperspectief in deze begroting laat positieve saldi zien voor de jaren 2018 tot en met 2021 van resp. € 343.500, € 678.800, € 781.900 en € 1.017.600. Naast de effecten van de septembercirculaire 2017 zijn de autonome ontwikkelingen conform de uitgangspunten van deze begroting verwerkt alsmede de structurele effecten van de Bestuursrapportage 2017 en de Prioriteitennota 2018. Het meerjarenperspectief laat dus een gezonde financiële structuur zien. In deze begroting zetten wij de beleidsmaatregelen en activiteiten voort langs de lijnen van de drie benoemde bestuurlijke hoofdthema's waaronder een verdere realisatie van de plannen en maatregelen uit het addendum Duurzaamheid dat u in 2016 heeft vastgesteld, investeren in de kwaliteit van het Voorster landschap waaronder voorbereiding van landschappelijke projecten gekoppeld aan de verbreding van de A1 en het samen met de Cleantech Regio Stedendriehoek, de Strategische Board en de provincie Gelderland uitvoering geven aan de Omgevingsagenda 2.0. Daarnaast wordt ingezet op diverse projecten binnen het Sociaal Domein waaronder vorm en inhoud geven aan een integraal en doelgericht transformatieprogramma in het Sociaal Domein op basis van de conclusies en bevindingen vanuit het project 'Vorst onder de Loep', met nieuwe maatregelen bewegingsarmoede en overgewicht onder jongeren tegengaan en sport en bewegen van jongeren en ouderen bevorderen.

Opgemerkt moet worden dat de opbrengst vanuit de precariobelasting in afwachting van de afronding van juridische procedures conform besluitvorming bij het Voortgangsbericht 2015 is gereserveerd en dus nog niet verwerkt in het financieel meerjarenperspectief.

Het financieel meerjarenperspectief vindt u terug in deel 2: Financiële begroting.

Transities in het sociaal domein

De voorgenomen overheveling per 2018 van de integratie-uitkering Sociaal domein naar de algemene uitkering is uitgesteld. Het Rijk heeft ingestemd met het verzoek van de VNG om eerst afspraken te maken over de structurele indexering van de betreffende budgetten. Besluitvorming daarover is aan een nieuw kabinet, zodat overheveling naar verwachting niet eerder dan met ingang van 2019 kan plaatsvinden. In deze programmabegroting stellen we daarom voor om nog uit te gaan van een budgettair neutrale raming van de lasten en baten van de gedecentraliseerde taken in het sociale domein. De lasten zijn geraamd in respectievelijk de programma's Bedrijvig Voorst (Participatiewet), Gezond Voorst (Jeugdzorg) en Sociaal Voorst (Wet maatschappelijke ondersteuning).

College van burgemeester en wethouders.

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst is als volgt:

Partij	Raadzetels	Fractievertegenwoordigers	Wethouders
Gemeente Belangen	7	2	2
VVD-Liberaal 2000	4	3	
CDA	4	4	1
PvdA-GroenLinks	2	2	
D66	2	4	1
Totaal	19	16	4

Voorzitter gemeenteraad De heer drs J.T.H.M. (Jos) Penninx

Raadsgrieffier Mevrouw drs B.J.M. (Bernadette) Jansen

Fractie Gemeente Belangen

De heer E.K. (Edo) Horstman (raadslid en fractievoorzitter)

De heer R.G.H. (Rein) Hazelaar (raadslid)
De heer A. (Ton) Bannink (raadslid)
De heer J.I.H.M. (Han) Lubberink (raadslid)
Mevrouw I.W.M. (Ingrid) Aarnink - Westerbeek (raadslid)
De heer R.R.S. (Robert) Bosch (raadslid)
Mevrouw H.G.M. (Miriam) Jansen-Greiving

Fractie VVD-Liberaal 2000

De heer R.W. (Ruud) Kooij (raadslid en fractievoorzitter)

De heer mr ing G. (Gerrit) Schimmel (raadslid)
Mevrouw J.H. (Ans) van Amerongen - Elfferich (raadslid)
De heer J.E. (Emiel) de Weerd (raadslid)

Fractie CDA

De heer E. (Bert) van de Zedde (raadslid en fractievoorzitter)

De heer C.B. (Cees) Booster (raadslid)
Mevrouw J.B.H. (Joke) Boerkamp - Leisink (raadslid)
De heer A.A. (Arend) Jansen (raadslid)

Fractie PVDA-GroenLinks

De heer G.H. (Erik) Nobel (raadslid en fractievoorzitter)

De heer H. (Hans) de Graaf (raadslid)

Fractie D66

De heer P.T.M. (Paul) Jonkman (raadslid en fractievoorzitter)

Mevrouw drs A.M. (Annetta) Lasance (raadslid)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst is als volgt:

Burgemeester Jos Penninx

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

Bestuursorganen, Bestuurlijke samenwerking, Openbare orde en veiligheid, Evenementenbeleid, Algemene plaatselijke verordening, Brandweer en rampenbestrijding (waaronder overstromingen en veeziektes), Integrale handhaving, Bestaande landgoederen, Kabinetszaken en communicatie, Gemeentelijke dienstverlening en burgerzaken, Archiefzaken

Wethouder Hans van der Sleen (Gemeente Belangen)

1^e loco burgemeester

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, sport en mobiliteit

Grondexploitaties, Sport en sportaccommodaties, Onderwijsaccommodaties, Beheer openbare ruimte, Verkeer en vervoer, Waterbeheer en riolering, Civieltechnische werken, Gemeentelijke gebouwen, Markt, Financiën, Personeel, Informatiebeleid en automatisering

Wethouder Harjo Pinkster (CDA)

2^e loco burgemeester

Portefeuille Welzijn, onderwijs en economie

Jeugd en onderwijs, Kunst en cultuur, Vormings- en ontwikkelingswerk (waaronder bibliotheek), Minderheden en vluchtelingen, Economie, Recreatie en toerisme, Subsidiebeleid

Wethouder Wim Vrijhoef (D66)

3^e loco burgemeester

Portefeuille Transitie, Wet maatschappelijke ondersteuning en werk & inkomen

Coördinatie transitie sociaal domein, Wet maatschappelijke ondersteuning, Gezondheidszorg, Werk en inkomen, Doelgroepenvervoer

Wethouder Arjen Lagerweij (Gemeente Belangen)

4^e loco burgemeester

Portefeuille Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

Ruimtelijke plannen (waaronder nieuwe landgoederen), Volkshuisvesting, Cultuurhistorie en monumentenzorg, Landschapsontwikkeling, Bouw en woningtoezicht, Duurzaamheid en milieubeheer, Afvalverwijdering en verwerking

Hoofdstuk 3

Deel 1: Beleidsbegroting

3.1 Bouwend Voorst

Wat willen we bereiken

De gemeente Voorst bestaat uit een aantal kleinere en grotere kernen, elk met een eigen karakter. Een van de belangrijkste taken van de gemeente is om het landelijk karakter en de leefbaarheid in die kernen en wijken actief te bewaken en te bevorderen. Herijking van beleid en plannen op het terrein van ruimtelijke ordening en bouwen op basis van de huidige en toekomstige behoefte aan woningen is van belang om optimaal aan de vraag en behoeften te blijven voldoen. Met de procesgang rond de nieuwe ruimtelijke toekomstvisie geven we vorm en inhoud aan het nieuw vastgestelde beleid burgerparticipatie. Een andere maatschappelijke kanteling vindt plaats met de nieuwe Omgevingswet, hierdoor zal de gemeentelijke dienstverlening ook binnen het fysieke domein veranderen. De gemeente zal levensloopbestendige bouw blijven stimuleren, en het mogelijk maken bestaande woningen aan te passen opdat senioren en mensen met een beperking langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Wij zullen inzetten op bouwen naar behoefte. Waar mogelijk willen we volop ruimte geven aan particulieropdrachtgeverschap, al dan niet collectief. De mogelijkheden van organische uit- en inbreiding van kleine kernen en wijken krijgen prioriteit en worden optimaal benut. Daarbij wordt door de gemeente indien mogelijk pragmatisch omgegaan met regelgeving. Zo wordt splitsing en herbesteding in principe positief benaderd, bijvoorbeeld ten behoeve van de inrichting van kleinschalige zorgvoorzieningen, groepswonen of om startende bedrijven te faciliteren.

Voor wat betreft de grondexploitaties blijven we de bestaande grondposities verstandig herwaarderen. De gemeente dient zich niet op te stellen als een onderneming die maximale winst móet maken; anderzijds moet ook het grondbedrijf geen onnodige verliezen incasseren.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Gronduitgifte­regeling koopwoningen (2009)
- Verordening starters­lening (2016)
- Exploitatie­verordening (2006) / toelichting
- Procedure­verordening advisering tegemoet­koming planschade / toelichting
- Verordening sociale koop- en huurwoningen
- Verordening Stimulerings­lening woningen gemeente Voorst
- Verordening Stimulerings­lening overige doel­groepen gemeente Voorst

Beleidsnota's

- Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst (.PDF) / visiekaart
- Regionale Structuurvisie Stedendriehoek 2030
- Nota nieuwe landgoederen
- Nota grondbeleid 2016
- Waar de stallen verdwijnen
- Aanpassing waar de stallen verdwijnen
- Notitie ruimtelijke kwaliteit veranderende erven
- Functieverandering: het proces
- Functieverandering: en verevening
- Functieverandering: gecorrigeerde vervangingswaarde

Beleidsregels

- Uitvoeringsregels VROM starterslening
- Beleidsregels procedure binnenplanse ontheffingen en nadere eisen
- Woonvisie

De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link:
www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Ruimtelijke ordening

Diverse bestemmingsplannen maken	
Inhoud	In 2018 bieden wij u diverse bestemmingsplannen ter vaststelling aan. Zoals voor de invulling van de vrijkomende schoollocaties, 2e herziening van het bestemmingsplan Buitengebied, de Scherpenhof (blijft onzeker omdat we sterk afhankelijk zijn van de samenwerking met de eigenaar) en diverse postzegelplannen.
Beoogd effect	Wijziging van planologische invulling om in te spelen op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en vragen.
Risico's	Als gevolg van het huidige beleid bestaat de kans dat nieuwe ontwikkelingen hier niet altijd binnen passen, waardoor procedures moeten worden doorlopen die relatief lang duren.

Concrete agendapunten uit de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst (omgevingsvisie) uitwerken	
Inhoud	In 2018 gaan wij aan de slag met concrete agendapunten die voortvloeien uit de nog vast te stellen Ruimtelijke Toekomstvisie (gepland eind 2017).
Beoogd effect	Ontwikkelingen in het ruimtelijke domein vooruitlopend op de Omgevingswet concreet oppakken in samenwerking met de samenleving.
Risico's	Als gevolg van een lage betrokkenheid van de samenleving bestaat de kans dat we geen input voor de diverse beleidsvelden krijgen, waardoor we een product krijgen dat niet wordt gedragen.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid uitvoeren	
Inhoud	De gemeente Voorst kiest voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per object bekijkt of zij een actieve rol aanneemt of -in veel gevallen- een passieve rol. Dit beleid is door u vastgelegd in de nota grondbeleid.
Beoogd effect	Een succesvol regisserend grondbeleid afgestemd op de verschillende objecten.
Risico's	Als gevolg van tegenvallende verkopen, bestaat de kans dat geraamde opbrengsten lager uitvallen, waardoor exploitaties negatief gaan lopen.

Wonen en bouwen

Invoering Omgevingswet voorbereiden	
Inhoud	Voor de invoering van de Omgevingswet heeft u bij de prioriteitennota €150.000 beschikbaar gesteld voor de periode 2018-2020.
Beoogd effect	Met de komst van de Omgevingswet willen en moeten we transformeren naar een nieuwe manier van werken binnen het fysieke domein, waarbij de dienstverlening centraal staat.
Risico's	Omdat niet alle wet- en regelgeving voor 100% bekend is, bestaat het risico dat er onvoldoende zicht is welke aanpassingen nodig zijn binnen de werkprocessen van de gemeente. Ook bestaat de kans dat de markt nog niet klaar is om een aantal van onze huidige taken te gaan uitvoeren, waardoor we kans lopen op een chaotische start met de nodige risico's.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.	695 euro	COELO, Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.	747 euro	COELO, Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	254.000 euro	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	80,1%	CBS
Grondexploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	7,7	ABF Systeem Woningvoorraad

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Bouwend Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
8-1 Ruimtelijke ordening	1.745.199	996.676	970.700	971.400	979.200	979.700
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	6.156.541	8.281.610	4.729.569	3.969.871	6.494.005	3.559.145
8-3 Wonen en bouwen	1.734.059	1.112.112	1.198.647	1.048.434	1.066.500	1.047.869
Totaal lasten	9.635.799	10.390.398	6.898.916	5.989.705	8.539.705	5.586.714
8-1 Ruimtelijke ordening	412.488	329.770	321.356	324.235	324.235	324.235
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	6.343.266	8.268.955	4.729.569	3.969.871	6.494.005	3.559.145
8-3 Wonen en bouwen	983.510	743.481	765.129	772.120	772.120	772.120
Totaal baten	7.739.264	9.342.205	5.816.054	5.066.226	7.590.360	4.655.500
Saldo	-1.896.535	-1.048.193	-1.082.863	-923.479	-949.345	-931.214

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

Algemeen

Vanaf 2017 worden geen overheadkosten meer aan programma's toegerekend. Dit is de voornaamste oorzaak van de lagere geraamde lasten t.o.v. de werkelijke lasten 2016. Hierna worden de overige belangrijkste afwijkingen binnen de diverse taakvelden toegelicht.

8-1 Ruimtelijke ordening

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor hogere lasten. Een binnen dit taakveld in 2017 aanwezige investering (dekking reserve) heft dit op. Samen met de index voor leges levert dit een positief saldo op.

8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)

Binnen dit taakveld zijn de grondexploitaties opgenomen m.b.t. woningbouw. De lasten en baten van de grondexploitaties worden budgettair neutraal in de begroting geraamd. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties wordt derhalve verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

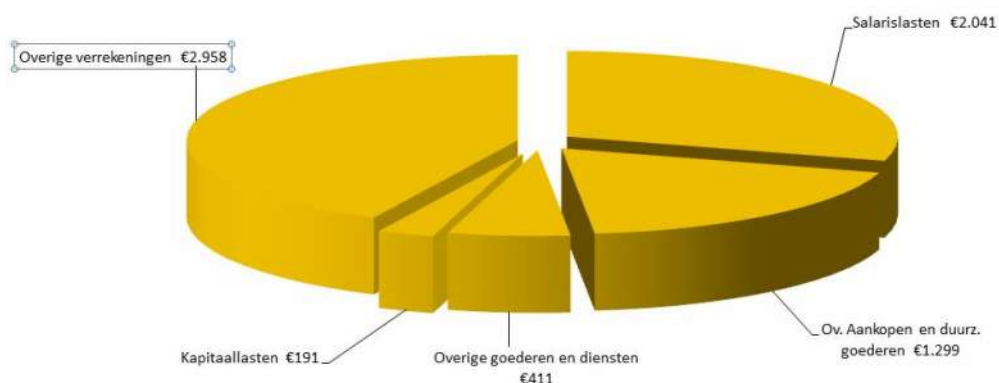
8-3 Wonen en bouwen

De toename in 2018 wordt voor € 150.000 veroorzaakt door de uit de Prioriteitennota 2018 geraamde eenmalige kosten invoering Omgevingswet hetgeen een transitie behelst naar een nieuwe manier van werken binnen het fysieke domein, waarbij

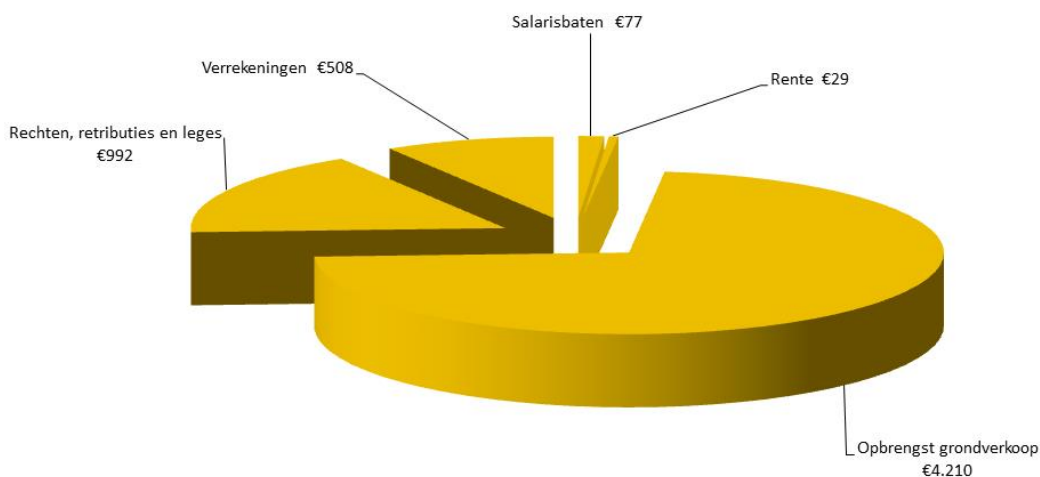
de dienstverlening centraal staat. Deze kosten bestaan onder meer uit onderzoek competenties medewerkers, opleiding en training van medewerkers, aanpassing van de digitale infrastructuur, inhuur externe deskundigen. De verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden en het woonbehoeftenonderzoek (eens in de drie jaar, niet in 2018) en de index op leges omgevingsvergunningen zorgen ervoor dat de toename per saldo € 86.000 bedraagt.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

LASTEN
(bedragen x € 1.000)

BATEN
(bedragen x € 1.000)

Investeringen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MIP						
Prio 2017 en 2018: Twello Centrum	2018 / 2021	700.000	700	9.100	17.500	25.800
Totaal Bouwend Voorst		700.000	700	9.100	17.500	25.800

Reserves en voorzieningen (* gewijzigd)

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Algemene reserve buffer grondexploitatie *	2.757.737	1.531.374	1.238.599	998.154	448.328
Wijk- en dorpontwikkelfonds	147.059	147.059	147.059	147.059	147.059
Vereveningsfonds sociale woningbouw	105.795	105.795	105.795	105.795	105.795
Totaal reserves *	3.010.591	1.784.228	1.491.453	1.251.008	701.182

Standen per 1 januari

Toelichting

Reserves:

De algemene reserve buffer grondexploitatie is ingesteld als bufferfunctie voor tegenvallers binnen de grondexploitaties. Uitgangspunt is dat de omvang van de reserve gelijkgesteld is aan de in de nota Grondbeleid 2016, vastgestelde ondergrens.

3.2 Mooi Voorst

Wat willen we bereiken

Met de duurzaamheidsnota en het addendum daarop is een stevig fundament gelegd voor het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid voor de komende jaren gebaseerd op de brede en integrale benadering, te weten het investeren in zowel een duurzame leefomgeving, een duurzame economische ontwikkeling als in een duurzaam sociale en rechtvaardige gemeenschap ('people, planet, profit'). De integrale aanpak behelst maatregelen gericht op energiebesparing en bewustwording bij huishoudens en bij ondernemingen, verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, verkenningen en onderzoeken op het gebied van grootschalige opwek van duurzame energie passend bij de schaal van Voorst, het waar mogelijk beter benutten en stimuleren van gebruik van biomassa, het versterken van ecologische waarden en verbeteren van ecologisch beheer in de openbare ruimte en het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in milieutaken en verduurzamingsprojecten. Per deelgebied zijn de te behalen doelstellingen gekwantificeerd en worden de bereikte resultaten gemonitord.

Wat betreft de huishoudelijke afvalinzameling is onze doelstelling dat in 2020 75% van het huishoudelijk afval gescheiden wordt aangeboden en dat er 100 kg of minder restafval per inwoner per jaar wordt geproduceerd.

Voor het beheer van de openbare ruimte blijft het uitgangspunt dat het beheer sober en doelmatig plaatsvindt. Initiatieven van (groepen van) burgers op het gebied van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte worden toegejuicht en omarmd. Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt. De verkeerssituaties rondom de Molenstraat, Domineestraat en H.W. Iordensweg in Twello zijn onderzocht met als inzet het verbeteren van de veiligheid. Dit heeft ertoe geleid dat de westelijke rondweg Twello weer in beeld is, omdat er niet een afdoende andere oplossing uit het verkeersonderzoek naar voren kwam of andere alternatieven onhaalbaar blijken. Wij gaan nu aan de slag met diverse partners om te komen tot realisatie.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Verordening heffing en invordering afvalstoffenheffing en reinigingsrechten / tarieventabel / nadere regels medische indicatie / nadere regels voorlopige aanslagen
- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen / toelichting / nadere regels
- Verordening heffing en invordering lijkbezorgingsrechten / tarieventabel
- Verordening heffing en invordering rioolheffingen
- Verordening afvoer hemelwater en grondwater/ Gebiedsaanwijzing afvoer hemelwater en grondwater
- Destructieverordening / toelichting
- Afvalstoffenverordening 2009 / uitvoeringsbesluit 2015
- Wegsleeverordening / toelichting)
- Erfgoedverordening / toelichting/ archeologische beleidskaart: noord/ zuid
- Reglement Commissie Monumenten en Cultuurhistorie
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Voorst 2016

Beleidsnota's

- Optimalisatie groenbeheer / Beleidskader groen
- Notitie bomen in relatie tot zonnepanelen
- Beleidskader wegenonderhoud
- Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2015 – 2019
- Welstandsnota/ Bijlagen/Kaartblad Noord/ Midden/ Zuid
- Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan
- Beleids- en beheerplan openbare verlichting / Beleidskader straatverlichting
- Beleidskader materieel buitendienst en brandweer
- Beleidskader gebouwen en gebouwgebonden installaties
- Woonvisie
- Landschapsontwikkelingsplan / deel 2 / deel 3
- Waar de stallen verdwijnen
- Notitie ruimtelijke kwaliteit veranderende erven
- Functieverandering: het proces
- Functieverandering en verevening
- Functieverandering: gecorrigeerde vervangingswaarde
- Regels subsidieverstrekking landschap 2014-2017
- Beleidsnota bepaling historische graven
- Addendum Duurzaamheid

Beleidsregels

- Beleidsregels subsidie natuur en landschap
- Beleidsregels subsidie verkeer en vervoer
- Beleidsregels monumentensubsidies
- Beleidsregels papierinzameling
- Beleidsregels isolatiemaatregelen woningen
- Schaderegeling ingravingen gemeente Voorst
- Handboek kabels en leidingen gemeente Voorst
- Verlegregeling Voorst 2015

Gemeenschappelijke regelingen

- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Veluwe IJssel

De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link:
www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid Twello verbeteren	
Inhoud	In 2017 is het rapport “ Een verkeersveilig en leefbaar Twello” in de gemeenteraad besproken. De gemeenteraad heeft besloten om de veiligheid in Twello te verbeteren met het doortrekken van de randweg om Twello en vervolgens de herinrichting van de Molenstraat en de Iordensweg/ Domineestraat uit te voeren. In 2018 wordt de randweg verder uitgewerkt in samenwerking met externe partijen zoals de provincie Gelderland en ProRail.
Beoogd effect	In 2018 zullen wij de voortgang presenteren over het realiseren van de randweg.
Risico's	Als gevolg van zeer moeizame onderhandelingen met betrokken partijen bestaat de kans dat er zich problemen voordoen, waardoor de voortgang stagneert. Ook is het nog onzeker of derden de benodigde financiële bijdragen beschikbaar stellen.

Fietsroute (fietsnelweg) Apeldoorn - Deventer verbeteren	
Inhoud	In 2015 is door de regio, inclusief de gemeente Voorst, de 'go' uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. Inmiddels is de 1e fase aan maatregelen uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt gewerkt aan het vervolgpakket. Onderdelen hiervan zijn in ieder geval de voorrang vanaf de N344 naar de Worp en het plaatsen van wacht- en schuilruimtes. Het maatregelpakket bestaat onder andere uit wegverbeteringen in Apeldoorn en Deventer, een gedragscampagne en het verbeteren van de herkenbaarheid van de fietsroute.
Beoogd effect	Het verbeteren van de fietsroute Apeldoorn – Deventer om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.
Risico's	Als gevolg van samenwerkingsverbanden tussen verschillende partijen, bestaat de kans dat het project langer duurt dan aangegeven waardoor we minder snel onze doelstellingen bereiken.

Kwaliteit omgeving A1-verbreding verbeteren	
Inhoud	Door Rijkswaterstaat wordt gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 die door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken, wat gevolgen heeft voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. De verbreding verloopt in 2 fasen waarbij het weggedeelte tussen de op/afritten van Posterenk en Deventer in fase 1 ligt. Fase 1 wordt gerealiseerd vanaf 2018 met een doorloop tot 2020. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot Posterenk en loopt in de periode van 2024 tot 2028. Voor een goede inpassing van deze verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten worden gedeeltelijk in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie en het waterschap uitgevoerd.
Beoogd effect	Met deze werkzaamheden kunnen wij een kwaliteitsverbetering realiseren bovenop de plannen voor de wegverbreding.
Risico's	Als gevolg van vertraging van de werkzaamheden op de A1 bestaat de kans dat er extra sluipverkeer door de gemeente komt, waardoor er gevaarlijke verkeerssituaties en extra drukte kunnen ontstaan.

Verkeersbeleidsplan actualiseren	
Inhoud	In 2010 heeft de gemeenteraad het GVVP vastgesteld met daarin het verkeersbeleid voor de aankomende jaren. Inmiddels zijn er wijzigingen in beleid en voorzieningen die ertoe leiden om het GVVP te actualiseren. Door de regio is de fietsvisie (2012) vastgesteld met de snelle fietsroutes zoals Deventer – Apeldoorn. Door de provincie is de omgevingsvisie (2014) vastgesteld inclusief haar visie op mobiliteit in de regio. De ontwikkeling van het elektrisch vervoer is verder gekomen met de e-bike, de speedpedelec (45 km/h) en de elektrische auto's. In Voorst is de rondweg in ontwikkeling. Dit pleit ertoe om het GVVP te actualiseren. In 2018 wordt gestart met nieuw beleid met als eerste stap in 2018 een evaluatie van het huidige beleid.
Beoogd effect	De evaluatie leidt tot een actualisatie van het verkeersbeleid met daarin de laatste ontwikkelingen.
Risico's	Als gevolg van het maken van een nieuw verkeersplan bestaat het risico dat reeds genomen besluiten weer tegen het licht worden gehouden, waardoor het proces langer duurt dan ingeschat is.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Fietspad en natuurvriendelijke oever De Fliert aanleggen	
Inhoud	In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Burgemeester Van der Feltweg een fietsroute langs of nabij de Fliert te realiseren. Het waterschap vult gelijktijdig haar opgave in voor de Kader Richtlijn Water in de vorm van een natuurvriendelijke oever langs de beek. Deze route sluit aan op de recent aangelegde fiets-/wandelroute vanuit het plan Achter 't Holthuis/ De Schaker. Beide plannen worden in gezamenlijkheid ontwikkeld.
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke fiets- en wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

Kwaliteitsimpuls geven aan Ons Voorster landschap	
Inhoud	Naar aanleiding van het advies "Verbindend Landschap" van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur" is een jaarlijks budget beschikbaar voor versterking van het landschap. Deze jaarlijkse kwaliteitsimpuls wordt in overleg met bewoners en gebruiker van het landschap ingezet. Begin van het jaar wordt bepaald aan welk project of projecten dit geld in 2018 besteed wordt.
Beoogd effect	Versterking van het landschap als tegenwicht van de forse transitieopgaven, o.a. naar aanleiding van de klimaatwijziging. De drie speerpunten zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbeteren van de biodiversiteit in Gelderland 2. Versterken van de maatschappelijke betrokkenheid van de natuur in Gelderland 3. Versterken van de verbinding tussen natuur en economie in Gelderland
Risico's	Als gevolg van het voornemen om extra groen toe te voegen bestaat de kans dat dit weerstand oproept in de samenleving wanneer het om specifieke locaties gaat, waardoor we minder voortgang kunnen boeken dan gepland.

Gebiedsvisie maken van de Polder Nijbroek	
Inhoud	De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14 ^e eeuws cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor starten wij een gebiedsproces in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaat-robuste inrichting en de mogelijkheden als 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Voor de Polder Nijbroek wordt in 2018 een basisdocument opgesteld waarin een verkenning gegeven wordt van de kansen en een plan van aanpak. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces.
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers. De te starten verkenning moet een visie en uitvoeringsprogramma opleveren voor de komende jaren.
Risico's	Als gevolg van de bottom-up benadering bij deze visie bestaat de kans dat de samenleving een richting op wil die meer inzet vraagt, waardoor we niet uitkomen met het beschikbaar gestelde budget en het mogelijk ook een langere doorlooptijd heeft.

Riolering

Hemelwater afkoppelen	
Inhoud	Gelijktijdig met de reconstructieprojecten, zoals deze beschreven zijn in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel wegen, wordt het hemelwater van grote delen van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. Daarnaast wordt hemelwater van nieuwbouwprojecten niet aan gesloten. Ook stimuleren we particulieren om af te koppelen.
Beoogd effect	Door het afkoppelen van hemelwater wordt dit schone water niet meer vermengd met het vuile rioolwater maar kan het terugvloeien naar de bodem of oppervlakte water. Ook ontzien we hiermee de rioalgemalen en rioolwaterzuivering. Tevens is het een vorm van klimaatadaptatie omdat het verdroging tegen gaat en het rioolstelsel robuuster maakt voor heftiger regenval. Hierdoor treedt minder overlast op door riooloverstorten en rioolwater op straat.
Risico's	Als gevolg van zogenaamde fout aansluitingen bij particulieren bestaat de kans dat vuilwater in een hemelwaterriool stroomt wat gevolgen heeft voor het milieu.

Bergbezinkvoorziening Troelstralaan Twello realiseren	
Inhoud	In 2014 hadden wij willen starten met de voorbereiding van de realisering van een bergbezinkvoorziening aan de Troelstralaan te Twello. Op verzoek van het waterschap zijn deze werkzaamheden uitgesteld. Het waterschap heeft de mogelijkheden van een extra zuivering voor het zuidelijk gebied van de gemeente onderzocht, de Waterfabriek, en is tot de conclusie gekomen dat deze realiseerbaar is. Ook wordt bezien of het rioolstelsel van Twello ontlast kan worden door de capaciteit van het waterschapsgemaal in Twello te vergroten. De aanleg van de Waterfabriek is wederom vertraagd en staat nu gepland voor 2021. De vergroting van het gemaal vindt plaats in 2018. Na realisatie van de Waterfabriek volgt een periode van monitoring van de Twellose Beek, waarna bepaald wordt of aanvullende maatregelen nodig zijn. Vooralsnog wordt de bergbezinkvoorziening uitgesteld tot 2022.
Beoogd effect	Het doel is om meer berging te verkrijgen in de riolering en het aantal riooloverstorten te verminderen. Daarnaast ontstaat er een mogelijkheid om water te genereren voor doorspoeling van het open watersysteem van de Twellose Beek.
Risico's	Als gevolg van het niet kunnen realiseren van een Waterfabriek bestaat de kans dat er alsnog naar andere maatregelen moet worden gekeken, waardoor er vertraging ontstaat en extra kosten moeten worden gemaakt.

Afval

Verwerking grof afval verbeteren (motie "Afval brengen kost een berg" uitvoeren)	
Inhoud	<p>De raad heeft, middels de motie "Afval brengen kost een berg", gevraagd te kijken hoe de invulling van de brengfunctie voor burgers van grof afval verbeterd zou kunnen worden. Het college heeft gekozen om grof afval breder te bekijken. Dit is ook de reden dat het college het contract met Attero voor het brengen van (grof)huishoudelijk afval per 1 januari 2018 heeft opgezegd. In het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) is daarom €140.000 (kosten Attero) als voordeel verwerkt en een bedrag van € 50.000 opgenomen als last; dit is het minimale bedrag dat we nodig hebben voor een nieuwe voorziening.</p> <p>In 2017 zijn we alvast begonnen met een pilot voor de haalfunctie van grof huishoudelijk afval en grof groen vanuit de werf. Ook beginnen we met een brengpunt tijdens de KCA inzameling voor een aantal grof huishoudelijke afvalstromen (die redelijk kosten neutraal te ontvangen zijn). Op basis van deze resultaten wordt bekeken hoe de grof huishoudelijke afvalstromen in zijn totaliteit verder te optimaliseren en organiseren zijn.</p> <p>Bij de prioriteitennota 2019 bieden wij u een voorstel aan voor de definitieve oplossing en de daarbij behorende kosten. Op deze manier krijgt u een volledig inzicht in de inkomsten die we in 2019 nodig hebben voor een kostendekkende afvalstoffenheffing.</p>
Beoogd effect	In 2018 werken we aan een verdere optimalisatie van de grof huishoudelijke afvalstromen, zowel groen als grijs. Vanuit de componenten service, scheidingsresultaat, kosten en social return wordt gewerkt richting de meest optimale vorm.
Risico's	Als gevolg van het opzeggen van het contract met Attero per 1 januari 2018 bestaat de kans dat we met ingang van die datum nog geen voldragen alternatief hebben waardoor we extra kosten moeten maken.

Milieubeheer

Addendum duurzaamheid uitvoeren	
Inhoud	In 2016 heeft de raad ingestemd met het addendum duurzaamheid. In 2017 is begonnen met de uitvoering van een groot aantal projecten uit het addendum.
Beoogd effect	Het uiteindelijke doel is het bereiken van een energieneutrale gemeente Voorst. In september 2018 brengen we u op de hoogte van de resultaten van het eerste jaar 2017 van de uitvoering van het addendum duurzaamheid.
Risico's	Als gevolg van het willen verduurzamen van de gemeente zijn we voor een groot deel afhankelijk van externen en bestaat de kans dat we niet volledig de regie hebben, waardoor we inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en uitvoerders onvoldoende in de goede richting kunnen sturen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	118 kg	CBS
Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	4,1%	RWS
Verkeer & vervoer	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.	6%	VeiligheidNL
Verkeer & vervoer	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.	8%	VeiligheidNL

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Mooi Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
2-1 Verkeer en vervoer	3.425.091	3.119.088	3.108.021	3.116.557	3.114.015	3.052.501
2-2 Parkeren	76.217	78.811	85.153	85.153	85.153	85.153
2-4 Economische havens en waterwegen	-436	-	-	-	-	-
2-5 Openbaar vervoer	44.047	10.000	-	-	-	-
5-5 Cultureel erfgoed	318.105	298.983	210.751	210.751	210.751	210.751
5-7 Openbaar groen en recreatie *	1.711.534	1.624.138	1.612.034	1.565.665	1.557.083	1.548.569
7-2 Riolering	3.202.498	2.736.267	2.283.260	2.236.351	2.181.144	2.118.203
7-3 Afval	1.994.074	1.782.987	1.808.717	1.808.453	1.801.509	1.801.149
7-4 Milieubeheer	764.032	1.062.738	1.072.596	1.072.596	1.115.096	1.115.096
7-5 Begraafplaatsen	191.536	161.721	178.773	179.832	178.962	178.859
Totaal lasten *	11.726.698	10.874.734	10.359.305	10.275.359	10.243.713	10.110.281
2-1 Verkeer en vervoer	115.110	101.230	100.578	100.578	100.578	100.578
2-2 Parkeren	20.000	21.998	21.994	21.994	21.994	21.994
2-4 Economische havens en waterwegen	-436	-	-	-	-	-
2-5 Openbaar vervoer	-	-	-	-	-	-
5-5 Cultureel erfgoed	44.531	17.861	3.607	3.607	3.607	3.607
5-7 Openbaar groen en recreatie	108.204	139.359	19.226	19.226	19.226	19.226
7-2 Riolering	3.378.739	2.938.125	2.826.886	2.826.886	2.826.886	2.826.886
7-3 Afval	1.981.419	2.122.459	1.854.027	1.854.027	1.854.027	1.854.027
7-4 Milieubeheer	59.334	20.823	10.588	10.608	10.608	10.608
7-5 Begraafplaatsen	210.755	201.767	200.955	200.955	200.955	200.955
Totaal baten	5.917.656	5.563.622	5.037.861	5.037.882	5.037.882	5.037.882
Saldo *	-5.809.042	-5.311.112	-5.321.444	-5.237.477	-5.205.831	-5.072.399

* *gewijzigd amendement "Een duit in het zakje"*

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

Algemeen

Vanaf 2017 worden geen overheadkosten meer aan programma's toegerekend. Dit is de voornaamste oorzaak van de lagere geraamde lasten t.o.v. de werkelijke lasten 2016. Hierna worden de overige belangrijkste afwijkingen binnen de diverse taakvelden toegelicht.

2-1 Verkeer en vervoer

Meer onderhoud door areaaluitbreiding, minder doorbelasting van tractie en minder kapitaallasten zorgen voor een gering verschil op dit taakveld.

2-2 Parkeren

Verhoging van schoonmaakkosten en de actualisatie van het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) voor gemeentelijke gebouwen zijn de oorzaak van de kostenstijging.

2-4 Economische havens en waterwegen

Binnen dit taakveld is de in 2016 afgesloten investering Intergemeentelijke structuurvisie IJsselsprong verantwoord.

2-5 Openbaar vervoer

De € 10.000 uit 2017 betreft de OV visie uitvoeringsbeleid (prioriteitennota 2017).

5-5 Cultureel erfgoed

Uit de prioriteitennota 2018 is € 8.000 toegevoegd aan het budget voor de open monumentendag. De daling van het budget is het gevolg van investeringen uit 2017 waar als dekking reserves tegenover staan.

5-7 Openbaar groen en recreatie

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden, de investering Polder Nijbroek en Ons Voorster Landschap (beiden prioriteitennota 2018) zorgen voor een gering verschil. Beschikbaarstelling budget n.a.v. het amendement "Een duit in ht zakje".

7-2 Riolering

Met ingang van 2018 mag volgens de notitie Rente van de commissie BBV alleen de omslagrente van 1,5% worden toegerekend aan de investeringen uit het verleden. Dit heeft tot gevolg dat beduidend minder rente aan het taakveld riolering kan worden toegerekend dan voorheen.

7-3 Afval

Door het succes van het afval scheiden worden veel minder grijze containers ter lediging aangeboden. Financieel vertaalt dit zich in fors minder inkomsten dan geraamd. In 2018 wordt onderzoek gedaan naar maatregelen om uiteindelijk vanaf 2019 weer een 100% kostendekkendheid te realiseren van de afvalstoffenheffing.

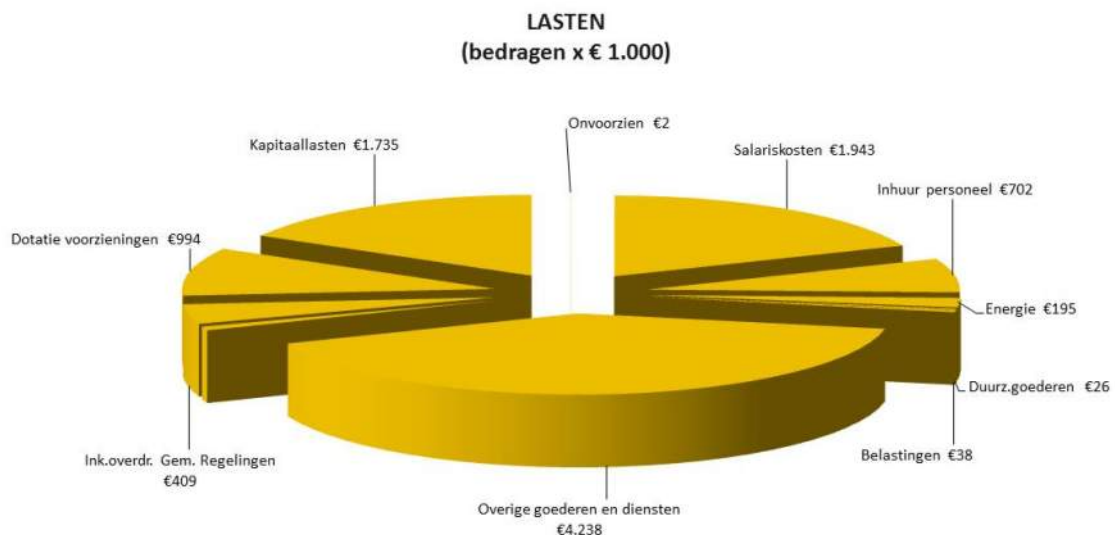
7-4 Milieubeheer

Binnen dit taakveld is het addendum duurzaamheid verwerkt. Voor Cleantech tomorrow is eenmalig € 50.000 opgenomen (prioriteitennota 2018). Ook zorgt de extra (duurzaamheids) bijdrage van € 50.000 uit het addendum aan de onderhoudsvoorziening gebouwen voor extra lasten. Per saldo is de budgetstijging van het taakveld gering; dit is het gevolg van investeringen uit 2017 waar als dekking reserves tegenover staan.

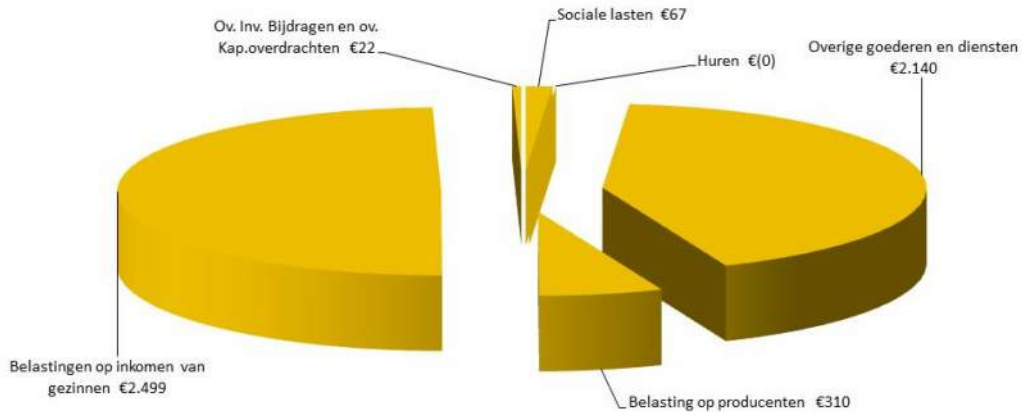
7-5 Begraafplaatsen

Naast de index zorgt verhoging van het inhuurbudget en de bijdrage aan de voorziening onderhoud gebouwen voor hogere uitgaven.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

BATEN
(bedragen x € 1.000)

Investeringsen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MIP						
Verbreden Schakerpad Twello (dekking expl. Achter 't Holthuis)	2018	230.000	0	0	0	0
Renovatie kunstwerken (bruggen A-watergangen)	2020	75.000	0	0	300	3.600
Uitvoering nota Duurzaamheid (dekking algemene reserve vrij)	2018	24.000	0	0	0	0
Planstudie N345 (Rondweg Voorst)	2018	215.000	800	10.400	10.300	10.200
Verkeersplan (stalling bij stations Twello en Klarenbeek)	2018	75.000	300	3.600	3.600	3.600
Prio 2016/2017/2018: Integraal Wegen Plan (IWP), 4 jaar voor € 750.000	2018-2021	3.000.000	2.800	39.100	74.900	110.400
Prio 2017: Duurzaamheid, stimuleringsregeling, 10 jaar € 300.000; geen kapitaallasten.	2018-2021	1.200.000	0	0	0	0
Prio 2017: Versneld vervangen openbare verlichting door LED	2018-2021	140.000	100	2.400	4.700	6.900
Prio 2017: Bijdrage Voorst fase 1 A1	2018	250.000	900	12.100	12.000	11.800
Prio 2018: Verkeersveiligheidsstudie Twello; 3 jaar € 100.000	2018-2020	300.000	400	5.200	10.000	14.400
Prio 2018: Westwelijke randweg Twello	2021	4.700.000	0	0	0	17.600
Prio 2018: Fietssnelweg fase 2	2018	300.000	1.100	14.500	14.400	14.200
Prio 2018: Polder Nijbroek (dekking algemene reserve)	2018	25.000	0	0	0	0
MJOP						
Speelvoorzieningen (dekking door voorziening)	2018-2021	72.529	0	0	0	0
Wegen (bermschade); 4 jaar € 25.000	2018-2021	100.000	100	1.300	2.500	3.700
MUP Openbare Verlichting; 4 jaar € 70.000	2018-2021	280.000	200	3.900	7.600	11.200
Uitbreiding columbarium begraafplaatsen	2018	18.000	100	1.200	1.200	1.100
Asfaltpaden begraafplaatsen: reparatie en deels omvormen naar grindpaden	2021	25.000	0	0	0	100
Riolering en waterzuivering (dekking voorziening riolering)	2018-2021	5.038.700	0	0	0	0
Totaal Mooi Voorst		16.068.229	6.800	93.700	141.500	208.800

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Tarieven afvalstoffenheffing	93.346	50.039	6.732	0	0
De Fliert	119.894	119.894	119.894	119.894	119.894
Vereveningsfonds groen Voorst	16.192	16.192	16.192	16.192	16.192
Totaal reserves	229.432	186.125	142.818	136.086	136.086

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering	13.979.290	14.955.699	16.042.670	17.216.846	18.340.767
Speelvoorzieningen	2.850	4.500	4.691	-919	-6.529
Totaal voorzieningen	13.982.140	14.960.199	16.047.361	17.215.927	18.334.238

Standen per 1 januari

Toelichting

Reserves:

De positieve en negatieve resultaten bij het onderdeel afvalstoffen worden bij de jaarrekening verrekend met de reserve tarieven afvalstoffenheffing. Net als bij het rioolrecht wordt bij de afvalstoffenheffing uitgegaan van een 100% kostendekkend tarief.

In de bestemmingsreserve De Fliert is het niet bestede budget voor de aanleg van de ecologische verbindingzone De Fliertdal gereserveerd.

Het Vereveningsfonds groen Voorst is ingesteld als verevening bij functieverandering naar wonen (verhoging van de kwaliteit van het buitengebied).

Voorzieningen:

De voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering wordt gevoed vanuit de exploitatie (wordt meegenomen in de berekening van het rioolrecht). Op basis van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) worden onderhouds- en vervangingsinvesteringen ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening speelvoorzieningen wordt gevoed vanuit de exploitatie. Bestedingen vinden plaats op basis van een meerjaren onderhoudsplan, dat in 2017/2018 geactualiseerd wordt.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat willen we bereiken

Om van Voorst een nog bloeiender gemeenschap te maken moet de lokale economie waar mogelijk worden gestimuleerd. Recreatie en toerisme bieden daarvoor uitstekende mogelijkheden. Niet alleen recreatieve bedrijvigheid, maar ook andere economische activiteiten die passen bij het landelijke karakter van de gemeente en haar kernen worden actief aangemoedigd. Belangrijk daarbij is dat het buitengebied de beschikking krijgt over snelle(re) internetverbindingen.

Ingezet wordt op een brede en integrale aanpak van arbeidsparticipatie, met een sluitende aanpak per doelgroep. Voor diegenen voor wie een reguliere arbeidsplek niet of nog niet is weggelegd wordt eveneens een doelgroepgerichte sluitende aanpak tot stand gebracht in de vorm van stageplekken, leerprojecten, vrijwilligerswerk of zinvolle dagbesteding. Het doel is dat iedereen mee doet. Lokale ondernemers worden bij het ontwikkelen van stage-, leer- en werkprojecten betrokken. Zo kan Luchthaven Teuge als leer-, zaken- en recreatievliegveld een goede rol vervullen. Er moet dan ook ruimte zijn voor groei van de vliegveldgebonden activiteiten. Beperking van geluidsoverlast blijft daarin een belangrijk aandachtspunt. Bij het ontwikkelen van werkbevorderende maatregelen is uitgangspunt dat geen verdringing van reguliere arbeidsplekken plaatsvindt. Vanzelfsprekend waarborgen we arbeidsplaatsen voor diegenen die aangewezen zijn op een beschutte werkplek.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Marktverordening 2008 / toelichting Marktverordening 2008
- Marktreglement 2010 / toelichting / branchelijst markt Twello
- Verordening heffing en invordering marktgeld
- Verordening toeristenbelasting
- Verordening Winkeltijdenwet
- Verordening heffing en invordering precariobelasting

Beleidsnota's

- Plek op de werkvloer - een inclusieve arbeidsmarkt
- Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst
- Regionale Structuurvisie Stedendriehoek 2030
- Waar de stallen verdwijnen
- Notitie ruimtelijke kwaliteit veranderende erven
- Functieverandering: het proces
- Functieverandering en verevening
- Functieverandering: gecorrigeerde vervangingswaarde
- Beleidsnota recreatie en toerisme
- Woonvisie

Gemeenschappelijke regelingen

- Regio Stedendriehoek / toelichting
- Delta

De volledige documenten zijn te raadplegen op:
www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omgevingsagenda 2.0 verder uitvoeren	
Inhoud	<p>De omgevingsagenda 2.0 is een product van de Regio Stedendriehoek, de Strategische Board en de Provincie Gelderland. Op basis van deze agenda wordt uitvoering gegeven aan de gebiedsopgave, waarbij de focus ligt op de Cleantech Regio Stedendriehoek. De uitvoering vindt plaats aan de hand van vier zogenoemde vliegwielprojecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Cleantech Regio Development</i>: dit project wordt getrokken vanuit de Board en ontwikkelt cleantech gerelateerde businesscases, ondersteunt de energietransitie Bottom up, werkt aan een goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en profileert Cleantechregio Stedendriehoek. 2. <i>Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen</i>: dit project wordt getrokken vanuit de regio en brengt cruciale plekken in binnensteden en dorpen in beeld. Het gaat erom dat in binnensteden en dorpen een aantrekkelijk woon-werk en leefomgeving wordt behouden en dat daarmee een bijdrage wordt geleverd aan een goed vestigingsklimaat. Dit kan bijvoorbeeld door de aanpak van leegstaand vastgoed en herontwikkelingslocaties, aanpak van de openbare ruimte en bereikbaarheid. 3. <i>Naar een schoon en duurzaam mobiliteitssysteem</i>: dit project wordt getrokken door de regio en doel is realisatie van een goede bereikbaarheid in combinatie met een verbetering van de luchtkwaliteit. Offensief Fiets en Schone Stadsdistributie zijn onderdelen van dit project. 4. <i>Cleantech Icoon A1</i>: dit project wordt getrokken door de provincie en hiermee wordt de kans benut om in samenhang met de verbreding van de A1 en betrokken partijen een aantrekkelijke en duurzame snelweg als etalage van de Cleantech Regio Stedendriehoek te realiseren. <p>Vanuit Voorst willen we waar mogelijk een bijdrage leveren aan de uitvoering en het slagen van de genoemde projecten.</p>
Beoogd effect	Door voor de uitvoering van de projecten een bijdrage te leveren aan het centrale thema van de Cleantech Regio Stedendriehoek, namelijk het bevorderen van een goed vestigingsklimaat. In 2018 werken wij hier continu aan.
Risico's	Als gevolg van de grote hoeveelheid betrokken partijen bestaat de kans dat partijen niet op één lijn liggen, waardoor samenwerking kan worden vertraagd en bemoeilijkt .

Economische promotie

Breedband buitengebied aanleggen	
Inhoud	<p>Samen met 10 andere gemeenten op de Noord en Midden Veluwe is in juni 2016 een convenant gesloten met het bedrijf CIF ten behoeve van de aanleg van glasvezel in het buitengebied. In dit convenant is vastgelegd onder welke voorwaarden het bedrijf de aanleg van glasvezel kan realiseren. De gemeente speelt hierin een beperkte rol om elk risico op ongeoorloofde staatssteun te vermijden. CIF legt glasvezel aan op die plaatsen waar nu uitsluitend een koperdraad ligt en CIF gaat over tot aanleg als duidelijk is dat minimaal 50% van de adressen in een gebied wil deelnemen. Deze zogenaamde vraagbundeling zal in 2018 en 2019 worden uitgevoerd, waarbij de gemeente Voorst naar schatting in 2019 aan de beurt zal zijn. CIF is verantwoordelijk voor de uitvoering van de vraagbundeling, de gemeente kan hier hooguit een faciliterende rol in spelen. De Stichting Breedband Noord Veluwe zal hier ondersteuning verlenen. Zij kunnen samen met de gemeente zorgen voor een netwerk van ambassadeurs.</p>
Beoogd effect	Het doel is om zoveel mogelijk locaties in het buitengebied in de gelegenheid te stellen om aan te sluiten op glasvezel.
Risico's	Als gevolg van te weinig deelname (minimaal 50%), bestaat de kans dat gebieden verstoken blijven, waardoor het voornemen om breedband in het buitengebied te verbeteren niet naar wens wordt behaald.

Toerisme als speerpunt uitwerken	
Inhoud	<p>In 2017 hebben we onderzoek gedaan naar wat een optimale inbedding van toerisme in de organisatie zou kunnen zijn. Dit heeft geleid tot de keuze voor een mix van de scenario's van organische groei en gestuwde groei. Om dit te realiseren gaan we eerst goed en volledig in kaart te brengen wat de toeristische situatie is, wat de perspectieven/kansrijke mogelijkheden en ontwikkelrichtingen zijn en wat het draagvlak is bij ondernemers en bevolking. Begin 2018 zullen we met voorstellen naar u toekomen.</p>
Beoogd effect	Toename van het aandeel recreatie en toerisme in de lokale economie
Risico's	Als gevolg van het mogelijk niet onderscheidend genoeg zijn bestaat de kans van verzadiging van deze sector, waardoor groei achterwege blijft.

Begeleide participatie

GR Delta	
Inhoud	<p>De gemeente Zutphen heeft aangegeven de uitvoering van de WSW op een andere manier, zelfstandig, in te willen vullen. Zutphen en Brummen hebben aangegeven te willen uitreden uit de gemeenschappelijke regeling Delta. Er wordt momenteel door de gemeenten Voorst, Lochem en Bronckhorst onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de samenwerking in afgeslankte vorm voort te zetten.</p> <p>Daarnaast is er met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 sprake van een wijziging in de financieringsgrondslag van de integratie-uitkering Sociaal Domein t.b.v. mensen met een WSW-indicatie en daarmee ook in de kostenverdeling van de GR. Waar voorheen de woonplaats van de WSW-geïndiceerden leidend was, is er nu gekozen om de gemeente waar de WSW-er een dienstverband heeft als uitgangspunt voor de verdeling van de uitkering te hanteren. Dit betekent voor onze gemeente dat het aantal WSW-geïndiceerden fors daalt, maar daar staat tegenover dat wij ook minder vergoeding aan de GR Delta hoeven te betalen.</p>
Beoogd effect	<p>De rechten van iedereen met een WSW-indicatie en in dit kader momenteel bij Delta werkzaam is, moeten gewaarborgd blijven.</p> <p>De bekostiging van Delta gaat van lump-sum naar een integrale bijdrage per WSW-geïndiceerde medewerker. De wijziging in de financieringsgrondslag en de daarmee samenhangende daling van de uitkering wordt hiermee grotendeels opgevangen.</p>
Risico's	<p>De voorgenomen uitreding van Zutphen uit de gemeenschappelijke regeling moet leiden tot een bestuurlijk akkoord over de financiële consequenties van de ontvlechting. Wat de financiële effecten zijn van de uitreding van Zutphen en de doorstart van de drie overblijvende gemeenten hebben is nog onduidelijk.</p>

Arbeidsparticipatie

De acties uit de Nota Plek op de werkvloer uitvoeren	
Inhoud	<p>In maart 2017 is de nota 'Plek op de werkvloer: een inclusieve arbeidsmarkt' vastgesteld. In 2018 voeren we de acties uit deze nota uit, zoals instroompreventie, een Voorster offensief richting werkgevers, gemeentelijk werkgeverschap, sociaal ondernemerschap en een interne organisatieverandering. In 2018 wordt een stap gezet in de verschuiving van meedoen in re-integratietrajecten in beschutte (werk)omgevingen naar meedoen bij werkgevers op de werkvloer. Dit draagt bij aan de doelstelling dat in 2020 ten minste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever in Voorst of de regio heeft.</p>
Beoogd effect	<p>We willen in 2018 tenminste 3 (van de 5) betaalde additionele werkplekken voor mensen met productiviteitsbeperking gerealiseerd hebben en binnen ons opdrachtgeverschap wordt SROI volledig uitgerold.</p>
Risico's	<p>Niet-succesvolle uitvoering van de Participatienota kan tot gevolg hebben dat het aantal inwoners dat recht heeft op inkomensondersteuning niet daalt of zelfs gaat stijgen.</p>

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	144	LISA
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	57,9%	LISA
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	67,8%	CBS
Arbeidsparticipatie	Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan: boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100).	99	Atlas voor gemeenten
Arbeidsparticipatie	Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	10,8	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	904,3	LISA

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Bedrijvig Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
3-1 Economische ontwikkelingen	221.271	353.427	199.890	199.890	199.890	199.890
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	42.326	16.195	-	-	-	-
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	58.432	31.191	35.638	35.638	35.638	35.638
3-4 Economische promotie	205.294	309.346	222.253	229.753	232.253	232.253
6-4 Begeleide participatie PR3	2.459.404	2.274.476	1.823.064	1.738.015	1.648.263	1.625.319
6-5 Arbeidsparticipatie	705.805	523.066	627.948	649.228	666.015	710.591
Totaal lasten	3.692.532	3.507.701	2.908.794	2.852.525	2.782.060	2.803.692
3-1 Economische ontwikkelingen	22.500	183.137	4.019	4.019	4.019	4.019
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	42.326	28.850	-	-	-	-
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	51.716	56.324	53.893	53.893	53.893	53.893
3-4 Economische promotie	185.201	169.567	170.945	170.945	170.945	170.945
6-4 Begeleide participatie PR3	30.330	2.740	2.229	2.229	2.229	2.229
6-5 Arbeidsparticipatie	-	7.916	12.831	12.831	12.831	12.831
Totaal baten	332.073	448.533	243.916	243.916	243.916	243.916
Saldo	-3.360.459	-3.059.168	-2.664.878	-2.608.609	-2.538.144	-2.559.776

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

3-1 Economische ontwikkelingen

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor hogere lasten.

3-3 Bedrijfsloket en regelingen

Door een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplanning gebouwen (MOP) is de dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen verhoogd.

3-4 Economische promotie

Bij de prioriteitennota is een bedrag van € 80.000 beschikbaar gesteld voor budget en formatie toerisme. Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor lagere lasten. De per saldo daling van het budget is het gevolg van investeringen uit 2017 waar als dekking reserves tegenover staan.

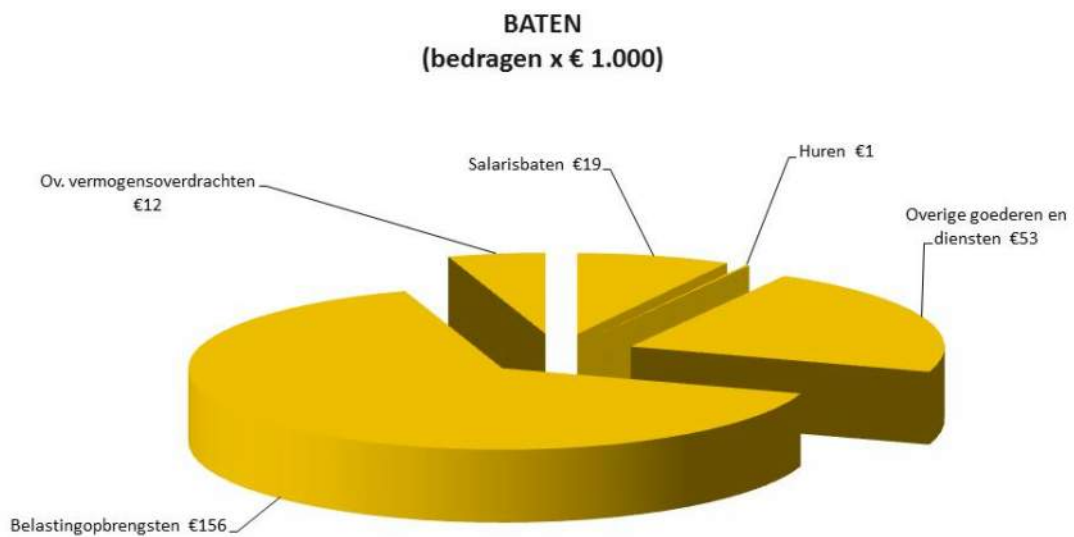
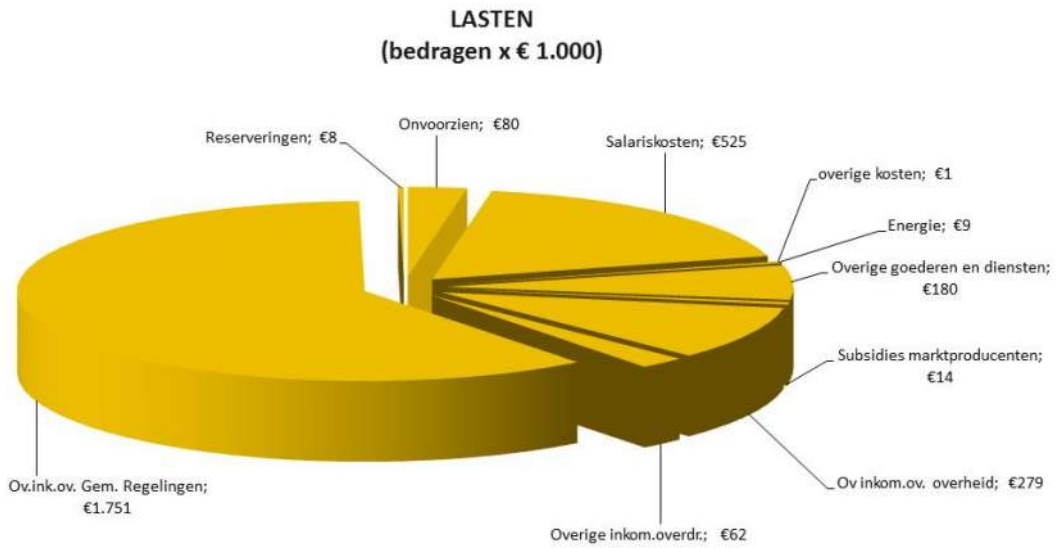
6-4 Begeleide participatie

Het bedrag wat via de Integratieuitkering Sociaal Domein wordt ontvangen voor 2018 met betrekking tot Participatie is budgettair neutraal geraamd in de begroting 2018. De lagere lasten worden o.a. veroorzaakt door een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

6-5 Arbeidsparticipatie

Binnen het taakveld arbeidsparticipatie zijn de lasten geraamd die voortvloeien uit de nota Plek op de werkvloer.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

3.4 Gezond Voorst

Wat willen we bereiken

Door de decentralisatie jeugdzorg zijn we als gemeente beter in staat maatwerk te bieden, afgestemd op de lokale situatie en uitgaande van de eigen mogelijkheden en de behoeften van jeugdigen en hun ouders. Daarbij heeft het Centrum voor Jeugd en Gezin de coördinerende en stimulerende rol om de hulp en ondersteuning laagdrempelig, vroegtijdig en integraal aan te bieden. We blijven samen met aanbieders van jeugdzorg vorm geven aan de transformatie om de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg voor onze jeugd te blijven waarborgen. Mede naar aanleiding van signalen uit onze gemeente over de hoge kosten van voogdijkinderen is een landelijke compensatieregeling geformuleerd. Onze aanvraag voor compensatie voogdijkinderen is gehonoreerd voor de looptijd van de compensatieregeling namelijk de jaren 2016-2019. Door de integratie van de uitvoering van de transitie krijgt gezond bewegen in samenhang met sportbeoefening een belangrijke plek in de samenleving, zeker bij jongeren en senioren. Uitgangspunten zijn daarbij: preventie, signalering, voorlichting en gerichte interventies. Bewegen en sporten staan hierbij centraal, zij dragen niet alleen bij aan een goede gezondheid maar dragen ook bij aan participatie in de samenleving. Sport zorgt voor ontspanning en voor fysieke, sociale en mentale ontwikkeling. Sport, sportvoorzieningen en sportverenigingen moeten zo toegankelijk mogelijk zijn, vooral voor kinderen en jongeren.

Een school vervult een belangrijke rol in een kern of wijk. Als vindplaats voor jeugdigen kunnen problemen hier vroegtijdig worden gesignaleerd. Er is dan ook een belangrijke samenhang tussen de transitie jeugdzorg en passend onderwijs. Wij zien de aansluiting van werkprocessen tussen scholen en de jeugdhulp als een lokale verantwoordelijkheid die mede in regionaal verband moet worden opgepakt. Nieuwbouw in de vorm van brede scholen blijven we stimuleren. Daarnaast zetten we het beleid rondom de bestaande huisvesting van scholen voort, waarbij investeringen ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs mogelijk zijn en blijven. We streven er naar dat alle kinderen en jongeren zo goed mogelijk en overeenkomstig hun capaciteiten zijn toegerust voor deelname aan de samenleving. Immers, sociale, economische en culturele factoren maken dat in sommige kinderen meer geïnvesteerd moet worden dan in andere om dit te realiseren. Met een versnelling van de realisatie van de taakstelling tot huisvesting van statushouders willen wij een bijdrage leveren aan het oplossen van de vluchtelingenproblematiek. In de projectmatige aanpak staat een voortvarende en integraal afgestemde integratie van de in de gemeente gehuisveste statushouders centraal.

Een goede gezondheid is de basis voor een lang leven. In ons gedrag leren we ons van alles aan wat wel en niet bijdraagt tot een gezond leven. De gemeente heeft daarom taken gekregen om het gezonde gedrag te bevorderen.

Met de transitie in het sociale domein is tevens de focus op de eigen verantwoordelijkheid van burgers toegenomen. Tegelijkertijd wordt er meer verwacht van mantelzorgers en vrijwilligers. De gemeente Voorst wil daarom mantelzorgers en vrijwilligers faciliteren en ondersteunen ten behoeve van een inclusieve samenleving.

Verordeningen

- Algemene subsidieverordening gemeente Voorst / toelichting
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs / bijlagen: 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / toelichting
- Verordening leerlingenvervoer / toelichting
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs / toelichting / bijlagen: 1 / 2 / toelichting bijlagen

Beleidsnota's

- Nota Vitaal Voorst
- Nota preventie- en handavingsplan alcohol
- Nota bodembeheer / bijlagen: bijlage 1 / bijlage 2 / bijlage 3 (functiekaart / bijlage 4a (bodemkwaliteitskaart bovengrond / bijlage 4b (bodemkwaliteitskaart ondergrond / bijlage 5 (toepassingskaart / bijlage 6 (rapport bodemkwaliteitskaart) / bijlage 7 (meldingsformulieren) / actualisatie Nota bodembeheer addendum 1, addendum 2
- Nota sport- en beweegbeleid
- Nota mantelzorg en vrijwillige inzet

Beleidsregels

- Beleidsregels subsidie jeugd en jongeren
- Beleidsregels subsidie leefbaarheid kleine kernen
- Beleidsregels subsidie ouderenwerk
- Beleidsregels subsidie welzijnsactiviteiten
- Beleidsregels bekostiging gymnastiekruimte
- Beleidsregels subsidie kinderopvang
- Beleidsregels subsidie onderwijsbeleid
- Beleidsregels subsidie vrijwilligersbeleid
- Beleidsregels subsidie kunst en cultuur
- Beleidsregels accountantsverklaring bij subsidieverantwoording
- Beleidsregels subsidie sportstimulering

Gemeenschappelijke regelingen

- GGD Gelre IJssel
- Basismobiliteit

De volledige documenten zijn te raadplegen op via de volgende link:
www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Kinderopvang, Voor- en Vroegschoolse Educatie en Sociaal Medische Indicatie doorontwikkelen	
Inhoud	De Wet IKK (innovatie kwaliteit kinderopvang) is een Wijzigingswet die de Wko (Wet kinderopvang) wijzigt en per 1 januari 2018 wordt ingevoerd. Dit is een wet om de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren en om het akkoord IKK, dat niet leidend is voor toezicht en handhaving, te vervangen. Alle Voorster kinderopvanglocaties zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen en het toezicht op de kwaliteit van de peuteropvanglocaties ligt daarmee bij de GGD. Door de invoering van de Wet IKK worden wijzigingen doorgevoerd waardoor pedagogische doelen in de wet vastgelegd worden. Ook vinden er wijzigingen in de kwaliteitseisen plaats wat er voor zorgt dat er duidelijker en beter gehandhaafd kan worden. Wij gaan ervoor zorgen dat de Wet IKK binnen de gemeente Voorst geïmplementeerd wordt.
Beoogd effect	Met de invoering van de Wet IKK beogen we: 1. versterking van de pedagogische kwaliteit; 2. één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen; 3. een kapstok naar lagere regelgeving; 4. een Wet die leidend is voor toezicht en handhaving; 5. één financieringsstructuur voor werkende ouders.
Risico's	Van aanbieders van kinderopvang wordt een constructieve en proactieve houding verwacht om de doelen te realiseren van de wet IKK. Als reactie op deze wet hebben aanbieders al kanttekeningen aangegeven wat betreft de verhouding van het aantal kinderen(baby's) en pedagogisch medewerkers. Dit heeft als gevolg dat dit zwaar drukt op de financiën van kinderopvangaanbieders. Hierdoor bestaat de kans dat doelen om financiële redenen niet gerealiseerd worden waardoor bovenstaande effecten niet of minder snel bereikt zullen worden.

Sportbeleid en activering

Gratis sporten en bewegen voor basisschoolkinderen *	
Inhoud	Uiterlijk 17 mei 2018 komt over de uitvoering van de motie een afzonderlijk raadsvoorstel.
Beoogd effect	Het probleem van beweegarmoede onder jongeren terugdringen door alle basisschoolkinderen gratis te laten sporten en bewegen.
Risico's	Een niet succesvol beleid op het gebied van het bevorderen van sport en bewegen van jeugdigen kan met zich meebrengen dat de gezondheidsrisico's voor jongeren toenemen.

* *gewijzigd amendement Sportief geld in begroting*

Samenkracht en burgerparticipatie

Nota mantelzorg en vrijwillige inzet uitvoeren	
Inhoud	Mantelzorgers en vrijwilligers zijn een onmisbaar onderdeel van ons zorgstelsel. In het licht van het doel van de hervorming van ons zorgstelsel worden mantelzorg en vrijwilligerswerk daarom steviger gepositioneerd en beter ondersteund. De nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning schetst hiervoor het kader. In deze nota worden de basisfuncties voor het lokale beleid voor mantelzorg en vrijwillige inzet benoemd en nader uitgewerkt.
Beoogd effect	Het effect moet zijn dat mantelzorgers gefaciliteerd worden bij het mantelzorgen en dat vrijwilligers worden ondersteund bij het verrichten van vrijwilligerswerk. In de nota richten we ons op het vinden, versterken, verlichten en verbinden van mantelzorgers en vrijwilligers in onze samenleving.
Risico's	Een niet succesvol beleid op het gebied van het stimuleren en ondersteunen van mantelzorg kan leiden tot en tekort aan mantelzorgers en daardoor extra druk op gemeentelijke zorgvoorzieningen.

Nota Preventie opstellen	
Inhoud	In maart 2017 is het project Voorst onder de Loep gestart. Het Projectteam de Loep haalt eerst zoveel mogelijk kennis en inzichten vanuit de samenleving op. Zo brengen we de huidige en toekomstige problemen, de oorzaken ervan en mogelijke oplossingen in kaart. In 2018 stellen we, op basis van alle input en analyse en te maken politiek-bestuurlijke keuzes, een actieboek op. De uitvoering van deze acties onder regie van een nieuw te formeren uitvoeringsorganisatie start naar verwachting vanaf midden 2018.
Beoogd effect	Meer maatschappelijke problemen worden voorkomen. Door de in 2017 met de samenleving opgestelde analyse bereiken we draagvlak en verbinding om gezamenlijk de uitvoering vorm te geven. Doordat de acties gericht op het voorkomen van maatschappelijke problemen breed gedragen en omarmd zijn vanuit de samenleving (verenigingsleven, maatschappelijke partners, etc.) bereiken we een grote armslag in de uitvoering. De precieze effecten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in het proces die tot het actieboek leiden. Deze effecten zijn inzichtelijk zodra het actieboek gereed is.
Risico's	Een niet succesvolle aanpak van de transformatieopgave kan leiden tot het blijven bestaan of zelfs verergeren van maatschappelijke problematieken en tot extra druk op de gemeentelijke voorzieningen op het gebied van zorg en ondersteuning.

Vluchtelingenwerk	
Inhoud	<p>Voorst heeft een wettelijke taak om vluchtelingen op te vangen. Deze wettelijke taak heeft gevolgen voor onze huisvestingsopgaven, de maatschappelijke begeleiding voor een goede integratie, het onderwijs en de participatieopgave. De gemeente voert de regie, en werkt nauw samen met een aantal maatschappelijke partners. Er wordt gewerkt vanuit het door de raad in februari 2016 vastgestelde actieplan "Huisvesting, Integratie & Participatie statushouders".</p> <p>Voor het huisvesten van deze nieuwkomers werken wij nauw samen met Wooncorporatie IJsseldal Wonen. Door alternatieve woonvormen in te zetten, naast het reguliere aanbod aan huurwoningen, wordt er gestreefd naar een minimaal verdringingseffect voor reguliere woningzoekenden. We hebben daarbij de beschikking over een doorstroomwoning en de kantoorvilla aan de Oude Rijksstraatweg.</p>

Vluchtelingenwerk (vervolg)	
Inhoud	Tot slot is het voor statushouders wettelijk verplicht om een inburgeringstraject te volgen waarvoor men maximaal drie jaar de tijd krijgt. Vanaf juli 2017 is daar het verplicht volgen van een Participatieverklaringstraject bij gekomen. Wij zijn met het participatieverklaringstraject al in 2016 gestart, en dit ondergebracht bij Vluchtelingenwerk Oost Nederland. In dit traject worden de statushouders geschoold op kernwaarden. Vanuit het Rijk wordt per statushouder € 2.370 beschikbaar gesteld voor maatschappelijke begeleiding als de gemeente voldoet aan de regels. Tevens stelt het Rijk voor nieuwkomers die in 2016 en 2017 in onze gemeente zijn komen wonen € 4.430 voor integratie en participatie beschikbaar. Daarnaast worden er trajecten opgestart, vaak in samenwerking met Stichting Mens & Welzijn, parallel aan het inburgeringstraject.
Beoogd effect	We richten ons op het realiseren van de overkoepelende doelstelling uit het actieplan "Huisvesting, Integratie & Participatie statushouders" en gaan versneld de taakstelling realiseren met een kwaliteitsimpuls op het integratie en participatieproces. Zo starten wij in augustus 2017 als gemeente een intensief inburgeringstraject op in eigen beheer met als doel inburgering en participatie te versnellen.
Risico's	Hoewel de verwachting op landelijk niveau is dat de instroom zal dalen, is het niet zeker dat dit op lokaal of regionaal niveau ook het geval zal zijn. Als gevolg van een mogelijk hogere instroom de komende jaren, bestaat de kans dat aanvullende maatregelen nodig zijn in de vorm van nieuwbouw, units of alternatieven waardoor de begroting onder druk kan komen te staan.

Wijkteams

Het CJG, samen met het MNV, verder doorontwikkelen	
Inhoud	In 2017 is verder gebouwd aan de doorontwikkeling van het CJG en MNV. Dit heeft geresulteerd in o.a. uitbreiding van de kernteams. Daarnaast zijn specifieke thema's uitgewerkt zoals regievoering, samenwerking wmo-jeugd- aanpalende wetten (bv zorgverzekering en Wet Langdurige Zorg). In de komende tijd wordt het project gegevensdeling verder uitgewerkt. De doorontwikkeling van de lokale toegang is tevens verbonden aan het regionale proces inkoop 2019 voor Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Beoogd effect	Integraal uitvoering geven aan de toegang voor jeugdhulp en wmo voor zowel voorliggende voorzieningen als wel individuele/maatwerk voorzieningen.
Risico's	Een niet succesvolle werking van het maatschappelijk netwerk en het Centrum voor Jeugd en Gezin kan leiden tot het blijven bestaan of zelfs verergeren van individuele- en gezinsproblematieken .

Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugd, Wmo en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen integraal inkopen	
Inhoud	In 2017 is gestart met de integrale inkoop van de domeinen Jeugd, WMO en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen. In regionaal verband worden domeinoverstijgende producten ontwikkeld in samenspraak met aanbieders en cliënten.
Beoogd effect	Een bekostiging van lokale en regionale jeugdhulp passend bij de Transformatiegedachte van doorlopende zorglijnen. Daarnaast blijven keuzevrijheid voor cliënten en kwalitatieve hulp als doelstelling voorop staan.
Risico's	Aan het inkooptraject zelf zijn geen wezenlijke risico's verbonden anders dan waar al rekening mee wordt gehouden. Als gevolg van de complexiteit van de bekostigingssystematiek bestaat de kans dat de bovenstaande doelen van keuzevrijheid en kwalitatieve hulp niet of niet direct worden gehaald en de cliënt hiervan hinder ondervindt.

Geëscaleerde zorg 18-

Werken volgens het principe 'Licht waar het kan, zwaar als het moet'	
Inhoud	De nieuwe Jeugdbeschermingstafel is in de regio in ontwikkeling, waarbij jongeren samen met ouders en hulpverleners het gesprek voeren over de mogelijkheden en wensen voor hulp in het vrijwillige kader of het gedwongen kader. Daarnaast is Veilig Thuis Noord Oost Gelderland opgericht en zijn er samenwerkingsafspraken opgesteld voor een goede overdracht van cliënten.
Beoogd effect	Verminderen van het aantal drang- en dwangtrajecten door jongeren en ouders/verzorgers tijdig de juiste hulp te bieden en gezamenlijk vorm te laten geven. Heldere werkwijze tussen Veilig Thuis en gemeenten om cliënten over te dragen.
Risico's	Als gevolg van de ontwikkelingen binnen Veilig Thuis bestaat de kans dat er een verschuiving optreedt in de zwaarte van de behandeltrajecten waardoor de opgestelde begroting niet passend is.

De financiering rondom de populatie voogdijcliënten in Voorst blijven doorontwikkelen	
Inhoud	<p>Vanaf 2017 ontvangt elke gemeente per voogdijcliënt een aparte financiering. Hiermee wordt de omvang van deze groep cliënten mede (+19) bepalend voor de omvang van het Jeugdhulpbudget per gemeente en past het jeugdhulpbudget beter bij het werkelijke zorggebruik. De voogdijkinderen komen door toepassing van het woonplaatsbeginsel voor rekening van de gemeente Voorst zodra ze ingeschreven worden in de gemeente Voorst. De gemeente Voorst heeft relatief veel voogdijcliënten die langere tijd ingeschreven staan in jeugdzorginstelling De Beele van Pluryn. Deze cliënten komen uit het hele land naar deze instelling en ontvangen relatief dure zorg.</p> <p>Er is een nieuw woonplaatsbeginsel in ontwikkeling. Dit vereist een aanpassing van de huidige wetgeving. Het Rijk streeft ernaar om de komende tijd het wetsvoorstel voor advies voor te leggen aan de Raad van State.</p>
Beoogd effect	Voldoende dekking van de kosten voor voogdijkinderen en jongeren die na hun 18e jaar onder de Jeugdwet blijven vallen.
Risico's	Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen, bestaat de kans dat we onvoldoende zicht hebben op de exacte uitwerking van het nieuwe woonplaatsbeginsel dat de komende jaren wordt geïmplementeerd waardoor het budget onvoldoende is om het benodigde zorgaanbod te realiseren.

Volksgezondheid

Jeugdgezondheidszorg integraal en effectief aanpakken	
Inhoud	<p>Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen tussen 0-18 jaar. De JGZ volgt de fysiek, sociale, psychische en cognitieve ontwikkeling van jeugdigen. Het is een wettelijke taak en valt onder de Wet publieke gezondheid. In deze wet is de publieke gezondheidszorg vastgelegd. Deze richt zich op de zorg voor de gezondheid van de samenleving en risicogroepen. De JGZ is er om de gezonde- en veilige ontwikkeling van kinderen te bewaken en te beschermen.</p> <p>In 2018 komt er meer aandacht voor de 'knip' tussen de JGZ 0-4 en de JGZ 4-18, denk hierbij bijvoorbeeld aan de digitale kinddossiers. Eind 2017 wordt de pilot over de zichtbaarheid van de JGZ 4-18 op de basisscholen geëvalueerd waarna definitieve afspraken worden gemaakt. Het gaat hier om de maandelijkse aanwezigheid van de jeugdverpleegkundige op iedere basisschool voor inloopspreekuren over opvoeden, naast de reguliere gezondheidsonderzoeken in groep 4. De JGZ 0-4 gaat een rol krijgen in het beleid rondom 100% peuters naar de kinderopvang.</p>
Beoogd effect	Effectieve (jeugdgezondheids)zorg voor alle kinderen tussen 0-18 jaar in de gemeente Voorst geïntegreerd in een gezamenlijke aanpak rondom jeugdigen en passend bij de transformatie preventie in het sociaal domein. Het is belangrijk om de kwaliteit te monitoren en op peil te houden.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

Verbinding Preventie en Zorg pijler Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) uitrollen	
Inhoud	Er wordt in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) een werkgroep Verbinding Preventie en Zorg (VPZ) opgezet, bestaande uit interne en externe stakeholders. Het netwerk, de samenwerking en de beschikbare interventiemogelijkheden worden in kaart gebracht. Bij de uitvoering van bovengenoemde activiteiten zijn we afhankelijk van externe factoren. Er zullen (voor sommige deelnemers) kosten aan verbonden blijven wanneer de zorgverzekering de interventie niet volledig vergoed. Bovendien blijft de mening van ouders doorslaggevend. Als zij geen probleem zien, zal deelname vaak uitblijven.
Beoogd effect	Het realiseren van een sluitende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Enerzijds preventie: vroegtijdig signaleren van overgewicht en het probleem tijdig aanpakken. Anderzijds interventie: kinderen met overgewicht door het interventieprogramma een daling in vetpercentage en betere conditie laten krijgen.
Risico's	Een niet succesvolle aanpak van jongeren met overgewicht kan met zich meebrengen dat de gezondheidsproblemen voor deze groep jongeren in stand blijven of zelfstoemen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-wekelijkse sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	44,9%	RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3,17%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	0,52%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	?	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	3,63	Ingrado
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	18,96	Ingrado
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	8,3%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	-	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1,34%	Verwey Jonker Instituut

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Gezond Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
4-2 Onderwijshuisvesting	1.250.758	1.684.197	1.247.268	1.232.327	1.213.608	1.201.556
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.131.892	1.234.506	1.217.114	1.232.800	1.248.485	1.264.170
5-1 Sportbeleid en activering *	1.087.813	420.102	633.815	460.815	460.815	460.815
5-2 Sportaccommodaties	843.925	1.617.971	1.713.380	1.707.562	1.686.598	1.659.304
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	40.959	50.641	51.971	51.971	51.971	51.971
5-6 Media	404.486	405.869	384.834	384.834	384.834	384.834
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	502.907	356.067	290.726	291.211	291.696	292.181
6-2 Wijkteams PR4	618.712	62.422	63.421	63.421	63.421	63.421
6-41 Begeleide participatie PR4	352.973	345.395	350.921	350.921	350.921	350.921
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.052.963	4.827.355	6.794.273	6.813.978	6.895.359	6.918.077
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	331.532	322.646	407.411	407.411	407.411	407.411
7-1 Volksgezondheid	698.401	700.148	721.904	687.145	687.145	687.145
Totaal lasten *	13.317.322	12.027.317	13.877.039	13.684.396	13.742.264	13.741.806
4-2 Onderwijshuisvesting	34.518	107.497	99.711	99.711	99.711	79.711
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	12.729	59.811	10.297	10.297	10.297	10.297
5-1 Sportbeleid en activering	-	3.961	2.912	2.912	2.912	2.912
5-2 Sportaccommodaties	398.135	582.114	571.189	571.189	571.189	571.189
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	-	-	-	-	-	-
5-6 Media	-	37.723	-	-	-	-
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	68.229	-	-	-	-	-
6-2 Wijkteams PR4	-	-	-	-	-	-
6-41 Begeleide participatie PR4	-	-	-	-	-	-
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.531.079	14.910	23.629	23.629	23.629	23.629
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	-	734	3.813	3.813	3.813	3.813
7-1 Volksgezondheid	33.873	26.879	2.636	2.636	2.636	2.636
Totaal baten	2.078.564	833.629	714.187	714.187	714.187	694.187
Saldo *	-11.238.759	-11.193.689	-13.162.852	-12.970.209	-13.028.077	-13.047.619

* Gewijzigd amendement sportief geld in begroting

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017

4-2 Onderwijshuisvesting

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor lagere lasten. Daarnaast zijn de toegerekende rentelasten lager dan in 2017.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

In het saldo zit een budgetwijziging m.b.t. onderwijsachterstandbeleid uit het Voortgangsbericht 2017. Deze specifieke uitkering is vooralsnog als eenmalig verwerkt en zit budgettair neutraal in de begroting. Daarnaast is er een aanpassing van het budget geweest a.g.v. de meicirculaire 2017 (voorschoolse voorziening Peuters). In de raming 2018 is de pilot schoolmaatschappelijk werk Voortgezet onderwijs uit de Prionota 2018 opgenomen. De ramingen voor het gebouw van Peuterspeelzaal Kruiemelkring zijn vervallen i.v.m. sloop van het pand.

5-1 Sportbeleid en activering

In de raming 2018 zijn de bedragen verwerkt uit de prioriteitennota 2018 n.a.v. de nota Vitaal Voorst. Beschikbaarstelling budget n.a.v. het amendement "Sportief geld in de begroting "

5-2 Sportaccommodaties

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor lagere lasten. Door een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan gebouwen (MOP) is de dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen verhoogd.

Door gewijzigde begrotingsvoorschriften zijn overheadlasten m.b.t. gebouwen en kapitaallasten (rente en afschrijvingen) naar taakveld 0.3 beheer overige gebouwen verhuisd. Deze verhuizing is een technische aanpassing heeft geen invloed op het resultaat.

5-3 Cultuurpresentatie. -productie en -participatie

Er zijn geen bijzonderheden te melden binnen dit taakveld.

5-6 Media

Het verschil in de raming tussen 2018 en 2017 heeft te maken met de administratieve verwerking (zowel inkomsten als uitgaven) van de verkoop van de bibliotheek in Twello.

6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4

Voor 2018 zijn exploitatielasten (onderhoud, gas/electra en water) opgevoerd voor het gebouw aan de Oude Rijkstraatweg 38 Twello (Vluchtelingen villa)

6-2 Wijkteams PR4

Er zijn geen bijzonderheden te melden binnen dit taakveld.

6-41 Begeleide participatie PR4

Er zijn geen bijzonderheden te melden binnen dit taakveld.

6-72 Maatwerkdienstverlening 18-

Er volgt nog een aanpassing van de meicirculaire 2017 (schijf 2017) bij de berap 2017 waardoor het verschil in raming tussen 2018 en 2017 grotendeels te niet wordt gedaan. Het bedrag wat via de Integratieuitkering wordt ontvangen voor 2018 m.b.t. Jeugd is budgettair neutraal geraamd in de begroting 2018, dit is de verklaring voor de hogere raming van de lasten.

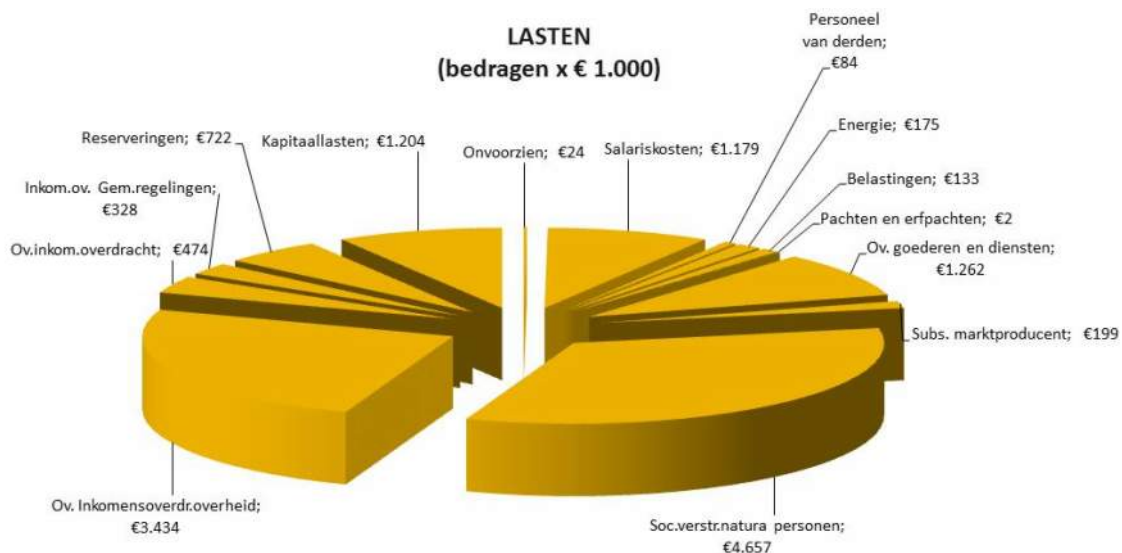
6-82 Geëscaleerde zorg 18-

Het verschil in raming tussen 2018 en 2017 is het gevolg van een verschuiving van personeelslasten tussen taakvelden.

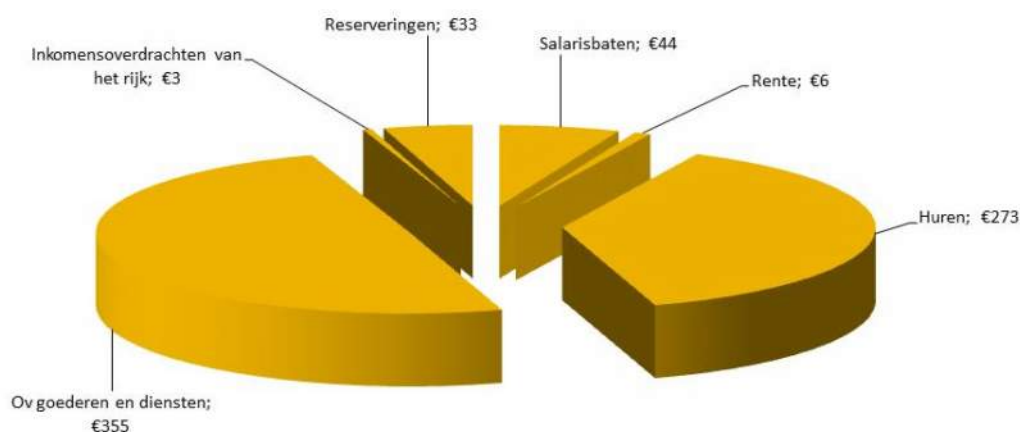
7-1 Volksgezondheid

Het verschil in raming tussen 2018 en 2017 wordt veroorzaakt door het opnemen van een activiteiten budget JOGG (prioriteitennota 2018) en een verschuiving van personeelslasten (toename) tussen taakvelden.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

BATEN
(bedragen x € 1.000)

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MJOP						
Kunst en cultuur (m.i.v 2018 opgenomen in exploitatie)	2018	0	0	0	0	0
Buitensportaccommodaties (dekking uit voorziening sportcomplexen)	2018-2021	465.273	0	0	0	0
Totaal Gezond Voorst		465.273	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Lawa Mena	161.091	161.091	161.091	161.091	161.091
Nieuwbouw Veluws College	337.570	285.725	235.362	186.481	139.081
Totaal reserves	498.661	446.816	396.453	347.572	300.172
Beeldende kunst	25.110	25.110	25.110	25.110	25.110
Sportcomplexen	213.488	220.368	195.087	199.130	172.215
Totaal voorzieningen	238.598	245.478	220.197	224.240	197.325

Standen per 1 januari

Toelichting

Reserves:

De reserve Lawa Mena is ingesteld voor de, door het rijk afgekochte, onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. Met Lawa Mena is de afspraak gemaakt dat het bedrag wordt beheerd door de gemeente.

De reserve nieuwbouw Veluws College is ter dekking en egalisatie van de lasten in verband met de inmiddels gerealiseerde vervangende nieuwbouw.

Voorzieningen:

Voor de egalisatie van de onderhoudslasten voor kunstwerken en sportcomplexen zijn voorzieningen ingesteld. De dotaties vanuit de exploitatie en de aanwending zijn gebaseerd op meerjaren onderhoudsplannen.

Met ingang van 2018 wordt het onderhoud voor kunstwerken rechtstreeks uit de exploitatie betaald. Na realisatie van nog in 2017 gepland onderhoud zal de voorziening kunstwerken vervallen.

3.5 Sociaal Voorst

Wat willen we bereiken

Na de realisatie van de transitieoperatie richten we ons op de transformatie in het sociale domein. Samen met onze maatschappelijke partners zullen we een integraal afgestemde nieuwe preventieaanpak tot stand brengen op de vier levensdomeinen Werk en Inkomen, Gezondheid en Informele Zorg, Opgroeien en Opvoeden, Sociale Cohesie en Leefbaarheid. Een belangrijke en veelomvattende opdracht die zal leiden tot een fundamentele omvorming en innovatie van de preventieve aanpak in het sociale domein. De toegang tot de zorg via het Maatschappelijk Netwerk Voorst en het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt doorontwikkeld zodat nog beter vragen en problemen effectief en integraal kunnen worden behandeld en afgewikkeld. Het primaat van eigen kracht en inzet van algemene voorzieningen blijven voorop staan maar tegelijk is sprake van een groeiende groep ouderen met beperkingen in de thuissituatie en toenemende psychosociale problematiek waardoor ook de inzet van maatwerkvoorzieningen zal toenemen. De inzet van algemene en maatwerkvoorzieningen worden inhoudelijk en budgettair gemonitord.

Wat betreft de maatwerkvoorzieningen willen we ook de transformatie verder vormgeven. Enerzijds wordt het contract voor de hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Anderzijds wordt in de inkoop van maatwerkvoorzieningen voor jeugd, Wmo en maatschappelijke opvang en beschermd wonen per 2019 nu al voorbereid. We willen realiseren dat er één (in plaats van drie) raamovereenkomst voor al deze voorzieningen tot stand komt. Daarnaast willen we ook de sturingsmogelijkheden binnen de raamovereenkomst verder doorontwikkelen. Begrippen als resultaat en kwaliteit zullen daarbij meer centraal staan.

Het beleid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt in toenemende mate een verantwoordelijkheid van elke gemeente. Daarom willen we als gemeente meer aandacht schenken aan dit beleid. Hierbij werken we samen met de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Heerde. In de uitwerking van dit beleid wordt zoveel mogelijk een relatie gelegd met het beleid voor mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen (EPA) en personen met verward gedrag.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Voorst 2017
- Reglement overleggraden (Cliëntenraad Sociale Zorg en Platform Recreatie en Toerisme / toelichting
- Reglement bestuurscommissies (Culturele Raad en Mondiaal Platform) / toelichting
- Verordening plaatsingsbeleid Wsw / toelichting
- Verordening persoonsgebonden budget begeleid werken Wsw / toelichting
- Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening gemeente Voorst
- Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Voorst 2015
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Voorst 2015
- Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Voorst 2015
- Verordening individuele studietoelage gemeente Voorst 2015
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Voorst 2015
- Verordening jeugdhulp
- Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Voorst 2015
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ voorst 2015

Beleidsnota's

- Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- Kadernota Basismobiliteit
- Regionale uitvoeringsnota 'Zorg voor Jeugd 2015 -2016'
- Beleidsnotitie Sociaal Domein. Eigen regie, ondersteuning en vangnet
- Transformatie-agenda maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020

Beleidsregels

- Beleidsregels bijzondere bijstand
- Beleidsregels krediethypotheek
- Beleidsregels terugvordering Wet werk en bijstand
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Voorst 2017
- Beleidsregels subsidie vrijetijdsbesteding gehandicapten
- Handhavingsbeleid Kinderopvang en Peuterspeelzalen
- Beleidsregels Landelijke Toegankelijkheid Intramuraal Beschermd Wonen
- Beleidsregels Landelijke toegang en Regiobinding Maatschappelijke opvang
- Beleidsregels beschermd wonen 2017

Gemeenschappelijke regelingen

- Delta

De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link:
www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Samenkracht en burgerparticipatie

Verschuiving van curatieve en maatwerkvoorzieningen naar preventieve en algemene voorzieningen	
Inhoud	De drie transities in het sociale domein vonden in 2015 plaats met een uitloop in 2016. Intussen richten we ons op de transformatie in het sociale domein. Het in het voorjaar van 2017 gestarte project Voorst onder de Loep beoogt zoveel mogelijk kennis en inzichten vanuit de samenleving op te halen, en zo de huidige en toekomstige problemen, de oorzaken ervan en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. In 2018 stellen we, op basis van alle input en analyse en te maken politiek-bestuurlijke keuzes, een actieboek op. De uitvoering van deze acties onder regie van een nieuw te formeren uitvoeringsorganisatie start dan naar verwachting vanaf midden 2018.
Beoogd effect	Op basis van de verzamelde kennis en inzichten met vernieuwende en integraal afgestemde beleidsmaatregelen maatschappelijke problemen aanpakken en voorkomen. Door de in 2017 met de samenleving opgestelde analyse bereiken we draagvlak en verbinding om gezamenlijk de uitvoering vorm te geven. Doordat de acties gericht op het voorkomen van maatschappelijke problemen breed gedragen en omarmd zijn vanuit de samenleving (verenigingsleven, maatschappelijke partners, etc.) bereiken we een grote armslag in de uitvoering. De precieze effecten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in het proces die tot het actieboek leiden. Deze effecten zijn inzichtelijk zodra het actieboek gereed is.
Risico's	Een niet succesvolle aanpak van de transformatieopgave kan leiden tot het blijven bestaan of zelfs verergeren van maatschappelijke problematieken en tot extra druk op de gemeentelijke voorzieningen op het gebied van zorg en ondersteuning.

Wijkteams

Het MNV samen met het CJG doorontwikkelen	
Inhoud	In 2017 is verder gebouwd aan de doorontwikkeling van het CJG en MNV. Dit heeft geresulteerd in o.a. uitbreiding van de kernteams. Daarnaast zijn specifieke thema's uitgewerkt zoals regievoering, samenwerking wmo-jeugd- aanpalende wetten (bv zorgverzekering en Wet Langdurige Zorg). In de komende tijd wordt het project gegevensdeling verder uitgewerkt. De doorontwikkeling van de lokale toegang is tevens verbonden aan het regionale proces inkoop 2019 voor Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Beoogd effect	Integraal uitvoering geven aan de toegang voor jeugdhulp en wmo voor zowel voorliggende voorzieningen als wel individuele/maatwerk voorzieningen.
Risico's	Een niet succesvolle werking van het maatschappelijk netwerk en het Centrum voor Jeugd en Gezin kan leiden tot het blijven bestaan of zelfs verergeren van individuele- en gezinsproblematieken .

Inkomensregelingen

Participatie projecten	
Inhoud	Met de invoering van de Participatiewet is de gemeente nog nadrukkelijker verantwoordelijk voor de uitstroom van uitkeringsgerechtigden. In 2016 wordt een visie ontwikkeld over hoe wij mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt gaan helpen aan werk en/of een zinvolle dagbesteding. Na een zorgvuldige analyse van het bestand worden de huidige projecten beoordeeld en gekeken welke nieuwe projecten voor bepaalde doelgroepen georganiseerd kunnen worden. Tevens vindt een beoordeling plaats in hoeverre gemeentelijke gebouwen kunnen worden ingezet om deze doelstelling te bereiken en activiteiten in onder te brengen.
Beoogd effect	Onder de paraplu van de visie willen we in samenwerking met onze maatschappelijke partners komen tot een aanbod aan activiteiten waarmee zoveel mogelijk groepen kunnen worden bediend. Met de inzet van deze projecten willen we de kansen van de uitkeringsgerechtigden op de arbeidsmarkt verbeteren en zal dit naar verwachting leiden tot meer uitstroom uit de uitkering. Hierdoor gaan de kosten van bijstand omlaag.
Risico's	Het realiseren van projecten gaat geld kosten. Maar onder het motto "de kosten gaan voor de baat" zullen we eerst moeten investeren, voordat dit tot resultaat leidt. Voorwaarde hierbij is wel dat er voldoende banen worden gecreëerd om voor de nodige uitstroom te zorgen.

Begeleide participatie

De Nota Plek op de werkvloer uitvoeren (in relatie met activiteit programma Bedrijvig Voorst)	
Inhoud	In maart 2017 is de nota 'Plek op de werkvloer: een inclusieve arbeidsmarkt' vastgesteld. In 2018 voeren we de acties uit deze nota uit, zoals instroompreventie, een Voorster offensief richting werkgevers, gemeentelijk werkgeverschap, sociaal ondernemerschap en een interne organisatieverandering.
Beoogd effect	In 2018 wordt een stap gezet in de verschuiving van meedoen in re-integratietrajecten in beschutte (werk)omgevingen naar meedoen bij werkgevers op de werkvloer. Dit draagt bij aan de doelstelling dat in 2020 ten minste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever in Voorst of de regio heeft. We willen in 2018 tenminste 3 (van de 5) betaalde additionele werkplekken voor mensen met productiviteitsbeperking gerealiseerd hebben en binnen ons opdrachtgeverschap wordt SROI volledig uitgerold.
Risico's	Een niet succesvolle aanpak van de transformatieopgave kan leiden tot het blijven bestaan of zelfs verergeren van maatschappelijke problematieken en tot extra druk op de gemeentelijke voorzieningen op het gebied van zorg en ondersteuning.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Inkoop	
Inhoud	De inkoop van maatwerkvoorzieningen is eveneens een onderwerp dat hoog op de agenda van de regio staat. Voor 2018 zullen de raamovereenkomsten voor Wmo, jeugdhulp en beschermd wonen/ maatschappelijke opvang licht worden aangepast en verlengd. Voor 2019 is aanbesteding wel aan de orde en willen we werken aan samenwerking op inhoudelijke thema's, de daarbij best passende bekostigingssystematiek en regioindeling.
Beoogd effect	De afspraken met zorgaanbieders rondom de inkoop van zorg en de tarieven moeten er toe leiden dat er enerzijds voldoende aanbod beschikbaar blijft voor cliënten die ondersteuning nodig hebben, en anderzijds dat de beoogde besparingen kunnen worden gerealiseerd.
Risico's	Enerzijds zal eigen kracht of de inzet van algemene voorzieningen vaker aan de orde zijn omdat hier meer de nadruk op wordt gelegd. Anderzijds worden we geconfronteerd met een groeiende groep ouderen met beperkingen in de thuissituatie en toenemende psycho-sociale problematiek waardoor ook de inzet van maatwerkvoorzieningen zal toenemen. We streven er naar de inzet van algemene of maatwerkvoorzieningen inhoudelijk en budgettair te monitoren.

Maatwerkdienstverlening 18+

Jeugd, Wmo en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen integraal inkopen	
Inhoud	In 2017 is gestart met de integrale inkoop van de domeinen Jeugd, WMO en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen. In regionaal verband worden domeinoverstijgende producten ontwikkeld in samenspraak met aanbieders en cliënten.
Beoogd effect	Een bekostiging van lokale en regionale jeugdhulp passend bij de Transformatiegedachte van doorlopende zorglijnen. Daarnaast blijven keuzevrijheid voor cliënten en kwalitatieve hulp als doelstelling voorop staan.
Risico's	Aan het inkooptraject zelf zijn geen wezenlijke risico's verbonden anders dan waar al rekening mee wordt gehouden. Als gevolg van de complexiteit van de bekostigingssystematiek bestaat de kans dat de bovenstaande doelen van keuzevrijheid en kwalitatieve hulp niet of niet direct worden gehaald en de cliënt hiervan hinder ondervindt.

Geëscaleerde zorg 18+

De Transformatieagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) uitvoeren	
Inhoud	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn onderwerpen die voortvloeien uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Transformatie-agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) is erop gericht dat in de regio Oost-Veluwe cliënten herstellen in hun eigen woonomgeving. De regio omarmt de visie van commissie Dannenberg. Door adequate ondersteuning bij het vergroten of stabiliseren van de zelfredzaamheid en participatie, bereiken we dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Daar waar Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen nodig is in een instelling, streven we ernaar dat cliënten zo spoedig mogelijk weer zelfstandig kunnen wonen. De focus is gericht op zelfredzaamheid. Ook bij de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn integraal (alle leefgebieden) en systeemgericht (alle betrokken personen) werken essentiële uitgangspunten voor de ondersteuning.
Beoogd effect	Samenhangend beleid op het terrein van MO/BW vanuit de Transformatie-agenda wordt uitgewerkt in jaarplannen. Thema's binnen het beleid zijn o.a. de zorginfrastructuur, het zich welkom voelen in de woonomgeving, passende en betaalbare woningen, werk en dagbesteding en de financiële situatie van de cliënt.
Risico's	Als deze extramuralisering onvoldoende plaatsvindt lopen we kans dat cliënten langer dan nodig in duurdere intramurale voorzieningen blijven wonen waardoor kosten zullen toenemen en het budget onder druk komt te staan.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Inkomensregelingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	19,8	CBS
Maatwerkdienstverlening 18+	WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten (per 1.000 inwoners).	35	CBS

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Sociaal Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	836.292	853.929	773.225	772.739	772.254	771.769
6-21 Wijkteams PR5	241.391	374.807	383.632	383.632	383.632	383.632
6-3 Inkomensregelingen *	5.986.541	4.776.970	4.761.085	4.761.085	4.761.085	4.761.085
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	829.502	652.494	680.373	680.373	680.373	680.373
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.798.342	4.599.465	4.819.557	4.783.125	4.814.296	4.622.458
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	94.551	92.337	132.034	132.034	132.034	132.034
Totaal lasten *	12.786.619	11.350.002	11.549.905	11.512.988	11.543.674	11.351.351
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	525.254	282.691	282.949	282.949	282.949	282.949
6-21 Wijkteams PR5	-	7.535	10.715	10.715	10.715	10.715
6-3 Inkomensregelingen	3.777.043	3.788.277	3.791.649	3.791.649	3.791.649	3.791.649
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	13.081	9.161	10.637	10.637	10.637	10.637
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	17.133	384.729	389.771	389.771	389.771	389.771
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	-	801	2.376	2.376	2.376	2.376
Totaal baten	4.332.511	4.473.195	4.488.097	4.488.097	4.488.097	4.488.097
Saldo *	-8.454.108	-6.876.808	-7.061.809	-7.024.891	-7.055.577	-6.863.254

* *Gewijzigd amendement "Sportief geld in begroting"*

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5

De lagere lasten hebben te maken met verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden. Daarnaast zijn er exploitatielasten (rente en afschrijving) geraamd in verband met de huisvesting van vluchtelingen. Binnen dit taakveld zijn eveneens de uitgaven geraamd welke voortvloeien uit het vastgestelde Plan van Aanpak uitvoering Preventie .

6-21 Wijkteams PR5

De hogere lasten worden veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden .

6-3 Inkomensregelingen

De hogere lasten worden veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden . Raming Klijnsma-gelden n.a.v. amendement overgebracht naar 5.1 Sportbeleid en Activering programma 4 Gezond Voorst

6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

De hogere lasten worden veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden .

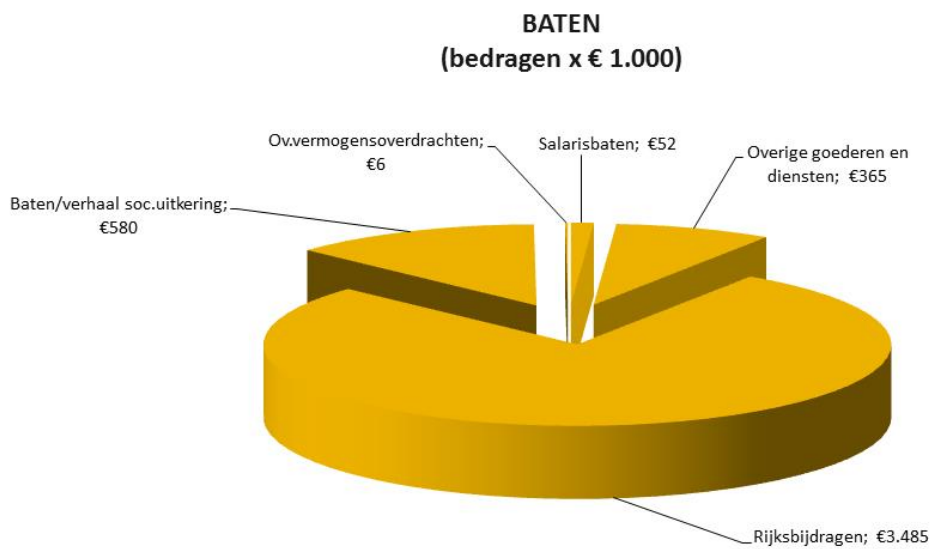
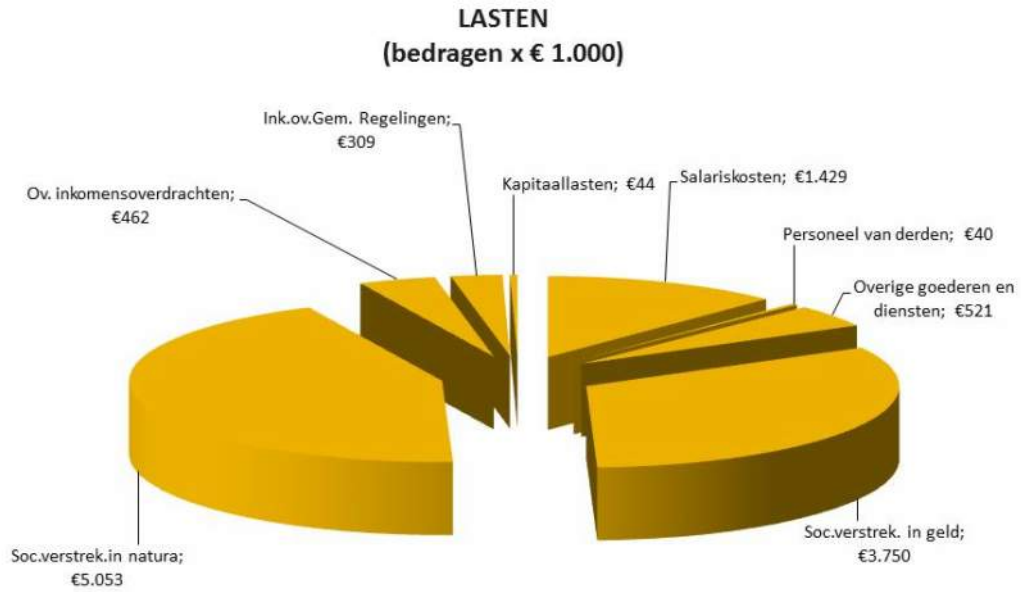
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+

De raming 2018 is inclusief de verwerking van de meicirculaire 2017. De integratieuitkeringen WMO (zowel HHV als begeleiding) worden budgettair neutraal geraamd in 2018. De hogere lasten worden oa veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden en de verwerking van de meicirculaire 2017.

6-81 Geëscaleerde zorg 18+

Er zijn geen bijzonderheden te melden binnen dit taakveld.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

3.6 Veilig Voorst

Wat willen we bereiken

Voorst wil een gemeente zijn waar de bewoners zich verzekerd weten van een veilige leefomgeving: niet alleen in de zin van het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast en het voorkomen en bestrijden van rampen, maar ook een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur. Ook sociale veiligheid verdient aandacht. Bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid hoort een adequate en integrale handhavingaanpak.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Algemene plaatselijke verordening (Apv) / toelichting
- Verordening binnentreden ter uitvoering noodverordening
- Brandbeveiligingsverordening / toelichting
- Bouwverordening / toelichting

Beleidsnota's

- Regionaal Crisisplan
- Kadernota integrale handhaving
- Integraal beleidsplan handhaving 2014-2017
- Integraal uitvoeringsprogramma handhaving 2015
- Evenementenbeleid
- Integraal Veiligheidsplan 2012 - 2015
- BIIBOB beleidslijn horeca- en seksinrichtingen gemeente Voorst
- Uitvoeringsplan 2017

Beleidsregels

- Gedenktekens voor verkeersslachtoffers in gemeentelijke bermen
- Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast
- Uitwegen gemeente Voorst
- Beleidsregels terrassen tijdens evenementen, bijlage 1 bijlage 2.
- Beleidsregels voorwerpen op of aan de weg

Gemeenschappelijke regelingen

- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland / toelichting

De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link:
www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Openbare orde en veiligheid

Acties uit het uitvoeringsplan Veiligheid uitvoeren	
Inhoud	<p>In samenwerking met de politie wordt er vanuit het uitvoeringsplan meer aandacht besteed aan personen met verward gedrag en high impacts crimes zoals woningbraak en ondermijning.</p> <p>De WhatsApp-buurtpreventie is een voorbeeld waarbij door middel van burgerparticipatie de veiligheid in de buurt bevorderd kan worden. Zowel in zomer –als wintermaanden zijn er verschillende acties om burgers alert te maken op onveilige situaties in de buurt.</p> <p>Het Digitaal Opkopers Register (DOR) is opgezet. Dit moet ondernemers helpen in het (on)bewust kopen of verkopen van items die van diefstal afkomstig zijn.</p> <p>Er is meer samenwerking vanuit het maatschappelijk netwerk met de zorgpartners waardoor er adequater gesignaleerd en geanticipeerd kan worden op casuïstiek waar personen met verward gedrag zijn betrokken. Bij complexe casuïstiek wordt er gebruik gemaakt van een multidisciplinair-overleg.</p>
Beoogd effect	Met deze acties proberen we meer bewustzijn en alertheid te creëren in de samenleving waardoor er uiteindelijk een veiliger leefomgeving ontstaat.
Risico's	Als gevolg van het belang van burgerparticipatie, draagvlak en samenwerking met andere partners bestaat de kans dat wanneer een van de schakels wegvalt we niet bereiken wat we voor ogen hebben.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	3,1	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2,9	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2,5	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	44,2	Bureau Halt
Openbare orde en veiligheid	Hardekern jongeren	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.	0,8	KLPD

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Veilig Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.259.111	1.191.604	1.218.613	1.218.551	1.216.876	1.215.203
1-2 Openbare orde en veiligheid	341.107	263.127	242.163	242.163	242.163	242.163
Totaal lasten	1.600.218	1.454.731	1.460.777	1.460.714	1.459.040	1.457.367
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	138.794	488	608	608	608	608
1-2 Openbare orde en veiligheid	11.453	19.224	20.734	20.866	20.866	20.866
Totaal baten	150.247	19.712	21.342	21.473	21.473	21.473
Saldo	-1.449.970	-1.435.019	-1.439.435	-1.439.241	-1.437.567	-1.435.894

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v 2017:

Algemeen

Vanaf 2017 worden geen overheadkosten meer aan programma's toegerekend. De daling van de lasten t.o.v. 2016 wordt hier voornamelijk door veroorzaakt. Hierna worden de overige belangrijkste afwijkingen binnen de diverse taakvelden toegelicht.

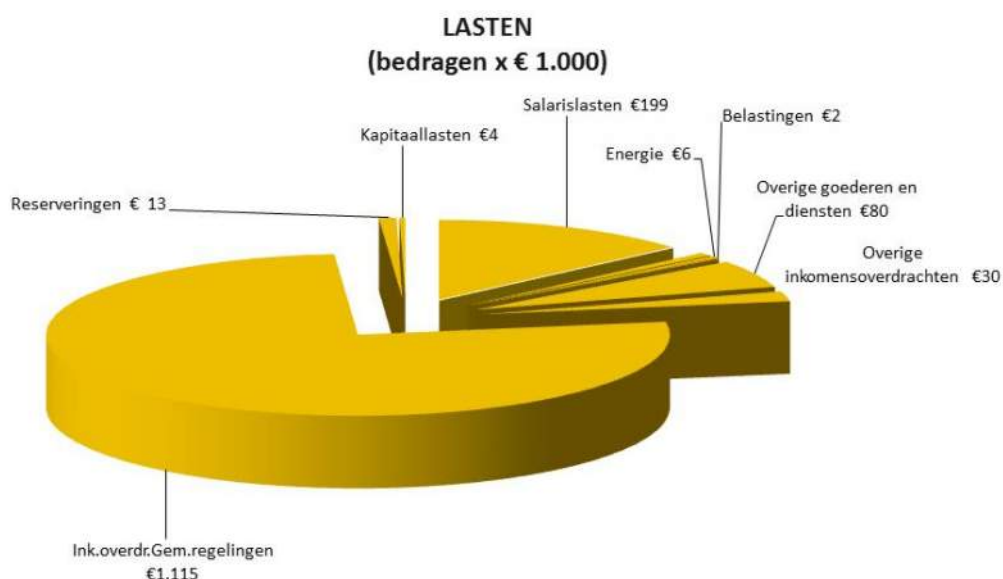
1-1 Crisisbeheersing en brandweer

Het verschil wordt veroorzaakt door de verhoogde bijdrage aan de VNOG.

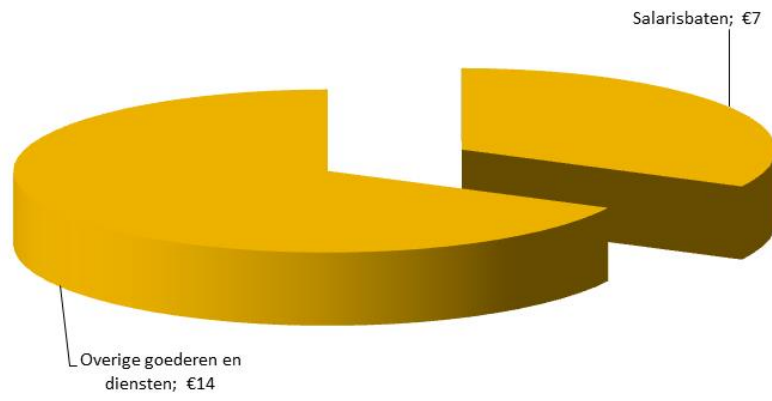
1-2 Openbare orde en veiligheid

Het verlaagde budget is het gevolg van een investering uit 2017 waar als dekking reserves tegenover staat.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

BATEN
(bedragen x € 1.000)

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat willen we bereiken

Onze burgers en bedrijven mogen een eigentijdse en gestroomlijnde dienstverlening van hun gemeente verwachten. Voorst werkt voortvarend door aan het digitaliseren van dienstverlening en informatievoorziening.

Adequate privacybescherming (invoering van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming) en balans in informatievoorziening en transparantie vragen nadrukkelijk de aandacht, zeker door de nieuwe taken in het sociale domein.

Samenwerking met collega-gemeenten in bedrijfsvoeringstaken vindt plaats als dit financiële voordelen oplevert.

Voorst wil een open en transparant bestuursorgaan zijn en geeft daarom op een open en constructieve manier vorm aan communicatie met de samenleving. Een sterke, ondernemende én sociale samenleving in onze gemeente berust voor een belangrijk deel op sterke en leefbare kernen. Het leefbaar houden van onze kernen vraagt aandacht en initiatieven vanuit onze kernen. De kernen verdienen onze stimulering en ondersteuning. Daartoe zetten we in op een wijk- en kernengericht participatiebeleid, met een belangrijke rol voor buurtcoaches.

Waar ligt dat vast

Verordeningen

- Verordening inspraak en cliëntenparticipatie / toelichting / toelichting op de wijzigingsverordening
- Verordening rechtspositie wethouders-, raads- en commissieleden gemeente Voorst 2015
- Verordening op de rekenkamercommissie / toelichting (zie ook samenwerkingsovereenkomst onder de kop 'gemeenschappelijke regelingen' hieronder)
- Gedragscode integriteit bestuurders
- Archiefverordening / toelichting
- Reglement van orde voor vergaderingen van burgemeester en wethouders / toelichting
- Verordening burgerinitiatief
- Verordening commissie bezwaarschriften / toelichting
- Verordening basisregistratie personen Voorst 2014
- Privacyreglement basisregistratie personen Voorst 2017
- Beheerregeling basisregistratie personen Voorst 2017
- Besluit informatiebeheer / toelichting
- Vervangingsbesluit archiefbescheiden
- Regels elektronische post
- Organisatiebesluit
- Mandaatbesluit , algemeen / middelen / fysiek domein en sociaal domein
- Financiële verordening 2017/ toelichting
- Financieringsstatuut / toelichting
- Controleverordening / toelichting
- Verordening heffing en invordering leges / tarieventabel
- Verordening heffing en invordering onroerende-zaakbelastingen
- Reglement burgerlijke stand
- Verordening straatnaamgeving en huisnummering / toelichting
- Verordening reclamebelasting Twello Centrum / toelichting
- Verordening gemeentelijke onderscheidingen / toelichting
- Reglement overlegraden / toelichting

- Regeling met betrekking tot de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen
- Verordening outplacement gewezen wethouders / toelichting
- Regeling organisatie raadswork / toelichting
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Beleidsnota's

- Nota Vitaal Voorst
- Perspectiefnota 2015-2018
- Nota activabeleid 2016
- Hoofdlijnennotitie Communicatiebeleid
- Nota lokale heffingen

Beleidsregels

- Beleidsregels kostenvergoeding bezwaarfase
- Beleidsregels rechtstreeks beroep bij de rechter i.p.v. bezwaarschrift bij het gemeentebestuur
- Beleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige in een keuzesituatie
- Beleidsregels voor het aanwijzen van een woz-belanghebbende in een keuzesituatie
- Beleidsregels vermindering gemeentelijke belastingen / toelichting
- Beleidsregels toetsingskaders gemeentegaranties en geldleningen

Gemeenschappelijke regelingen

- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Veluwe IJssel
- Gemeenschappelijke regeling Tribuut belastingsamenwerking / bijlagen
- Regio Stedendriehoek
- GGD noord- en Oost Gelderland
- Basismobiliteit
- Delta
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland / toelichting
- Samenwerkingsovereenkomst rekenkamercommissies gemeenten Brummen en Voorst / profiel voorzitter en leden rekenkamercommissie

De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link:
www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Burgerzaken

De inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voorbereiden	
Inhoud	Op 25 mei 2018 treedt de AVG volledig in werking. Deze Europese privacyverordening gaat over de 'bescherming van natuurlijke personen op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens'. De gemeente voldoet al voor een deel aan de voorschriften omdat de huidige Wet bescherming persoonsgegevens voor een deel soortgelijke voorschriften geeft. In de gemeente moet een functionaris gegevensbescherming (FG) worden benoemd.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ transparantie: de persoon van wie de gegevens verwerkt worden, is hier van op de hoogte, heeft hiervoor toelating gegeven en kent zijn rechten; ▪ doelbeperking: de persoonsgegevens worden voor een welbepaald gewettigd doel verzameld, en mogen niet voor andere zaken gebruikt worden; ▪ gegevensbeperking: enkel de noodzakelijke gegevens die voor het beoogde doel noodzakelijk zijn, mogen worden verzameld; ▪ juistheid: de persoonsgegevens moeten correct zijn en blijven ▪ bewaarbeperking: de persoonsgegevens mogen niet langer bewaard worden dan nodig voor het beoogde doel; ▪ integriteit en vertrouwelijkheid: de persoonsgegevens moeten beschermd worden tegen toegang door onbevoegden, verlies of vernietiging; ▪ verantwoording: de verantwoordelijke moet kunnen aantonen aan deze regels te voldoen.
Risico's	Als gevolg van een onvolledige invoering bestaat de kans dat er niet voldaan wordt aan de AVG waardoor boetes kunnen worden opgelegd. Het inschakelen van externe hulp kan noodzakelijk zijn.

Verkiezingen organiseren	
Inhoud	Op 21 maart 2018 wordt de verkiezing van de gemeenteraad gehouden.
Beoogd effect	Een goed en soepel lopende verkiezing en een correcte vaststelling van de uitslag.
Risico's	Het is mogelijk dat er weer een referendum wordt gehouden of dat het kabinet valt. Hiermee is in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden.

Samenkracht en burgerparticipatie

Een dorpscontactpersoon in kernen die geïnteresseerd zijn realiseren	
Inhoud	Op dit moment beschikken de kernen Klarenbeek, Voorst, Posterenk, Bussloo en Wilp over een dorpscontactpersoon. Teuge heeft op dit moment een vacature openstaan. De gemeenteraad van Voorst heeft kenbaar gemaakt dat alle kernen (daar waar behoefte is) zouden moeten beschikken over een dorpscontactpersoon.
Beoogd effect	Structureel netwerk creëren met en bevorderen van uitwisseling tussen de verschillende dorpscontactpersonen. Verbinden met (netwerk)partners van de (lokale) samenleving.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

Een gezamenlijk netwerk van lokale belangenverenigingen realiseren	
Inhoud	De kernen Terwolde, Nijbroek, De Vecht, Teuge, Wilp-Achterhoek, Klarenbeek, Voorst, Bussloo, Posterenk en Wilp beschikken over lokale belangenverenigingen.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ structurele relaties behouden; ▪ informeren en attenderen op interessante (financiële) ontwikkelingen/mogelijkheden; ▪ ondersteunen met het opstellen van een dorpsvisie (op aanvraag); ▪ (inspirerende) dorpenplatform overleg realiseren; ▪ een gezamenlijke aanpak creëren (met Apeldoorn) voor kernen die gemeentelijk verdeeld zijn.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

Online dorpspleinen ontwikkelen	
Inhoud	Wij willen participatie verder aanjagen en de ontwikkeling van activiteiten en initiatieven actief verduurzamen in en tussen onze dorpen en gemeente. Om dat voor elkaar te krijgen moeten bewoners elkaar beter leren kennen. Het gaat namelijk in de basis om samenwerking en vertrouwen. Een goede informatie- en communicatievoorziening is absoluut noodzakelijk. Daarvoor willen we een online dorpsplein ontwikkelen. Wij willen zorgen dat er meer verbinding ontstaat in de dorpen/kernen. Dat bewoners inzicht en toegang krijgen tot alles wat er is. En dat nieuwe initiatieven gemakkelijker vorm kunnen krijgen. Door ook online met elkaar te verbinden, bereiken we veel meer buurtbewoners dan voorheen.
Beoogd effect	Ons ultieme doel is om onze buurt veiliger, leuker en gezelliger te maken doordat mensen elkaar weer beter kennen en dingen samen doen. Daarnaast zou het prachtig zijn als er onverwachte verbindingen ontstaan die we aan de voorkant niet kunnen bedenken.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

(Vrijwilligers)participatie en maatschappelijke initiatieven een 'gezicht' geven	
Inhoud	Het blijkt dat er verschillende maatschappelijke initiatieven ontstaan in de gemeente Voorst. Echter weet men dit niet altijd van elkaar en in veel gevallen is men bezig om het wiel opnieuw uit te vinden. De betrokkenheid onder de inwoners van de gemeente Voorst is groot, maar niet iedereen weet haar kennis/kwaliteiten in te zetten in de samenleving en voor maatschappelijke initiatieven.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zichtbaarheid creëren; ▪ burgers 'prikkel' en de drempel verlagen om in actie te komen; ▪ initiatiefrijke burgers een podium geven; ▪ online vindbaar zijn, zodat mensen geïnspireerd kunnen raken en met elkaar in contact kunnen komen; ▪ betrokkenheid vergroten met maatschappelijke initiatieven.
Risico's	Geen wezenlijke risico's.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7 fte	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,9 fte	Eigen gegevens

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Dienstverlenend Voorst

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
0-1 Bestuur	1.345.086	1.318.853	1.517.066	1.521.066	1.521.066	1.521.066
0-2 Burgerzaken	1.406.915	860.324	879.251	922.817	851.434	877.211
0-3 Beheer overige gebouwen	1.005.951	658.151	715.989	713.287	705.803	699.810
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	153.955	156.832	153.695	153.695	153.695	153.695
Totaal lasten	3.911.907	2.994.161	3.266.002	3.310.865	3.231.998	3.251.781
0-1 Bestuur	74.008	48.528	56.312	56.312	56.312	56.312
0-2 Burgerzaken	505.918	397.317	411.867	409.874	409.874	409.874
0-3 Beheer overige gebouwen	226.320	108.676	108.826	108.825	108.825	108.825
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	750	-	-	-	-	-
Totaal baten	806.997	554.521	577.005	575.011	575.011	575.011
Saldo	-3.104.910	-2.439.640	-2.688.997	-2.735.855	-2.656.988	-2.676.771

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

Algemeen

Vanaf 2017 worden geen overheadkosten meer aan programma's toegerekend. De daling van de lasten t.o.v. 2016 wordt hier voornamelijk door veroorzaakt. Hierna worden de overige belangrijkste afwijkingen binnen de diverse taakvelden toegelicht.

0-1 Bestuur

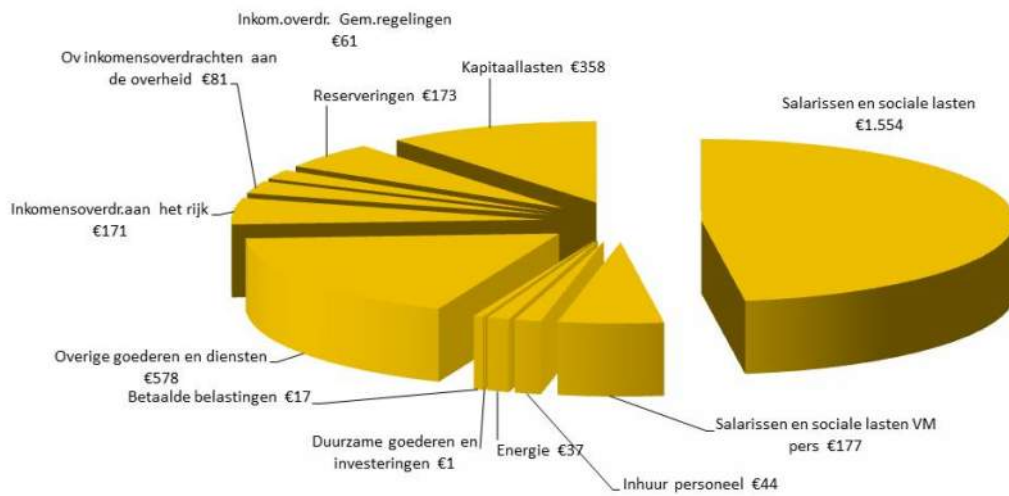
De indeling in een hogere gemeenteklasse heeft hogere salarislasten en vergoedingen tot gevolg, wat de verhoging van het budget veroorzaakt. Daarnaast zijn vanaf 2018 lasten geraamd voor het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering voor taken die eerder rechtstreeks werden bekostigd vanuit het gemeentefonds. Deze middelen worden vanaf 2018 toegevoegd aan het gemeentefonds.

0-3 Beheer overige gebouwen

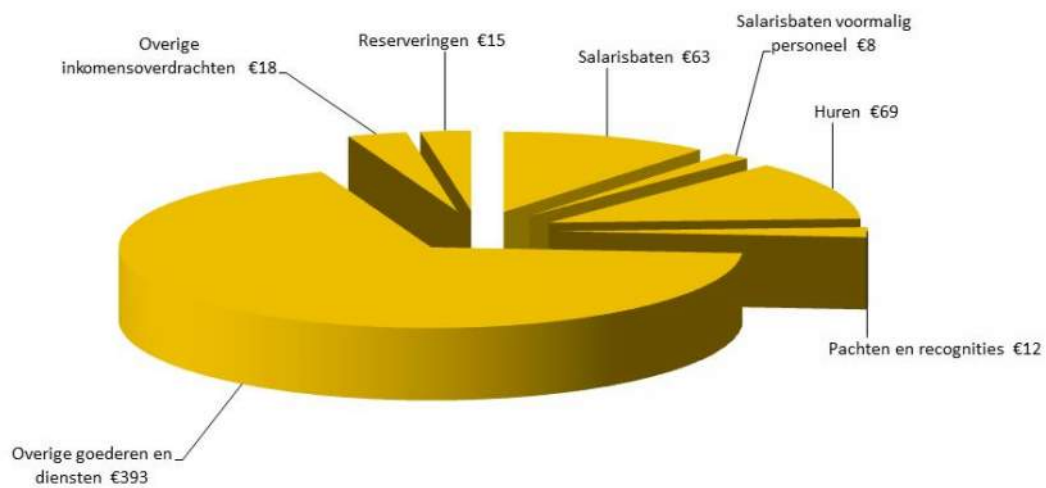
Medio 2017 zijn de gebouwen Hietweideweg 20 (oud Veluws College inclusief gymzaal) en Maarten Tromplaan 2 (De Kleine Wereld) te Twello door de nieuwbouw Veluws College en de Brede school in ons bezit gekomen. Voor 2018 zijn de volledige exploitatielasten geraamd, wat een verhoging van budget tot gevolg heeft. Door gewijzigde begrotingsvoorschriften zijn exploitatielasten m.b.t. gebouwen vanaf taakveld 5.2 sportaccommodaties naar dit taakveld verhuisd. Deze verhuizing is een technische aanpassing en heeft geen invloed op het resultaat.

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten per kostensoort gepresenteerd:

LASTEN
(bedragen x € 1.000)

BATEN
(bedragen x € 1.000)

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Wethouderspensionoenen	308.790	299.135	289.480	279.825	270.170
Totaal voorzieningen	308.790	299.135	289.480	279.825	270.170

Standen per 1 januari

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Algemeen

Onderscheid moet worden gemaakt tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen zijn inkomsten die direct samenhangen met een bepaald programma of een activiteit, bijvoorbeeld de vergoeding van het rijk voor de uitvoering van de Wet werk en bijstand of de rioolheffing voor het onderhoud van het rioleringsstelsel. De specifieke dekkingsmiddelen worden begroot in het programma waarop de middelen betrekking hebben (in de beide voorbeelden: de rijksvergoeding voor de Wet werk en bijstand in de programma's 3 (werkdeel) en 5 (inkomensdeel); de rioolheffing in programma 2). Algemene dekkingsmiddelen daarentegen zijn dekkingsmiddelen die niet aan een specifieke bestemming gekoppeld zijn en dus vrij kunnen worden aangewend. Een aantal decentralisatie- en integratieuitkeringen alsmede de per 2015 aan de algemene uitkering toegevoegde budgetten betreffende het Sociaal Domein worden overeenkomstig de bestemming budgettair neutraal geraamd. Het grootste gedeelte van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn, zoals de onroerende-zaakbelasting. De onderstaande tabel geeft een weergave van alle geraamde algemene dekkingsmiddelen:

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
0-5 Treasury	-642.420	-718.938	100.769	44.217	-6.688	4.910
0-61 OZB Woningen	318.410	314.177	345.389	345.389	345.389	345.389
0-62 OZB- niet woningen	-	-	-	-	-	-
0-64 Belastingen overig	-	1.247.065	784.723	571.723	571.723	571.723
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	-	-	-	-	-	-
0-8 Overige baten en lasten	835.682	448.086	191.500	349.920	474.610	601.165
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	511.672	1.290.390	1.422.380	1.311.249	1.385.034	1.523.187
0-5 Treasury	665.032	280.500	-280.500	-280.500	-280.500	-280.500
0-61 OZB Woningen	3.084.000	3.008.123	-3.079.921	-3.111.207	-3.111.207	-3.111.207
0-62 OZB- niet woningen	1.935.976	1.880.877	-1.910.971	-1.910.971	-1.910.971	-1.910.971
0-64 Belastingen overig	2.062.515	2.114.520	-1.821.776	-1.821.776	-1.821.776	-1.821.776
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	30.222.993	30.010.883	-33.350.410	-33.494.230	-33.659.880	-33.723.480
0-8 Overige baten en lasten	47.824	690.000	-5.510	-5.510	-5.510	-5.510
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	38.018.340	37.984.903	-40.449.089	-40.624.195	-40.789.845	-40.853.445
Saldo	37.506.668	36.694.513	-41.871.469	-41.935.443	-42.174.879	-42.376.631

Algemene uitkering gemeentefonds

Voor deze begroting hebben wij de informatie uit de meicirculaire 2017 als uitgangspunt genomen. De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Algemene uitkering o.b.v. Meicirculaire 2017

Onderdeel	2017	2018	Vershil
Inkomensmaatstaf Ozb	-3.399.648	-3.293.775	105.873
Uitgavenmaatstaven (x uitkeringsfactor)	20.743.675	21.662.357	918.682
Uitgavenmaatstaven (geen uitkeringsfactor)	-257.949	-94.509	163.440
Sub-totaal A	17.086.078	18.274.073	1.187.995
Integratie-, decentralisatieuitkeringen (geen uitkeringsfactor)	403.540	264.232	-139.308
Wmo-uitkering IU	1.953.997	1.975.152	21.155
Sub-totaal B	2.357.537	2.239.384	-118.153

Onderdeel	2017	2018	Vershil
Integratieuitkering sociaal domein Wmo-AWBZ	3.317.486	3.375.679	58.193
Integratieuitkering sociaal domein Jeugdzorg	6.830.541	7.457.870	627.329
Integratieuitkering sociaal domein Participatiewet	2.183.420	2.003.398	-180.022
Sub-totaal C	12.331.447	12.836.947	505.500
Raming algemene uitkering gemeentefonds (totaal A + B + C)	31.775.062	33.350.404	1.575.342

Onderdeel A van de algemene uitkering resulteert in een hogere uitkering t.o.v. 2017. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de accresontwikkeling en de ontwikkeling van de uitkeringsbasis ten gevolge van de loon- en prijsstijgingen. Voor 2017 als voor de jaren 2018-2021 is sprake van een positieve accresontwikkeling. Voor het grootste gedeelte wordt dit veroorzaakt door een hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting.

De integratie-uitkeringen in het Sociaal Domein zijn in totaal gestegen. De stijging doet zich in mindere mate voor bij de integratie-uitkering Wmo-AWBZ, maar vooral bij de integratie-uitkering Jeugdzorg. De integratie-uitkering Participatiewet is daarentegen gedaald.

De ontwikkeling van de algemene uitkering meicirculaire 2017

	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene uitkering (excl. Wmo, Integratie- en Decentralisatieuitkeringen)	17.086	18.274	18.483	18.592	18.520
Algemene uitkering (jaar -1)		17.086	18.274	18.483	18.592
Toename (+) /afname (-)		1.188	209	109	-72

Bedragen x € 1.000

Uitkeringsjaar 2018- 2021

De prognose van de accresontwikkeling en de ontwikkeling van de uitkeringsbasis over de periode tot en met 2021 is ten opzichte van 2017 positief met een uitschieter in 2018. Dit wordt deels veroorzaakt door nominale ontwikkelingen en diverse mutaties binnen de rijksbegroting die van invloed zijn op de accresontwikkeling. Zo heeft het kabinet o.a. besloten om € 342 miljoen extra uit te geven als gevolg van de stijging van de pensioenpremie ABP.

Voor de jaren daarna (2019-2021) is er een stijging in de ontwikkeling van de algemene uitkering ten opzichte van het voorgaande jaar. Uiteindelijk is één en ander afhankelijk van rijksuitgaven, de zogenaamde "samen de trap op en samen de trap af" systematiek.

De decentralisatie- en integratie-uitkeringen, die budgettair neutraal in de begroting worden geraamd, zijn:

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Wet maatschappelijke ondersteuning (IU)	1.954	1.975	1.975	1.992	2.073
Brede impuls combifuncties, buurtsportcoaches (DU)	92	92	92	92	92
Prov.taken vergunningverlening VTH - taken	59	68	68	68	68
Voorschoolse voorziening peuters	31	47	63	78	94
Armoedebestrijding kinderen	56	57	57	57	57
Peuterspeelzaalwerk	77	0	0	0	0
Bonus beschut werken	3	0	0	0	0
Verhoogde asielinstroom (partieel effect/participatie-integratie)	84	0	0	0	0
Totaal	2.356	2.239	2.255	2.287	2.384

Bedragen x € 1.000

Integratieuitkering sociaal domein transities Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet

De verdeling van de WSW-middelen is met ingang van 2017 gebaseerd op het kenmerk 'betalende gemeente' in plaats van op het kenmerk 'woongemeente'. De nieuwe verdelingssystematiek betekent voor de gemeente Voorst een lagere rijksbijdrage Participatiewet.

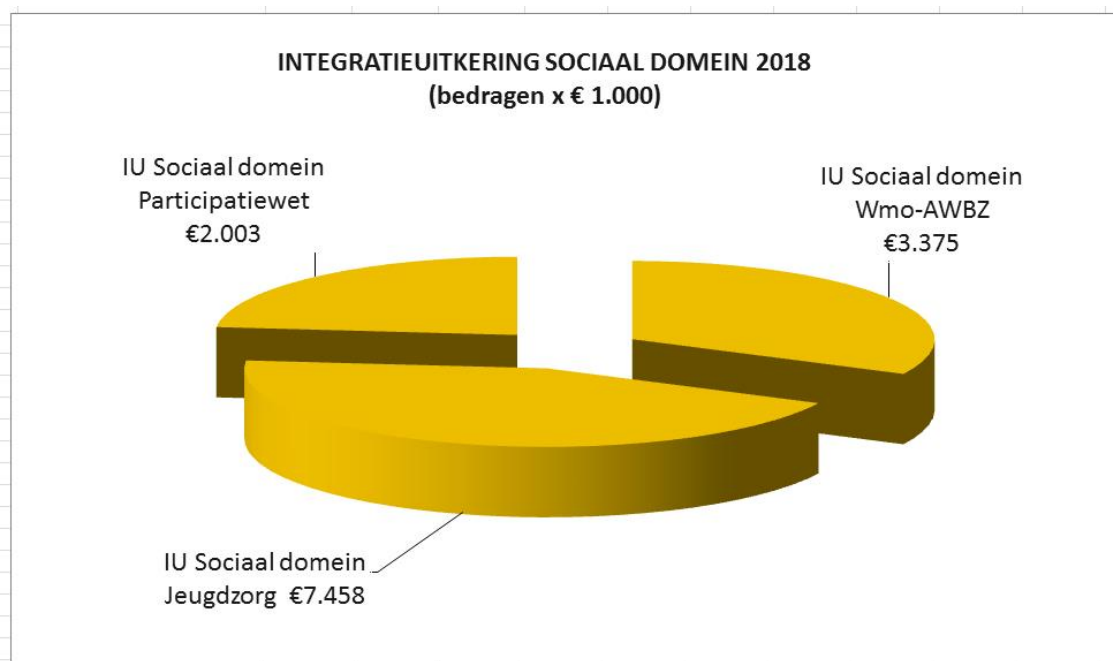
De belangrijkste aanpassingen voor de integratieuitkering Wmo-AWBZ betreffen de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2017, volumegroei 2018 en een correctie op de uitname herinstromers Wlz (Wet langdurige zorg) en de tranche extramuralisering 2018.

Voor de Jeugdzorg is naast de toekenning van loon- en prijsbijstelling de belangrijkste mutatie de toekenning van de compensatieregeling Voogdij/18+. Behalve nieuwe macrobedragen zijn voor 2018 en latere jaren ook nieuwe aantallen gehanteerd voor de verdeelmaatstaven.

In totaal bedraagt de integratie-uitkering voor 2018 € 12.837.000.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Integratie-uitkering sociaal domein Wmo-AWBZ	3.317	3.376	3.339	3.355	3.349
Integratie-uitkering sociaal domein Jeugdzorg	6.830	7.458	7.478	7.559	7.582
Integratie-uitkering sociaal domein Participatiewet	2.183	2.003	1.940	1.867	1.888
Totaal	12.330	12.837	12.757	12.781	12.819

Bedragen x € 1.000

OZB woningen en niet-woningen en overige belastingen

OZB en overige belastingen	Raming 2017	Raming 2018
OZB woningen	2.987.400	3.035.200
OZB niet woningen	1.880.900	1.911.000
Reclamebelasting	117.500	110.000
Precariobelasting	1.996.300	1.710.000
Totaal	6.982.100	6.766.200

Onder deze taakvelden worden de onroerende zaakbelastingen voor woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de reclame- en precariobelasting verantwoord. Deze belastingen worden verder toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen.

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.634 gewone en 14.322 preferente aandelen in het waterbedrijf Vitens en 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. De ontvangsten aan dividend worden als volgt geraamd:

Dividend	Raming 2017	Raming 2018
Bank Nederlandse Gemeenten	110.000	110.000
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aandelen)	85.000	85.000
Totaal	195.000	195.000

De BNG heeft met ingang van 2011 de dividend uitkering verlaagd van 50% naar 25% van de netto-winst. Deze maatregel houdt verband met Europese regelgeving met betrekking tot de omvang van het vermogen van de BNG. Deze overgangperiode is tot 2018 bepaald.

Met betrekking tot de dividenduitkering van Vitens wordt rekening gehouden met een lagere uitkering mede als gevolg van een lagere rentevergoeding.

Saldo van de financieringsfunctie / renteresultaat

Het saldo van de financieringsfunctie ofwel het renteresultaat is het resultaat van de te betalen rente van kort- en langlopende geldleningen en de toegevoegde rente aan voorzieningen afgezet tegen de doorberekende rente aan grondexploitaties, projecten en rente over overige geactiveerde kapitaaluitgaven. Voor 2018 is het resultaat begroot op € 6.300 tegenover een resultaat van € 884.600 in 2017. Vanaf 2018 dient op grond van het gewijzigde BBV en dan met name de notitie Rente van de commissie BBV de rentelasten te worden omgeslagen over alle individuele activa waarbij het niet is toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe rekenen rentepercentage. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten bestaan uit de raming voor eenmalig onvoorzien € 25.000 en de raming van stelposten m.b.t. lasten van investeringen uit het Meerjareninvesteringsprogramma en meerjaren onderhoudsprogramma 2018-2021 totaal € 35.990.

Tevens is het budget van € 125.000 voor de salarislasten van 5 garantiebannen voorlopig op dit taakveld geraamd.

Vennootschapsbelasting

Op dit taakveld wordt het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord. Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen ingevoerd.

Vennootschapsbelasting is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting voor 2018 is bij het opmaken van deze begroting nog niet bekend. In de loop van 2018 zal via het Voortgangsbericht of de Bestuursrapportage hierover gerapporteerd worden.

Overzichten investeringen en reserves en voorzieningen

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
MIP						
Prio 2018: aanpassing gemeentewerf	2018	55.000	200	3.000	3.000	3.000
Directe personeelskosten en overhead	2018					
MJOP						
Automatisering (4 jaar 300.000)	2018-2021	1.200.000	31.100	125.600	219.200	311.900
Gemeentelijke gebouwen (t.l.v. voorziening)	2018-2021	4.153.160	0	0	0	0
Tractie	2018-2021	778.640	3.390	25.710	57.300	92.755
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en fin.		6.186.800	34.690	154.310	279.500	407.655

Reserves en voorzieningen (* gewijzigd)

	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Algemene reserve niet vrij aanwendbaar	2.278.428	2.278.428	2.278.428	2.278.428	2.278.428
Algemene reserve vrij aanwendbaar *	9.611.141	11.219.531	12.425.606	13.651.176	15.299.327
Dekking kapitaallasten	5.064.296	4.732.192	4.400.089	4.067.985	3.735.882
Gevolgen BCF	55.958	20.958	0	0	0
Voorziening personeelslasten CAO-afspraken	14.840	0	0	0	0
Reclamebelasting	0	0	0	0	0
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	1.118.540	1.057.780	1.012.220	948.600	903.040
Totaal reserves *	18.143.203	19.308.889	20.116.343	20.946.189	22.216.677
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	341.222	312.749	299.857	318.190	245.698
Totaal voorzieningen	341.222	312.749	299.857	318.190	245.698

Toelichting

Reserves:

De reserve Dekking kapitaallasten valt jaarlijks vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de kapitaallasten van een aantal investeringen.

De reserve Gevolgen BCF valt jaarlijks t/m 2019 vrij ten gunste van de exploitatie ter compensatie voor de gevolgen van de invoering van het BTW compensatiefonds.

De reserve Voorziening personeelslasten CAO-afspraken valt t/m 2018 vrij ten gunste van de exploitatie.

Vanuit de reserve Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten worden de lasten van eenmalige investeringen, waartoe de raad heeft besloten, gedekt.

Voorzieningen:

De dotatie en aanwending van de voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan voor de gebouwen. Zie ook de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel zijn de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel Informatievoorziening Organisatie Financiën Automatisering Communicatie Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel.

Met ingang van de begroting 2017 worden deze kosten, conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Raming begroting			
			2018	2019	2020	2021
0-4 Overhead	157.313	6.040.400	5.805.719	5.765.706	5.635.723	5.562.352
Totaal lasten	157.313	6.040.400	5.805.719	5.765.706	5.635.723	5.562.352
0-4 Overhead	4.758	273.574	298.595	298.595	298.595	298.595
Totaal baten	4.758	273.574	298.595	298.595	298.595	298.595
Saldo	-152.555	-5.766.826	-5.507.124	-5.467.111	-5.337.128	-5.263.757

Toelichting ontwikkelingen begroting 2018 t.o.v. 2017:

De kosten van overhead worden niet meer toegerekend aan de diverse programma's, maar centraal geraamd binnen het taakveld Overhead. Uitzondering hierop is de toerekening van overheadkosten aan investeringen, grondexploitaties en (subsidiabele) projecten aangezien het niet toerekenen van deze kosten leidt tot begrotingstekorten. Het BBV biedt daarom de mogelijkheid om deze kosten alsnog toe te rekenen aan deze onderdelen. Conform de BBV-methodiek worden de toe te rekenen kosten als negatieve last geraamd binnen het overzicht overhead. Hierdoor komen deze kosten per saldo niet tot uiting in het hierboven gepresenteerde overzicht. In 2018 is een totaalbedrag ad € 336.900 aan overheadkosten aan investeringen en grondexploitaties toegerekend.

De lagere lasten in 2018 ten opzichte van 2017 worden voornamelijk veroorzaakt door het beschikbaar gestelde budget van € 200.000 in 2017 voor het onderzoek duurzame revitalisering gemeentehuis.

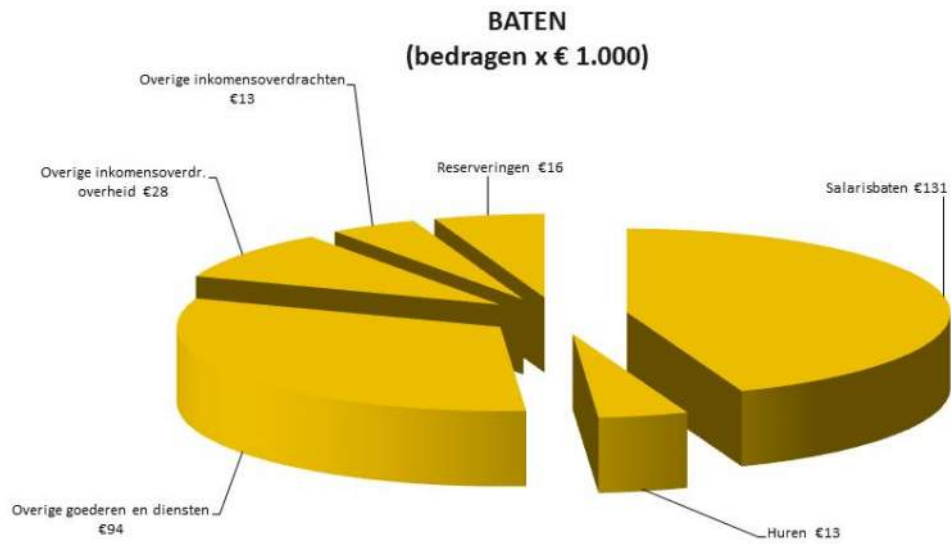
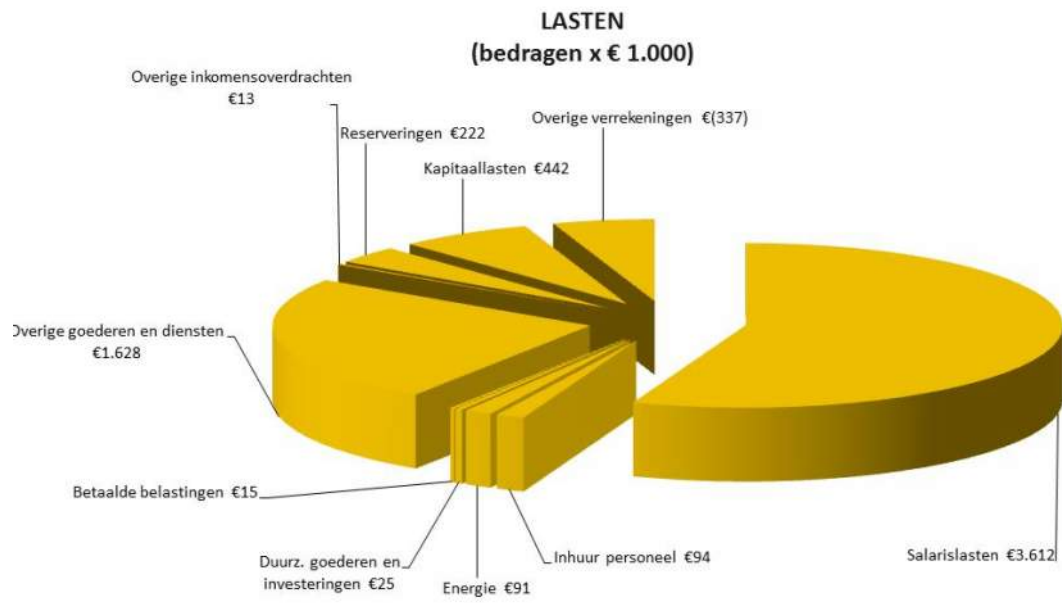
Bij de berekening van de fiscale tarieven voor de belastingen en heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn, wordt rekening gehouden met een component overheadkosten. In afwijking van de hiervoor geschetste methodiek m.b.t. investeringen en grondexploitaties worden overheadkosten niet daadwerkelijk toegerekend aan c.q. geboekt op de taakvelden waar deze belastingen en heffingen betrekking op hebben. In de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting wordt inzichtelijk gemaakt welke component overheadkosten wordt toegerekend aan de diverse belastingen en heffingen waarvoor uitsluitend kostendekkende tarieven mogen worden geheven.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	561 euro	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	0%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	9,6%	Eigen begroting

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren

In onderstaande diagrammen worden de lasten en baten kosten per kostensoort gepresenteerd:

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, rechten en retributies) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze lokale heffingen zijn inkomstenbronnen waarop de raad invloed kan uitoefenen. De heffingen worden onderverdeeld in "zuivere of ongebonden heffingen" en "niet zuivere of de gebonden heffingen (retributies en rechten)".

Tegenover de ongebonden heffingen staat geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de onroerende-zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de reclamebelasting en de precariobelasting.

Tegenover de gebonden heffingen staat wel een directe aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de afvalstoffenheffing / reinigingsheffingen, de rioolheffing, het marktgeld, de lijkbezorgingsrechten en de leges. De opbrengst van de gebonden heffingen mag in totaliteit niet hoger zijn dan de toerekenbare kosten die de gemeente maakt om de diensten te verlenen.

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen worden in verschillende programma's verantwoord. Het (meerjaren)beleid over de lokale belastingen, inclusief het kwijtscheldingsbeleid, ligt vast in de nota lokale heffingen, het collegeprogramma en de belastingverordeningen. Uitgangspunt van het beleid is om de lastendruk beperkt te houden en niet meer lasten bij de inwoners neer te leggen dan aantoonbaar noodzakelijk is. Voorzover toegestaan en wettelijk mogelijk worden de opbrengsten jaarlijks geïndexeerd.

De paragraaf lokale heffingen kent vanaf vorig jaar een andere opzet dan die in de afgelopen jaren. De reden daarvoor is dat het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is gewijzigd. In de paragraaf lokale heffingen moet vanaf 2017 aandacht worden geschonken aan de volgende punten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Vanaf het begrotingsjaar 2017 moet namelijk in de paragraaf lokale heffingen een kostendekkings-plan per heffing opgenomen worden, met daarin ook een aparte vermelding van de overhead en indien van toepassing de BTW. De gemeente moet voor de gebonden heffingen inzichtelijk maken hoe op begrotingsbasis de berekening van de tarieven is gedaan en of de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Daarnaast moeten ook de beleidsuitgangspunten worden opgenomen die ten grondslag liggen aan de berekeningen en hoe die uitgangspunten in de tariefstelling worden gehanteerd.

Belangrijk is om verschil te maken tussen de eisen die de (nieuwe) begrotingsregels aan een kostenonderbouwing stellen en de eisen die de belastingwetgeving, fiscale spelregels, daaraan stellen. De eerste zijn informatief naar de raad en de burger en worden getoetst door de provincie en de accountant en de tweede worden getoetst door de belastingrechter.

Vanwege de (te) korte voorbereidingstijd en het feit dat samenwerkingsverbanden, dus ook Tribuut, pas vanaf 2018 aan de nieuwe BBV voorwaarden moeten voldoen, is het kosten-dekkingsoverzicht en de aan de berekening ten grondslag liggende beleidsuitgangspunten, aangemerkt als een groeipad over meerdere jaren.

Ontwikkelingen zuivere, ongebonden heffingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting, er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen. De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden meegenomen in het volgende belastingjaar.

De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en bedrijven) en een gebruikersbelasting (voor bedrijven). De heffing wordt berekend naar een percentage van de (individuele) waarde van de onroerende zaak volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Dit zogenaamde tariefpercentage is de geraamde gecorrigeerde opbrengst gedeeld door de vastgestelde totale WOZ-waarde van alle panden in die categorieën (eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen of gebruikers niet woningen) in de gemeente. Zo worden drie tariefpercentages berekend, één voor OZB-woningen en twee voor OZB niet-woningen. Alle onroerende zaken in Voorst worden jaarlijks opnieuw gewaardeerd naar een waardepeildatum die één jaar voor het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2018 is de waardepeildatum 1 januari 2017. De uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering bepalen, naast de inflatiecorrectie, de hoogte van de tarieven OZB voor 2018. Bij de berekening van de tariefpercentages wordt een correctie toegepast voor verwachte: toegekende OZB bezwaarschriften, leegstand bedrijven, eventuele kwijschelding en areaaluitbreiding (nieuwbouw en verbouw).

Soort	2014	2015	2016	2017
Woningen				
eigenaar	0,1190%	0,1279%	0,1241%	0,1176%
Niet-woningen				
eigenaar	0,1698%	0,1840%	0,1920%	0,1935%
gebruiker	0,1366%	0,1409%	0,1509%	0,1463%

Toeristenbelasting

Op basis van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) zijn ingeschreven. Toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op de verblijfsgenieter.

De tariefstructuur van onze toeristenbelasting kent 3 soorten verblijfsaccommodaties met ieder een afzonderlijk nachttarief. De opbrengst toeristenbelasting wordt in Voorst aangemerkt als een algemeen dekkingsmiddel.

Tarief	2014	2015	2016	2017
Overnachten in kampeermiddel	0,90	0,94	0,95	0,86
Overnachten in hotel, ontbijthotel, vliegtuighotel, etcetera	1,90	1,97	1,99	1,79
Overige overnachtingen	1,30	1,35	1,36	1,22

Reclamebelasting

Op basis van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen (reclame-uitingen) die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Het gaat om aankondigingen in letters, symbolen, voorwerpen kleuren of een combinatie daarvan. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken.

In Voorst wordt alleen reclamebelasting geheven in het centrum van Twello. De reclamebelasting is in nauw overleg met de Ondernemersvereniging Twello centrum ingevoerd. Als tegenprestatie voor de invoering is met de Ondernemersvereniging overeengekomen dat gedurende 10 jaar geen parkeerbelasting wordt ingevoerd in Twello centrum. Ondanks dat de reclamebelasting een algemeen dekkingsmiddel is, heeft de opbrengst in Voorst een vaste bestemming. Een deel van de opbrengst wordt doorgestort in de kas van de Ondernemersvereniging. Een deel wordt aangewend voor de exploitatie van de parkeergarage en een klein deel is perceptiekosten.

De tariefstructuur van de reclamebelasting is met ingang van 2017 gewijzigd. Per 2017 is de tariefstructuur als volgt: a. een vast bedrag per vestiging van € 850 verhoogd met b. een opslag van € 0,65 per € 1.000 van de WOZ waarde per vestiging (bedrijfsgedeelte).

Precariobelasting

Op basis van artikel 228 van de Gemeentewet kunnen gemeenten precariobelasting heffen voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden zijn precariobelasting op terrassen, uithangborden maar ook op kabels en leidingen in of boven gemeentegrond. In Voorst wordt de precariobelasting alleen geheven op de kabels en leidingen in of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond. De precariobelasting wordt geheven van degene die de kabels of leidingen in of boven de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft liggen of hangen.

Per 1 juli 2017 is de precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven afgeschaft. Echter voor gemeenten zoals Voorst, die op 10 februari 2016, de datum waarop minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting heeft aangekondigd, een verordening met tarief hadden vastgesteld voor precariobelasting op kabels en leidingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022.

De tariefstructuur van de precariobelasting is een tarief per strekkende meter kabel of leiding. Het tarief bedraagt vanaf het belastingjaar 2016 € 2,27 per m1 kabel of leiding. Dat tarief mag vanaf 10 februari 2016 niet meer geïndexeerd worden. De jaarlijkse opbrengst precariobelasting blijft gereserveerd, totdat de lopende rechtsprocedures van twee belastingplichtigen tegen de heffing en tegen het opzeggen van de overeenkomsten zijn gewonnen.

Ontwikkelingen onzuivere, gebonden heffingen

Afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer. De wettelijke basis voor de reinigingsheffingen is artikel 229 van de Gemeentewet. Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling, transport en verwerking van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling en het transport van het afval wordt uitgevoerd door een private huisvuilinzamelaar. De kosten van de inzameling, het transport en de verwerking van afvalstoffen worden betaald uit de afvalstoffenheffing.

Gelijktijdig met het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen wordt bij een klein aantal bedrijfspanden (scholen, kerken, etc.) ook bedrijfsafval (vergelijkbaar met huishoudelijk afval) ingezameld. Voor die inzameling wordt een reinigingsheffing geheven.

Belastingplichtig voor de afvalstoffenheffing is de gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke plicht tot inzameling heeft en ten aanzien waarvan die inzamelverplichting ook wordt nagekomen. Belastingplichtigen die voldoen aan de voorwaarden zijn verplicht de afvalstoffenheffing te betalen, ook als zij geen afval ter inzameling aanbieden. Belastingplichtig voor de reinigingsheffing is degene die het bedrijfsafval aanbiedt. Niet aanbieden betekent geen heffing.

De tariefstructuur voor de afvalstoffenheffing en voor de reinigingsheffingen is vanaf 2014 het beloningssysteem, een diftar variant, bestaande uit een jaarlijks vastrecht verhoogd met een jaarlijkse afrekening van de in het voorafgaande jaar geleedigde aantal "grijze" containers. Voor hoogbouw geldt een afwijkende tariefstructuur, namelijk de structuur van de betaalde vuilniszak. Kenmerk van ons beloningssysteem is dat de belastingplichtige zelf grote invloed heeft op de hoogte van haar/zijn verschuldigde afvalstoffenheffing.

Het vastrecht tarief afvalstoffenheffing en reinigingsheffing bedraagt over 2017 € 92,85. Het variabele tarief per lediging van een "grijze" container (container met grijs deksel) bedraagt over 2017 € 4,50 per geleedigde grijze container. Het tarief voor de reinigingsheffing is per 2017 verhoogd met 21% BTW.

De invoering van het beloningssysteem is uit het oogpunt van duurzaamheid een groot succes. Door de goede afvalscheiding is het aantal ter lediging aangeboden grijze containers zeer fors gedaald. Omdat naast het vastrecht alleen de daadwerkelijk ter lediging aangeboden grijze containers worden belast, is de afvalstoffenheffing niet meer kostendekkend. Het begrotingsjaar 2018 wordt gebruikt voor een analyse en prognose van de afvalinzameling en ook om mogelijkheden van verdere efficiëncy maatregelen in de afvalinzameling te kunnen treffen.

Tarief per huishouden	2014	2015	2016	2017
1-persoonshuishouden vastrecht vanaf 2014	91,00	91,00	91,25	92,85
Voorlopige aanslag 2015: aantal ledigingen over 2014 x € 4,50 p.l.	58,50	variabel	variabel	variabel
Meerpersoonshuishouden vastrecht vanaf 2014	91,00	91,00	91,95	92,85
Voorlopige aanslag 2015: aantal ledigingen over 2014 x € 4,50 p.l.	117,00	variabel	variabel	variabel
Reinigingsrecht: basis vastrecht vanaf 2014	91,00	91,00	91,95	112,35
Voorlopige aanslag 2015: aantal ledigingen over 2014 x € 4,50 p.l.	117,00	variabel	variabel	variabel

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	1.765.978	105.808	286.514	2.158.300	1.202.407	711.230	1.913.637	88%

Rioolheffing

De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden kosten doorberekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel en het op orde houden van de grondwaterstand.

Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken heeft de gemeente naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing. De rioolheffing is een bestemmingsheffing (bestemming is watertaken), er staan geen aanwijsbare tegenprestaties tegenover.

Elke gemeente is verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen. In een GRP wordt meerjarig inzicht gegeven in de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel. In 2015 heeft de gemeenteraad het GRP Voorst 2015-2019 vastgesteld.

De kosten voor het instandhouden van het rioolstelsel en de grondwatertaken, worden met de rioolheffing verhaald op gebruikers van woningen en niet-woningen. Belastingplichtig voor de rioolheffing is de gebruiker van een perceel. Het tarief van de rioolheffing is in Voorst gebaseerd op het aantal geloosde m3 afvalwater, binnen de tariefgroepen-structuur. De basis rioolheffing bedraagt per 2017 € 270,20. De tarieven rioolheffing worden jaarlijks geactualiseerd met het inflatiepercentage. De tarieven zijn 100% kostendekkend.

Tarief	2014	2015	2016	2017
Rioolrecht: basistarief	259,65	264,85	267,50	270,20

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.661.993	156.315	0	2.818.308	2.809.545	8.763	2.818.308	100%

Marktgeld

De wettelijke basis voor het heffen van marktgeld is artikel 229 van de Gemeentewet. In het marktgeld worden de kosten die verbonden zijn aan onder andere het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor de markt in Twello dan wel voor het innemen van een standplaats in de overige kernen.

Belastingplichtig voor het marktgeld is degene ten behoeve van wie de dienst wordt verleend of van degene die van bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Het marktgeld is 100% kostendekkend en bedraagt € 2,31 per m1 per dag of gedeelte daarvan met een minimum van € 9,24 per standplaats.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Markt	40.190	13.706	0	53.896	44.753	9.140	53.893	100%

Lijkbezorgingsrechten / begraafrechten

De wettelijke basis voor het heffen van lijkbezorgingsrechten is artikel 229 van de Gemeentewet. In de lijkbezorgingsrechten worden de kosten verhaald, die verbonden zijn aan het gebruik van de begraafplaatsen en die voor de door of vanwege de gemeente verleende diensten. Belastingplichtig voor de lijkbezorgingsrechten is degene op wiens aanvraag de dienst wordt verricht of die gebruik maakt van de bezittingen, werken of inrichting.

De kostendekkendheid van de begraafrechten is 100%.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Lijkbezorging	178.673	22.282	0	200.955	198.555	2.400	200.955	100%

Leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

Kostendekkendheid

De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels: titel I, algemene dienstverlening; titel II, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning; titel III, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

Op grond van artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld. Dit laatste zou ook moeilijk realiseerbaar zijn gezien het feit dat de kosten voor de individuele diensten moeilijk zijn te bepalen. Dat neemt niet weg dat een gemeente wel een kostendekkendheid per dienst of per samenhangende groep van diensten mag nastreven, als de gemeente in dit opzicht maar een consequente lijn volgt.

Op grond van het bovenstaande is het mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Onder kruissubsidiëring wordt in dit verband verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Daarnaast kan bij de tariefstelling uitdrukking worden gegeven aan het profijtbeginsel. Dat is een aparte beleidsmatige afweging. Onderlinge verschillen in - op zichzelf geoorloofde - kostendekkingspercentages tussen groepen van diensten zijn niet in strijd met de wet of met enig algemeen rechtsbeginsel. De mogelijkheden tot kruissubsidiëring zijn door de komst van de Europese Dienstenrichtlijn (lees: EDR) beperkter geworden. De EDR maakt kruissubsidiëring binnen een cluster van samenhangende vergunningstelsels mogelijk. Dit betreft alleen de diensten aan dienstverrichters waarop de EDR van toepassing is (titel III van de tarieventabel bij de Legesverordening). De wetgever heeft hierin geen aanleiding gezien om artikel 229b van de Gemeentewet te wijzigen. De EDR doorkruist daarmee de wettelijke regeling van artikel 229b Gemeentewet.

Bij de introductie van de Wabo in 2010 (Omgevingsvergunning, zie titel II van de tarieventabel bij Legesverordening) ging de wetgever ervan uit dat kruissubsidiëring tussen het cluster omgevingsvergunning en andere in de legesverordening opgenomen dienstverleningen niet mogelijk is. De wens van de wetgever is echter niet in een wettelijke bepaling vastgelegd, zodat in principe artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet onverkort geldt.

Voor een aantal tarieven binnen titel I geldt dat deze door het rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat bij diverse rubrieken (vooralsnog) geen lasten en baten zijn of kunnen worden gevuld. In voorkomende gevallen zijn die er wel. Het inzichtelijk maken van de volledige kostendekkendheid binnen de leges is echter uitdrukkelijk een groeipad dat zich uitstrekt over meerdere jaren.

Op basis van de thans beschikbare gegevens zijn de leges, zowel berekend op titel niveau van de tarieventabel van de Legesverordening alsook op basis van de gehele tarieventabel niet kostendekkend.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Titel I Algemene dienstverlening								
1.1 Burgerlijke stand	67.799	27.618	0	95.417	51.277	0	51.277	53,7%
1.2 Reisdocumenten	156.827	42.647	0	199.475	242.719	0	242.719	121,7%
1.3 Rijbewijzen	59.245	22.936	0	82.181	95.384	0	95.384	116,1%
1.4 BRP-verstrekkings	202.855	142.545	0	345.401	0	0	0	0,0%
1.5 Wet openbaarheid van bestuur	646	0	0	646	109	306	415	64,2%
1.6 Vervallen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.7 Vastgoed-informatie	8.888	4.556	0	13.444	1.713	0	1.713	12,7%
1.8 Overige publiekszaken	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.9 Archief-bescheiden gemeente Voorst	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.10 Apv	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.11 Leegstandwet	858	603	0	1.461	114	214	328	22,5%
1.12 Gemeente-garantie	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.13 Regeling toezicht luchtvaart	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.14 Kansspelen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.15 Winkeltijdenwet	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.16 Kabels en leidingen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.17 Verkeer en vervoer	94.103	488	0	94.591	15189	56.121	71.310	75,4%
1.18 Diversen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	591.222	241.395	0	832.616	406.506	56.641	463.147	55,6%

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Titel II Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevingsvergunning								
2.2 - 2.7 Omgevingsvergunningen	620.364	366.352	0	986.716	699.119	33.536	732.655	74,3%
2.9 - 2.10 Bestemmingsplannen	149.063	90.848	0	239.911	287.943	0	287.943	120,0%
2.10 Niet benoemde beschikkingen titel II	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	769.427	457.200	0	1.226.627	987.062	33.536	1.020.598	83,2%

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn								
3.1 Horeca	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.2 Organiseren evenementen of markten	41.786	21.686	0	63.472	13.163	0	13.163	20,7%
3.3 Prostitutie-bedrijven	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.4 Brandbeveiligings-verordening	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.5 Kinderopvang	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.6 Diversen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	41.786	21.686	0	63.472	13.163	0	13.163	20,7%

Totaal titel I, II en III kostendekking	1.402.434	720.281	0	2.122.715	1.406.731	90.177	1.496.908	70,5%
---	------------------	----------------	----------	------------------	------------------	---------------	------------------	--------------

Belastingen overig

De uitvoering van de Wet woz, van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken is ingaande 1 januari 2016 uitbesteed aan de regionale belastingsamenwerking Tribuut gevestigd te Epe. De verordenende bevoegdheid, waarvan ook de tariefstelling onderdeel uitmaakt, blijft bij de gemeente.

Tribuut is ingericht op digitale-, telefonische- en schriftelijke communicatie. Tribuut heeft ook een baliefunctie ingericht. Onder andere de communicatie tussen de gemeente en Tribuut verloopt via de aangestelde regiefunctionaris. In 2017 is de proef om in het gemeentehuis gedurende een afgesproken periode een eigen baliefunctie belastingen te hebben niet gecontinueerd. Er wordt geen gebruik gemaakt van de baliefunctie.

Aanduiding belastingdruk/woonlasten

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten, de "lokale lastendruk", krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder gemeentelijke woonlasten scharen we de: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit zijn de belastingen en heffingen waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Daarin zijn de lokale lasten op basis van "appels met appels" met elkaar vergeleken. Bij die vergelijking hanteert het Coelo voor alle gemeenten dezelfde uitgangspunten. Bij die uitgangspunten houdt het Coelo rekening met een gemiddelde WOZ -waarde en WOZ-waardestijging en ook met het feit dat gemeenten met dure woningen een naar verhouding lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen dan andere gemeenten.

De woonlastendruk voor meerpersoonshuishoudens, op basis van de Coelovergelijking, ligt in Voorst € 24 hoger dan de gemiddelde woonlasten in Nederland. De gemiddelde woonlasten in Nederland komen uit op € 723 per meerpersoonshuishouden (voor éénpersoons-huishoudens wordt een aftrek van € 52 toegepast). Voor Voorst heeft het Coelo op basis van de gehanteerde uitgangspunten € 747 aan woonlasten per meerpersoonshuishouden berekent. Volgens de Coelo atlas 2017 staat Voorst nu op plaats 196 van de 390 gemeenten (plaats 1 heeft de laagste woonlasten).

Uit het oogpunt van de belastingbetaler bezien, bedragen de werkelijke woonlasten in Voorst gemiddeld € 712 voor een meerpersoonshuishouden met eigen woning en gemiddeld € 403 voor een meerpersoonshuishouden zonder eigen woning (uitgaande van een gemiddelde WOZ-waarde van € 363.000, gemiddeld 9 aangeboden grijze afvalcontainers en het basistarief voor de rioolheffing).

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. De landelijke regels zijn op basis van de Invorderingswet opgenomen in de Leidraad invordering (en kwijtschelding) gemeentelijke belastingen. Het bestuur van Tribuut heeft een Leidraad invordering ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Tribuut vastgesteld. Binnen de leidraad regels heeft Voorst de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de ozb, riool- en afvalstoffenheffing (voor de basisset containers) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privé belastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Als sprake is van (niet vrijgesteld) vermogen is kwijtschelding niet mogelijk. Voor het bezit van een auto wordt een vermogensvrijstellingsnorm van € 2.269 aan waarde in aanmerking genomen. Voor ouderen geldt een aparte vermogensvrijstellingsnorm;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;

- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm;
- Belastingplichtigen met een minimum inkomen komen in aanmerking voor: automatische kwijtschelding, op basis van een screening bij het Inlichtingenbureau te Utrecht, of, rekening houdende met specifieke omstandigheden, voor de gemeentelijke meerjarige automatische kwijtschelding.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is voor 2018 een totaal bedrag geraamd van € 133.400.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat volgens artikel 11, lid 2, van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tenminste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's;
- financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De weerstandscapaciteit bevat elementen als reserves (algemene reserves, bestemmingsreserves, stille reserves) en de post onvoorzien, maar ook uit de onbenutte belastingcapaciteit. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om éénmalige tegenvallers op te kunnen vangen, bijvoorbeeld de algemene reserve. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die jaarlijks ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld de nog niet benutte belastingcapaciteit. Risico's die niet door maatregelen zijn afgedekt, kunnen op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen aanwezig zijn. Dat zulke risico's bestaan is op zich geen punt. Het is pas een probleem als ze niet in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen voornamelijk bedoeld om de financiële positie inzichtelijker te maken:

1. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit

Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De berekening van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling.

Aanleiding en achtergrond

Bovenstaande bepalingen van het BBV vragen om risicomangement. Het is daarom wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's te krijgen wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's te verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de organisatie de risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, met een maximum van 15.

Tabel 1: belangrijkste financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed	Incidenteel/ structureel
Programma 1 Bouwend Voorst					
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen	geld - lager uitvallen van geraamde opbrengsten omdat we grondprijzen moeten bijstellen en / of met als gevolg dat we de strategische aangekochte locaties niet kunnen ontwikkelen en terug op de markt moeten zetten als agrarische grond of het in depot moeten houden (rentekosten)	50%	max. € 750.000	7.64%	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: tegenvallers op grondcomplexen door verandering wet-/regelgeving	tijd - tegenvallende resultaten; geld - tegenvallende resultaten	30%	max. € 750.000	4.56%	Incidenteel
Programma 2 Mooi Voorst					
Afwijken van de aanbestedingsprocedure of foutief aanbesteden	tijd - claims; geld - claims	60%	max. € 250.000	3.08%	Incidenteel
Programma 3 Bedrijvig Voorst					
Opheffen regionale samenwerkingsverbanden	geld - personele verplichtingen	70%	max. € 250.000	3.56%	Incidenteel
Programma 4 Gezond Voorst					
Verzuim vaststellen en bekendmaken van subsidieplafonds bij open einde regeling	geld - onbeheersbare overschrijding van budgetten	35%	max. € 250.000	1.78%	Incidenteel
Onvoldoende budget om benodigde zorgaanbod te realiseren	geld - overschrijding van budgetten	50%	max. € 500.000	5.09%	Structureel
Programma 5 Sociaal Voorst					
Open einde regeling voor participatiewet, waardoor inzicht ontbreekt in het verwachte hoeveelheid burgers welke aanspraak (gaan) maken op de uitkering	geld - mogelijke eigen bijdrage van de gemeente	80%	max. € 500.000	8.17%	Incidenteel/ structureel
Open einde regeling: voorzieningen voor gehandicapten en huishoudelijke verzorging (Wmo)	geld - behoefte aan meer budget	75%	max. € 400.000	6.12%	Structureel
Programma 6 Veilig Voorst					
Verlenen verkeerde vergunningen	geld - aansprakelijkheidsstellingen	50%	max. € 250.000	2.54%	Incidenteel
Programma 7 Dienstverlenend Voorst					
Aanspraak maken op de garantie van de lening	geld - financieel verlies	10%	max. € 2.500.000	5.12%	Incidenteel
Beschikbaar budget voor verduurzaming gebouwen en installaties niet afdoende	geld - Meer budget dan is begroot moet beschikbaar worden gesteld	50%	max. € 500.000	7.66%	Structureel

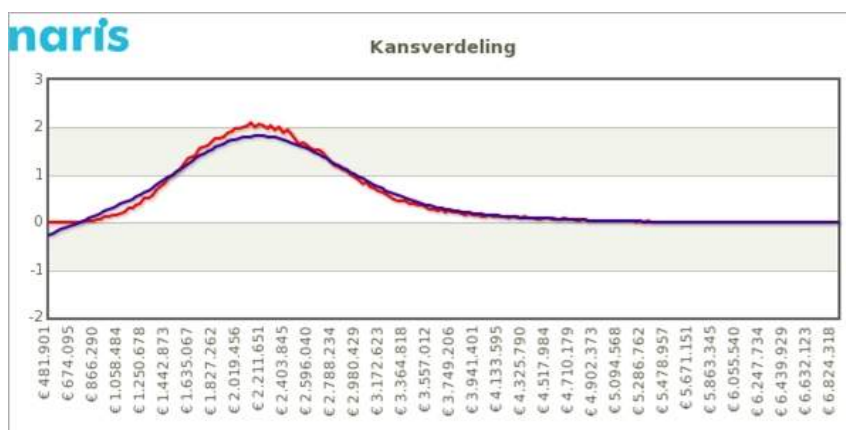
Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed	Incidenteel/ structureel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen	geld - financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	90%	max. € 250.000	4.56%	Incidenteel
Ontstaan datalek bij de gemeente door inbreuk op beveiliging	geld - Boete opgelegd krijgen	10%	max. € 820.000	1.67%	Incidenteel
Veiligheidsvoorschriften worden niet nagekomen	geld - claims in geval van ongelukken	70%	max. € 100.000	1.43%	Incidenteel
Algemene Dekkingsmiddelen en financieringen					
Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lager	geld - tekort aan inkomsten	40%	max. € 500.000	4.09%	Structureel

Totaal grote risico's: € 8.570.000

Overige risico's: € 5.450.000

Totaal alle risico's: € 14.020.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 14.020.000 zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Tabel 2: benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 1.439.802
10%	€ 1.620.496
15%	€ 1.752.206
20%	€ 1.859.750
25%	€ 1.954.033
30%	€ 2.042.218
35%	€ 2.125.742
40%	€ 2.207.248
45%	€ 2.286.670
50%	€ 2.366.879
55%	€ 2.447.655
60%	€ 2.532.452
65%	€ 2.622.852
70%	€ 2.724.819
75%	€ 2.835.137
80%	€ 2.968.073
85%	€ 3.133.463
90%	€ 3.386.454
95%	€ 3.810.293

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 3.386.454 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

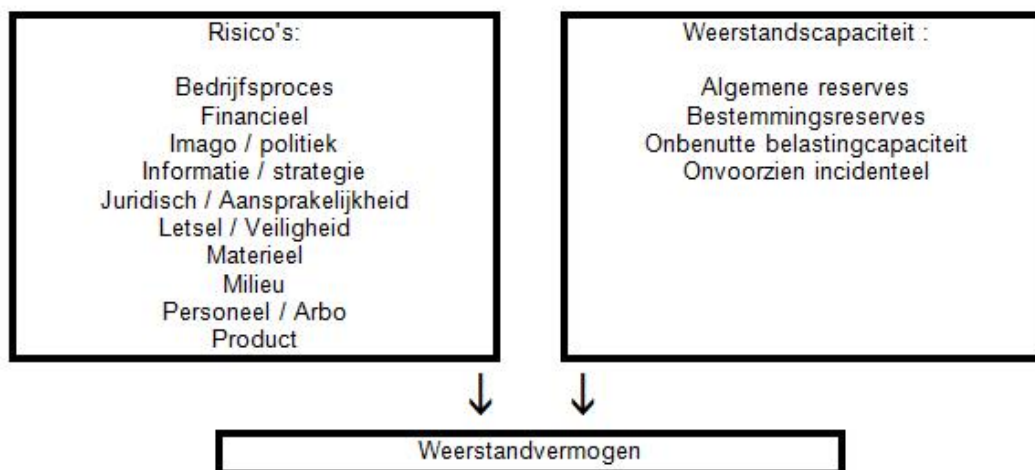
Tabel 3: beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserves	€ 13.705.300
Onbenutte belastingcapaciteit *	€ 2.403.100
Onvoorzien incidenteel	€ 25.000
Totale weerstandscapaciteit	€ 16.133.400

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 16.133.400}{€ 3.386.454} = 4.76$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het beleid over risicomanagement is vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Voorst. Deze nota is door de gemeenteraad vastgesteld. Het streven is er op gericht om, afhankelijk van ex- en interne factoren en ontwikkelingen enerzijds en de doelstelling van het behoud van een gezonde financiële positie anderzijds, minimaal een waarderingscijfer C te scoren, wat neerkomt op een voldoende weerstandsvermogen (ratio 1 – 1,4). Volgens de huidige inventarisatie en beschikbare weerstandscapaciteit valt de ratio van de gemeente Voorst in klasse A.

Ontwikkelingen risico's

De rapportage over het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen. De risico's worden doorlopend en in de P&C- cyclus minimaal 2 maal per jaar geïnventariseerd en zonedig geactualiseerd voor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de programmabegroting en- jaarrekening en bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven, nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid. Voor het risicobeheer is het analyseren van de risico's en het treffen van beheersmaatregelen om de financiële gevolgen te minimaliseren en/of op te kunnen vangen ook van belang.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van meerdere factoren (onder andere afgesloten en doorgeleende gelden of omvang van de voorraad gronden). Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Overzicht kengetallen gemeente Voorst

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financieel kengetal	Rek. 2016	Begr. 2017	Begr. 2018	Mjr 2019	Mjr 2020	Mjr 2021
Netto schuldquote	80%	72%	73%	72%	64%	59%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	78%	69%	70%	69%	62%	57%
Solvabiliteitsratio	24%	28%	26%	26%	27%	29%
Structurele exploitatieruimte	-0,47%	-1,01%	-1,79%	-0,50%	0,13%	0,63%
Grondexploitatie	31%	15%	16%	13%	10%	4%
Belastingcapaciteit	102%	99,8%	103%	103%	103%	103%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Een individueel kengetal kan niet worden gebruikt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie.

Volgens de laatste actualisatie van de grondexploitaties zal onze voorraad gronden aanzienlijk afnemen door verkopen van bouwgronden binnen de in exploitatie zijnde complexen. Deze gronden zijn (voor)gefinancierd met geldleningen. Door de verkoop van bouwgronden zullen de schulden teruglopen en zal logischerwijs de netto schuldquote de komende jaren ook afnemen. De solvabiliteitsratio zal de komende jaren toenemen o.a. door de toevoeging van de verwachte opbrengsten vanuit de grondcomplexen aan het eigen vermogen en, voorspog, door de reservering van de opbrengsten vanuit de precariobelasting.

De structurele exploitatieruimte is voor de jaren 2018 en 2019 negatief aangezien in deze jaren nog incidentele baten zijn opgenomen vanuit het frictiebudget. Echter, na 2019 zal de structurele exploitatieruimte weer stijgen en in 2020 weer een positieve ratio laten zien, wat betekent dat onze structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Het kengetal "Belastingcapaciteit" laat zien dat de woonlasten binnen onze gemeente iets boven het landelijk gemiddelde liggen. De berekening van dit kengetal is overigens gebaseerd op gegevens van het Coelo (Atlas van de lokale lasten).

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente Voorst. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn: wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort het materieel van de buitendienst openbaar grondgebied tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed wordt ingegaan op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's. De bij de onderhoudsplannen behorende beleidskaders zijn laatstelijk in 2016 door de raad vastgesteld.

Wegen

Beleidskader

Het beleidskader voor het beheer van de wegen is in 2015 als nieuw beleid vastgesteld in het Integraal Wegenplan (IWP) 2015-2019. Dit beleidskader is nog volledig actueel en de maatregelen die hier in zijn opgenomen, zijn in uitvoering.

De algemene beleidsuitgangspunten voor het wegonderhoud zijn:

- veiligheid: De veiligheid moet voldoen aan wettelijke eisen en moet zodanig zijn dat de kans op ongevallen klein is. De veiligheid wordt met name bepaald door ernstige oneffenheden en het schadebeeld dwarsoneffenheden;
- duurzaamheid: De technische instandhouding mag niet in het geding zijn. Het schadebeeld scheurvorming op asfalt is hierop van invloed;
- comfort: comfortabel gebruik moet mogelijk zijn. Comfort wordt bepaald door de mate waarin de weggebruiker hinder ondervindt van de onderhoudstoestand van de weg. Met name het onderdeel vlakheid heeft invloed op het comfort;
- aanzien: Het aanzien moet redelijk zijn. Het aanzien wordt in hoge mate bepaald door de algehele onderhoudstoestand van de weg. Met name scheurvorming, oneffenheden en randschade zijn bepalend voor het aanzien.

In 2018 gaan we het volgende onderhoud uitvoeren:

Duistervoordseweg Twello

Het centrum van Twello wordt gefaseerd verbeterd, voor het gehele centrum is een visie opgesteld. Het centrumgedeelte van de Duistervoordseweg wordt als eerste aangepakt. In de vormgeving wordt een verbinding gezocht met het reeds heringerichte gedeelte buiten het centrum. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.

Torenweg in Twello

Als de gesprekken over de overdracht van de Torenweg van particulier naar gemeentelijk eigendom goed verlopen wordt de slechte asfaltverharding van de weg vervangen door bestrating. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Gelijktijdig met de reconstructie wordt de riolering vervangen en wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. Indien de overdracht niet plaats vindt wordt de gemengde riolering gerepareerd zonder dat sprake is van een volledige reconstructie.

Acacialaan en Kastanjelaan in Twello

De asfaltverharding van deze wegen is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.

Bergkamp, Schoolstraat en Middenweg in Wilp

De asfaltverharding van deze wegen is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Gelijktijdig met de reconstructie wordt de riolering verbeterd en wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.

Enkweg in Posterenk

De asfaltverharding van deze weg is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.

Zwarte Kolkstraat in Wilp Achterhoek

Voor de Zwarte Kolkweg in Wilp Achterhoek is een beperkt budget opgenomen om enkele verkeersmaatregelen te nemen. De uitvoering vindt plaats in 2018.

Weg door Voorst (Rijksstraatweg)

Door bijdragen van derden en inzet van eigen middelen wordt de Rijksstraatweg in Voorst heringericht. De werkzaamheden worden integraal opgepakt waarbij zowel de verhardingen, de riolering en het groen wordt aangepakt. Afkoppeling van regenwater op verhard oppervlak laten wij onderdeel van de werkzaamheden zijn. De Provincie heeft de voorbereidende werkzaamheden voor aanleg van de rondweg opgestart. Het jaar 2018 gaat gebruikt worden om de plannen van de Rijksstraatweg gereed te maken voor aanbesteding. De Rijksstraatweg kan aansluitend aan de realisatie van de rondweg heringericht worden.

Klarenbeekseweg Voorst (binnen de kom)

Het herinrichten van de Klarenbeekseweg (binnen de bebouwde kom) te Voorst. Deze herinrichting willen wij in tijd aan laten sluiten op de rondweg Voorst en onderdeel maken van de herinrichting Rijksstraatweg in Voorst.

Financiële consequenties en vertaling

Exploitatie	2017	2018	2019	2020	2021
Onderhoud lasten	1.086.300	1.196.665	1.196.665	1.196.665	1.121.665
Investerings					
Bestaand wegen, inclusief prioriteitennota 2017	115.000	770.000	0	75.000	0
IWP (prioriteitennota 2016, 2017 en 2018)	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Verkeersveiligheidsstudie Twello/westelijke randweg	0	100.000	100.000	100.000	4.700.000
Fietssnelweg fase 2	0	300.000	0	0	0
Polder Nijbroek	0	25.000	0	0	0
<i>(allen prioriteitennota 2018)</i>					
Onderhoud/vervanging (raming 2017 inclusief 2016)	75.000	25.000	25.000	25.000	25.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Kwaliteit en risico's

Periodiek wordt getoetst aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechniek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek wordt bereikt dat instandhouding duurzaam plaats vindt tegen de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats.

Om binnen dit beleidskader te blijven werken wij het achterstallig onderhoud op het wegareaal in 4 jaar (2016-2019) weg. In deze situatie zal vervolgens het noodzakelijk onderhoud op het meest optimale moment uitgevoerd worden. Hiermee wordt voorkomen dat uitgesteld noodzakelijk onderhoud leidt tot hogere kosten. Wij voeren het reguliere onderhoud uit binnen de daarvoor door het CROW aangegeven termijnen (onvoldoende binnen 0-2 jaar, matig binnen 3 tot 5 jaar). Asfaltonderhoud is in verband met kapitaalsvernietiging prioritair boven het onderhoud aan elementenverhardingen.

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Gemeentelijke Riolerings Plan (GRP). Het GRP is voor de planperiode 2015 – 2019 in 2014 vastgesteld.

Financiële consequenties en vertaling

Exploitatie	2017	2018	2019	2020	2021
Onderhoud lasten	258.126	262.256	262.256	262.256	262.256
Reservering	910.438	836.616	937.414	1.013.749	951.753
Investerings					
Onderhoud/vervanging	1.605.400	2.116.700	1.101.000	1.348.500	472.500

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het GRP 2015 - 2019. Periodiek wordt onderzocht hoe wij de rioleringszorg zoveel mogelijk integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kunnen uitvoeren. Binnen het GRP is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen milieumaatregelen.

Openbaar groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer richten zich op:

- een integrale aanpak vanuit groen, wegen, riolering etcetera;
- doelmatige en doelgerichte instandhouding van voorzieningen volgens (vak-)technische eisen;
- de gewenste structuur- en inrichting, beeld en gebruik;
- aanvaardbare beheerkosten tegen een zo hoog mogelijk rendement;
- het tegen gaan van schadelijke effecten op het milieu en het bevorderen van milieuvriendelijk beheer;
- het voorkomen van verpaupering van de openbare ruimte;
- behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Financiële consequenties en vertaling

Exploitatie	2017	2018	2019	2020	2021
Onderhoud lasten	481.691	544.398	544.398	544.398	544.398

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Kwaliteit en risico's

In de rapportage optimalisatie groenbeheer (september 2006) is de structuur en inrichting van het groenbeheer nader vastgelegd. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveau's:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief onderhoud).

De begrippen intensief, basis en extensief zijn vastgelegd in de notitie groenbeheer gemeente Voorst. Om de gewenste situatie te bereiken hebben wij vanaf 2006 op veel plaatsen het groen omgevormd naar een eenvoudiger en goedkoper beheer. Deze omvorming is afgerond. Jaarlijks pakken wij nog kleine delen van het groen aan om verpaupering van de openbare ruimte te voorkomen. Het is mogelijk om het beschreven beheerniveau te behalen binnen de beschikbare budgetten in de exploitatiebegroting.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het in 2010 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting en de hieraan gekoppelde beleidsregels worden voortgezet voor de periode 2016 – 2020.

De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- de nieuw te plaatsen en te vervangen verlichting bestaat uit LED-verlichting;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt bij hogere wattages gedimd;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

In het kader van de in 2015/2016 vastgestelde Nota Duurzaamheid met addendum zal de conventionele verlichting versneld vervangen worden door LED-verlichting (15 jaar i.p.v. 20 jaar).

Financiële consequenties en vertaling

Exploitatie	2017	2018	2019	2020	2021
Onderhoud lasten	58.656	59.594	59.594	59.594	59.594
Investerings					
Onderhoud/vervanging	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Prioriteitennota 2017: versneld vervangen openbare verlichting door LED	40.000	35.000	35.000	35.000	35.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Kwaliteit en risico's

Inmiddels is het verlichtingsniveau in de gemeente op peil gebracht. De activiteiten richten zich in de periode 2018 – 2020 met name op vervanging en verduurzaming. Bij vervanging van armaturen wordt steeds gezocht naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting zijn voldoende voor de uitvoering van dit beleid.

Gebouwen

Beleidskader

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud vindt plaats op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma dat jaarlijks wordt geactualiseerd en vertaald in een uitvoeringsplan. Aan het onderhoudsprogramma ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag.

Verduurzaming gebouwen en installaties

Met de vaststelling van het addendum op de nota Duurzaamheid in juni 2016 heeft de raad belangrijke nieuwe doelstellingen vastgesteld (onder andere) op het gebied van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Voor het gemeentelijk vastgoed richt de gemeente zich op 15% energiebesparing en 300 MWH zonnestroom in 2020, en vervolgens 50% energiebesparing 2000 MWH zonnestroom en 60% CO2 reductie (in kg) in 2030. Deze nieuwe beleidskaders zijn vertaald in een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma, en zogenaamd D(= duurzaam)MJOP. Uitgangspunt is dat op natuurlijke vervangingsmomenten binnen het onderhoudsproces wordt geïnvesteerd in energiezuinige en duurzame alternatieven. Hiervoor zijn extra financiële middelen beschikbaar.

Uitvoeringsaspecten

Voor de revitalisering en verduurzaming van het gemeentehuis is, op basis van een richtinggevende uitspraak van de raad, een procesaanpak samengesteld gericht op realisatie in 2020. Uitgangspunten zijn een energieneutraal en toekomstbestendig gebouw op de huidige locatie. Door de ingebruikneming van school De Fliert en van de nieuwbouw van het Veluws College zijn schoolgebouwen vrijgekomen. In 2018 zal planontwikkeling plaatsvinden voor locatie en gebouw van de ombouw van het Veluws College en schoolgebouw De Kleine Wereld.

De in 2016 aangekochte villa aan de Oude Rijksstraatweg zal worden herbouwd en geschikt gemaakt voor de huisvesting van statushouders. De Daniël de Brouwerschool zal de nieuwbouw van het motorisch therapielokaal begin 2018 in gebruik nemen.

Financiële consequenties en vertaling

Exploitatie	2017	2018	2019	2020	2021
Onderhoud lasten:					
Gemeentehuis	6.120	6.219	6.219	6.219	6.219
Gemeentewerf	5.340	5.425	5.425	5.425	5.425
Parkeergebouw Twello	10.874	11.048	11.048	11.048	11.048
Onderwijsaccommodaties	1.600	1.627	1.627	1.627	1.627
Sportaccommodaties	26.614	17.000	17.000	17.000	17.000
Begraafplaatsen	15.250	13.000	13.000	13.000	13.000
Vermeersweg 61 Twello	7.949	8.076	8.076	8.076	8.076
Hietweideweg 20 Twello, inclusief gymzaal	6.200	10.000	10.000	10.000	10.000
Maarten Tromplaan 2 Twello	1.700	2.500	2.500	2.500	2.500
Overige gebouwen	3.621	3.679	3.679	3.679	3.679
Onderhoud/vervangning					
Gemeentelijke gebouwen	1.084.653	1.017.882	1.027.301	1.021.076	1.068.901

Zie ook de ramingen in programma 4 Gezond Voorst en programma 7 Dienstverlenend Voorst

Onderhoud gemeentelijke eigendommen inclusief scholen:

Naam gebouw	Huisvesting/huurder organisatie	Oppervlakte
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400 m2
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Buitendienst en korps Twello	2.505 m2
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320 m2
Het Baken en Vermeersweg 61	PZS De Kruimelkring en AOC	1.166 m2
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	-	1.142 m2
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325 m2
5 kerktorens	Onderdeel van een kerk	302 m2
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49 m2
Veeschuurtje te Voorst	Hartgers	33 m2
Molenstomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50 m2
Parkeerhuis	Parkeerders	3.150 m2
2 sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152 m2
Zwembad (binnen- en buitenbad)	De Schaeck	2.850 m2
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel en ambtelijke organisatie	1.800 m2
Pand Oude Rijksstraatweg 38	Opvang statushouders	450 m2
7 gymzalen (inclusief oudbouw Veluws College)	Stichting De Koepel	3.428 m2
2 aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178 m2
22 scholen	Basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs en peuterspeelzalen	22.287 m2
Troelstralaan 3 (oudbouw De Oase)	Sloop gebouw eind 2017 / begin 2018	1.253 m2
Abraham Kuypersstraat 3 (PZS De Kruimelkring)	Sloop gebouw eind 2017 / begin 2018	300 m2
Gebouwen Frans Halsstraat	Kajak	140 m2
	Twellose Accordeon vereniging	78 m2

Vervangingsplan materieel buitendienst*Beleidskader*

In de schijf 2019 staan alle zoutstrooiers en sneeuwschuivers voor de gladheidsbestrijding ter vervanging op de lijst. Om preventief te kunnen strooien worden de nieuwe strooiers uitgerust met een nat-zoutvoorziening. Hiervoor wordt tevens een nat-zout menginstallatie aangeschaft.

Financiële consequenties en vertaling

Investerings	2017	2018	2019	2020	2021
Bedrijfswagens / scooters / fietsen	160.365	0	116.330	61.900	85.755
Onderhoudsmaterieel	46.805	61.320	252.025	191.510	9.800

Kwaliteit en risico's

Vanuit milieuaspecten wordt overgestapt van curatief naar preventief strooien. Voordeel is dat beter kan worden geanticipeerd op de weersverwachting. Ook kan met minder zout(oplossing) worden gestrooid. De afschrijvingstermijn voor de zoutstrooiers (9 jaar) en sneeuwschuivers (15 jaar) blijft ongewijzigd.

4.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf wordt het treasurybeleid beschreven. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De Wet Financiering decentrale overheid (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders die in het treasurystatuut 2011 zijn vastgelegd. Dit statuut is door het college vastgesteld en de raad is met een raadsmededeling hierover geïnformeerd.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Voor de beheersing van deze risico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde nettovlokkende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Deze bedraagt maximaal 8,5% van de jaarbegroting. De limiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal één jaar (vlokkende schuld).

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2018
Begrotingstotaal	57.600
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet	4.896

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm

Het renterisico betreft het risico dat de begroting van de gemeente geconfronteerd wordt met een verzwaring van de rentelasten als gevolg van herfinancieringen van bestaande activa of van herziening van rente van bestaande leningen. Het doel van de renterisiconorm is om dit risico te beperken tot een handelbaar niveau. Bij een goed (gelijmatig) opgebouwde leningenportefeuille blijft het renterisico binnen verantwoorde marges en zullen de renteaanpassingen zich geleidelijk voordoen en binnen de begroting opgevangen kunnen worden.

In de Wet FIDO is vastgelegd dat jaarlijks een volume ter grootte van 20% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting (peildatum 1 januari) mag worden geherfinancierd of een renteherziening mag ondergaan. Omdat de gemeente voor de eigen financiering geen leningen heeft aangetrokken waarvan in 2018 de rente wordt herzien, heeft de renterisiconorm in 2018 voor Voorst alleen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen.

Berekening renterisiconorm	Begroting 2018
Begrotingstotaal	57.600
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm	11.520

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisicobeheer

Volgens onderstaande tabel zijn aan de volgende instellingen gelden verstrekt:

Kredietrisico's op verstrekte gelden

	Restant schuld per 1-1-2018	%
Nuon	855	19%
Vitens	382	9%
Verenigingen	158	4%
Woningbouw	82	2%
Stimuleringsfonds	2.955	66%
Totaal	4.432	100%

(bedragen x € 1.000)

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instelling en het toezicht op deze instellingen heel laag.

Intern liquiditeitsbeheer

Risico's worden beheerst van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitplanning en meerjaren investeringsplanning. Als gevolg daarvan kunnen de financieringskosten hoger uitvallen. Voor het liquiditeitsbeheer heeft de gemeente Voorst een overeenkomst voor geïntegreerde dienstverlening afgesloten met de nv Bank Nederlandse Gemeenten. Ter beperking van de rentekosten is met de BNG overeengekomen dat de kredietfaciliteit in rekeningcourant is gesteld op ongeveer de kasgeldlimiet.

Financieringsvolume

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP wordt doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Voor de komende jaren zullen er bedragen nodig zijn voor o.a. riolering (op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan), wegen (uitwerking Integraal WegenPlan) en voorfinanciering vanuit de grondexploitatie. In de financieringsbehoefte verwachten wij te voorzien door het aantrekken van lang- en kortlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat uitgaven worden gedaan. De liquiditeitsbehoefte is immers afhankelijk van het verloop van de inkomsten en uitgaven. Het aantrekken van financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2011.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 1 januari 2018 € 38,8 miljoen.

Interne rente

In deze programmabegroting gaan we uit van een interne rente van 1,5%. Dit percentage achten wij redelijk gezien de rente die we momenteel betalen en gezien de huidige rentestand van langlopende geldleningen. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (1,9%) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente wordt bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening

Renteschema		Bedrag (x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.145
b.	De externe rentebaten		-
	Totaal door te rekenen externe rente		1.145
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-188	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	
			-188
	Saldo door te rekenen externe rente		957
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		140
	De aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen rente		1.097
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-1.103
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-6

(bedragen x € 1.000)

Kasbeheer

Geldstromenbeheer

In ex artikel 2, lid 3 van het Financieringsstatuut 2011 is bepaald dat de volgende limieten elk jaar in de begroting worden vastgesteld. De limieten worden jaarlijks in de financieringsparagraaf opgenomen en indien nodig aangepast.

- de kasgeldlimiet is een percentage van 8,5 % van de omzet van de begroting;
- het aangaan van vaste geldleningen tot een maximum van € 10.000.000;
- het aangaan van dag – en / of kasgeldleningen tot een maximum van € 10.000.000;
- het uitzetten van onderhandse geldleningen / obligaties met een maximale termijn van 1 tot 5 jaar;
- de maximale omvang van uitgezette gelden op deposito bedraagt € 10.000.000;
- het opnemen van Commercial Papers tot een maximum van € 10.000.000; *
- het opnemen van Medium Term Notes tot een maximum van € 10.000.000; *
- het aangaan van een roll-over tot een maximum van € 10.000.000; *
- het kopen van aandelen tot een maximum van € 10.000.000;
- overige vormen van risicomijdend beleggen met maximale termijnen van 1 tot 5 jaar;
- de toegestane voorraad kasgeld van de hoofdkassier is € 3.400;
- de toegestane voorraad kasgeld van de subkassier is € 1.000.

**deze limieten gelden voor elk onderdeel afzonderlijk of in combinatie*

Saldo- en liquiditeitsbeheer

Het saldo- en liquiditeitsbeheer vindt plaats met behulp van de module BNG treasury. De voor de liquiditeitsprognoses aangeleverde gegevens (verwachte inkomsten en uitgaven) worden verwerkt in de module. De bankmutaties worden geautomatiseerd doorgesluisd in de treasury module, zodat een prognose wordt gematcht met de gerealiseerde boeking. Er worden rapportages gemaakt om zo een volledig beeld te krijgen van de financiële risico's en financieringsbehoefte.

Wet- en regelgeving

Schatkistbankieren

In het najaar van 2013 is voor gemeenten en andere decentrale overheden verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Deze drempelwaarde bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde afgerond € 430.000. Tegen deze drempelwaarde moet het gemiddelde van de banksaldi van de gemeente in een kwartaal worden afgezet. In 2018 zal erop worden gestuurd dat de drempelwaarde niet zal worden overschreden en dat de gemeente dus geen of heel beperkt financiële middelen hoeft te stallen bij het Rijk.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad oefent via zijn budgetrecht invloed uit op de gemeentelijke bedrijfsvoering: met de vaststelling van de begroting stelt de raad het bedrag vast dat het college voor dat doel beschikbaar heeft. De paragraaf bedrijfsvoering beoogt op hoofdlijnen inzicht te geven in het beleid met betrekking tot de bedrijfsvoering.

Kaders voor het bedrijfsvoeringsbeleid

Net als in vorige begrotingen formuleert deze paragraaf van de programmabegroting een aantal indicatoren aan de hand waarvan de raad vanuit zijn controlerende rol kan toetsen of de sturing door het college zich binnen de gestelde hoofdkaders beweegt. Deze indicatoren zijn:

- Het college geeft gestalte aan de bedrijfsvoering met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde regels en normeringen zoals deze programmabegroting en verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet. De verklaring en het controleverslag van de accountant bij de gemeentelijke programmarekening vormt een belangrijke graadmeter voor beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Zowel wat betreft de 'getrouwheid' van de jaarrekening als wat betreft de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen;
- De huidige organisatiestructuur volgens het zogenoemde bloemmodel blijft in stand. Het college richt zich op een zich organisch ontwikkelende organisatie en streeft naar het voorkomen van reorganisaties en gedwongen ontslagen;
- De omvang van de ambtelijke organisatie staat in verhouding tot het takenpakket, waarbij naast kwaliteit en doelmatigheid ook optimale efficiëntie onverminderd uitgangspunt zijn.
- De gemeente vervult als overheidswerkgever een voorbeeldrol als goed werkgever en betreft vanuit deze doelstelling werknemersvertegenwoordigingen nauw bij de ontwikkeling van het personeels- en organisatiebeleid;
- Het personeelsbeleid is er op gericht dat het ziekteverzuim en de uitstroom niet hoger zijn dan 5%.

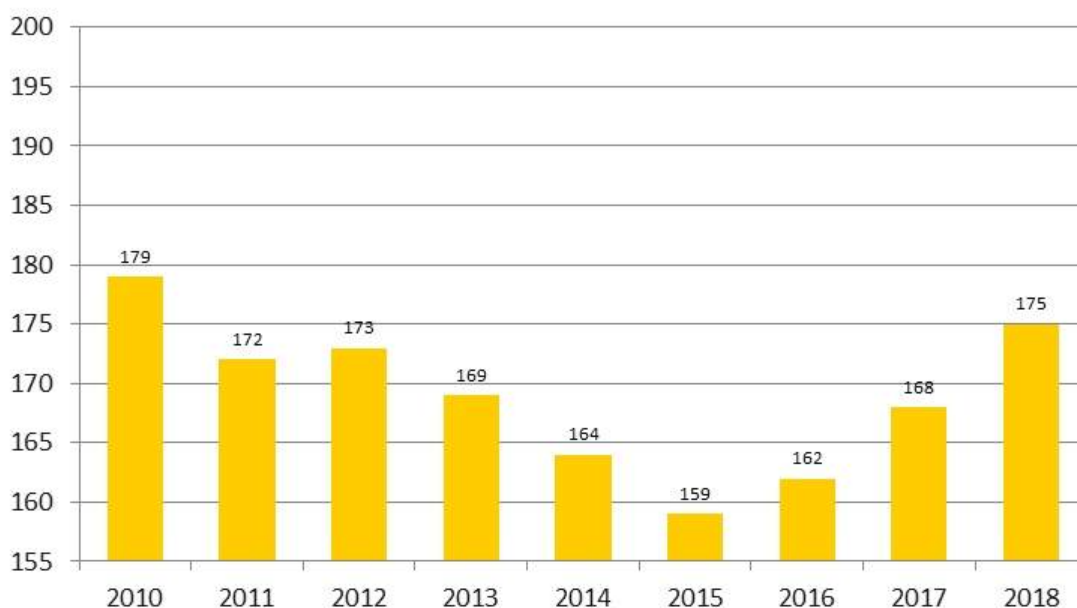
Omvang formatie

De ambtelijke formatie (exclusief griffie) zal in 2018 volgens de raming 175 fte (voltijdsfuncties) omvatten (begroting 2017: 168,3 fte). Naast deze reguliere formatie zal sprake zijn van vijf additionele arbeidsplaatsen (3,5 fte), bestemd voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze additionele plaatsen vloeien voort uit de Participatienota die de raad in maart 2017 heeft vastgesteld. Van de 175 fte reguliere formatie is 2,3 fte bovenformatief en 2,4 fte tijdelijke, projectmatige formatie.

De toename van formatie houdt in de eerste plaats verband met de uitvoering van het Addendum op de Nota Duurzaamheid. In de tweede plaats bestaat de toename uit benodigde capaciteitsversterking in het sociaal domein, te weten versterking van de bemensing van de frontoffice van het Maatschappelijk Netwerk en het Centrum voor Jeugd en Gezin, versterking van het klantmanagement en jeugdhulpverlening, versterking van de administratieve organisatie in het sociaal domein en het inrichten van de functie van consulent veiligheid voor het sociaal domein. De functie van ambassadeur sport en bewegen heeft een structurele formatieve plaats gekregen.

De ambtelijke formatie heeft zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Ambtelijke formatie

Loonsomuitgaven

De raming van loonsomuitgaven voor 2018 is als volgt:

	Aantal FTE's	Aantal pers.	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Afdracht sociale lasten	Bruto lasten	Inhouding sociale lasten	Netto lasten
Bestuur								
Raad		19	-	218.631	44.520	263.151	-12.381	250.770
College		5	390.126	869	61.479	452.473	-19.547	432.926
Voorm. bestuurders		15	167.508	-	9.491	176.999	-8.411	168.588
Totaal		39	557.634	219.500	115.490	892.624	-40.339	852.285
Ambt. organisatie								
Griffie	1,80	2	96.880	24.219	39.290	160.390	-6.318	154.072
Ambtenaren	175,16	210	7.630.753	1.460.409	2.831.233	11.922.395	-433.696	11.488.700
Garantiebanen	3,54	5	100.510	-	30.000	130.510	-5.510	125.000
Totaal	180,50	217	7.828.144	1.484.628	2.900.523	12.213.295	-445.523	11.767.772
Totaal salariskosten	180,50		8.385.778	1.704.129	3.016.013	13.105.919	-485.862	12.620.057

De totale loonsomlast in 2018 is geraamd op € 12.620.000 (begroting 2017: € 11.827.000, jaarrekening 2016 € 11.212.000). De bestuurlijke loonsom (raad, college, voormalige bestuurders) bedraagt € 852.000 (begroting 2017: € 750.000; jaarrekening 2016 € 800.100) en de ambtelijke loonsom bedraagt € 11.767.000 (begroting 2017: € 11.077.000; jaarrekening 2016 € 10.412.000).

De, ten opzichte van voorgaande jaren, hogere bestuurlijke loonsomlasten vloeien voort uit verhoging van de toelagen voor raadsleden en salarissen voor burgemeester en wethouders. Vanwege de toename voor het aantal inwoners tot (structureel) boven de 24.000 valt Voorst in een nieuwe gemeentegrootte klasse met bijbehorende (hogere) salarissen en toelagen.

De, ten opzichte van voorgaande jaren, hogere ambtelijke loonsomlasten worden veroorzaakt door de toename in formatie. Ook speelt een aanzienlijke verhoging van het werkgeversaandeel in de pensioenpremies voor het personeel een rol.

Een deel van de ambtelijke loonsom heeft het karakter van frictielast; de meerjaren personeelsplanning 2015 - 2018, vastgesteld met de Prioriteitennota 2015 - 2018, voorziet in, in deze jaren geleidelijk door te voeren, formatieverminderingen waarvoor een frictiebudget beschikbaar is gesteld. Van dit budget wordt in 2018 € 239.000 ingezet als dekking van loonsomfrictielasten.

Hiernaast geldt dat, net als voorgaande jaren, voor een aantal functies binnen deze loonsom specifieke financiële dekkingen aanwezig zijn. Dit geldt voor de vijf additionele banen, waar de raad € 125.000 voor beschikbaar heeft gesteld. De formatie voor het coördineren van de huisvesting en integratie van statushouders wordt gedekt uit het budget dat de raad met ingang van 2016 voor de huisvesting en integratie van statushouders beschikbaar heeft gesteld.

Personeel en organisatie

Net als voorgaande jaren is het gezien de optredende vergrijzing in zowel de samenleving als in de ambtelijke organisatie van groot belang te blijven investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, vooral voor de jongere generaties. Het bieden van ruimte voor flexibele werktijden, thuiswerken, het beschikbaar stellen van eigentijdse werk- en communicatiemiddelen en het ondersteunen en faciliteren van opleidings- en loopbaanplannen maken onderdeel uit van die maatregelen.

Op 8 november 2016 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het initiatief-wetsvoorstel normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). De ingangsdatum van de wet is 1 januari 2020. Normalisering van de rechtspositie betekent dat:

- het private arbeidsrecht van toepassing wordt op de arbeidsverhoudingen bij overheidswerkgevers;
- de bestuursrechtelijke regels rond bezwaar en beroep in ambtenarenzaken komen te vervallen;
- de speciale regels voor het arbeidsvoorwaardenoverleg en de doorwerking van gemaakte afspraken worden vervangen door het reguliere cao-recht.

De arbeidsverhoudingen en –voorwaarden bij de overheid zijn de laatste jaren al grotendeels in lijn gebracht met de marktsector. Desondanks betekent de invoering van deze wet dat er een CAO gemeenten moet komen in de zin van de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomsten. Ter voorbereiding van het overleg dat moet leiden tot die nieuwe CAO, zal door de VNG, van alle bepalingen in de huidige arbeidsvoorwaardenregeling worden nagegaan of deze kunnen worden omgezet in een cao-bepaling en er wordt een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden en wenselijkheden. De nieuwe cao-bepalingen mogen niet leiden tot een verslechtering van de arbeidsvoorwaarden en ze mogen niet in strijd zijn met dwingendrechtelijke bepalingen. De VNG faciliteert gemeenten in een correcte en tijdige implementatie van de veranderingen, zoals het opleiden en bijscholen van P&O-medewerkers, informeren van medewerkers over het doel en de gevolgen van de normaliseren, het voorbereiden van de Ondernemingsraad op zijn nieuwe taak en het vastleggen van de gewijzigde arbeidsrelatie in individuele arbeidsovereenkomsten. Alle lokale regelingen zullen tegen het licht gehouden moeten worden. Het gaat dan om bijvoorbeeld ons lokaal belonings- en vergoedingen beleid, beleid op integriteit, werktijdenregeling etc. Deze regelingen zullen in een personeelshandboek moeten komen. De komende jaren zal de voorbereiding op de invoering van de wet op 1 januari 2020 veel aandacht vragen.

Informatiebeleid en automatisering

Informatisering en informatieveiligheid vormen meer en meer de bepalende succesfactoren voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de samenleving. Het koppelen van registraties nationaal maar ook internationaal biedt steeds meer mogelijkheden maar brengt ook steeds meer risico's en gevaren met zich. Aan de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens worden dan ook steeds hogere eisen gesteld. Nieuwe technieken zoals software as a service (SAAS) en Cloud oplossingen waarbij de gegevens en/of systemen extern staan kennen zowel meer mogelijkheden als beperkingen. De zorg voor informatieveiligheid blijft echter bij de gemeente. Het beschermen van persoonsgegevens (privacy) krijgt daarbij bijzondere aandacht. De aangescherpte Europese privacywetgeving vraagt aanvullende maatregelen. In mei 2018 moet de gemeente hieraan voldoen. De focus en daarmee ook kosten zullen steeds meer voortkomen uit nieuwe mogelijkheden, kwaliteits- en veiligheidseisen, wet- en regelgeving, controles en verplichtingen die dit met zich meebrengt.

ICT-uitgaven	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Aanschaf duurzame goederen	10.201	10.201	10.364
Onderhoud	509.446	541.598	550.263
Telefonie, verzekeringen	133.733	136.286	138.466
Overige kosten	74.716	72.523	73.683
Kapitaallasten	355.092	339.575	352.505
Totaal lasten	1.083.188	1.100.183	1.125.281
Overige inkomsten	45.823	28.788	28.796
Totaal baten	45.823	28.788	28.796
Saldo	1.037.365	1.071.395	1.096.485

4.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, o.a. via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie dient sprake te zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Bezien moet worden of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, geïndiceerd.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in te kaart brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan spelen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Ontwikkelingen

Bij de oprichting van de Omgevingsdienst Veluwe IJssel is de keuze gemaakt om elke deelnemer bij een stemming 1 stem in het bestuur te geven. Daarnaast werd besloten dat er een beschermingsconstructie op financieel gebied zou komen voor grote gemeenten. Het doel daarvan is te voorkomen dat veel kleine gemeenten één grote gemeente tot uitgaven kunnen dwingen voor doeleinden waar een grote gemeente niet achter staat.

Wij werken er bij elke aanpassing en oprichting van een GR naar toe dat wordt gestemd volgens de hiervoor omschreven methode (één stem per deelnemende gemeente met de beschermingsconstructie).

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Werkvoorzieningsschap Delta
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut belastingsamenwerking
Basismobiliteit
Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	<p>De Regio Stedendriehoek (S3H) coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de S3H. Voorbeelden van de samenwerking zijn de regionale structuur- en economische visie.</p> <p>Naast de taken in relatie tot de intergemeentelijke samenwerking participeert de S3H in de Cleantech regio S3H, met als partners het bedrijfsleven en het onderwijs.</p>
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	<p>De zorg voor een evenwichtige ontwikkeling van de ruimtelijke ordening, landschapsontwikkeling, recreatie, volkshuisvesting, recreatie, verkeer en vervoer, sociaal-economische ontwikkeling, arbeidsvoorziening, onderwijs, welzijn en volksgezondheid.</p> <p>Als partner in de Cleantech Regio werkt de S3H mee aan de versterking van het cleantech karakter van de regio met als thema's: van oude naar nieuwe industrie, van werken aan duurzame mobiliteit, van werken en duurzaam wonen, en van omgaan met warmte en water.</p>
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten van de S3H. Voor de Cleantech Regio geldt dat de drie partners (zie hiervoor) gezamenlijk zorgen voor een verantwoord financieel beleid.
Ontwikkelingen	<p>De oprichting van de Cleantech Regio zorgt vooral voor diverse en groene ontwikkelingen en tevens pakt de Cleantech Regio zaken op die aansluiten op de thema's hiervoor genoemd.</p> <p>De S3H is daarbij de schakel naar de gemeenten die gezamenlijk de S3H vormen.</p> <p>De centrale doelstelling voor 2017 'de versterking van de kwaliteit van het vestigingsklimaat in de Stedendriehoek' blijft de aandacht houden. Ook de vier troeven die het vestigingsklimaat bepalen, krijgen in 2018 de benodigde aandacht. Het gaat om de volgende vier troeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een robuuste, veerkrachtige economie, - sociale betrokkenheid, menselijke maat, - een goede interne en externe bereikbaarheid, - de kwaliteit van stad, dorp en landschap. <p>De regio richt bij de regionale ambities op 4 opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovatie krachtig maken; - Sociaal kapitaal beter benutten; - Blijven werken aan bereikbaarheid door het project Beter Benutten Vervolg; - Leefomgeving met kwaliteit versterken. <p>De Cleantech Regio verstevigt gaat in 2018 verder met de in 2017 opgestarte projecten. Hiervoor kwamen die al aan de orde. De doelen blijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bedrijven en bewoners helpen om duurzaam te produceren en te consumeren; - de concurrentiekracht versterkten door efficiënter en goedkoper produceren. <p>De Cleantech Regio heeft momenteel een positie die de regio in positieve zin op kaart zet met als doelstelling nog meer werken aan de gestelde doelen. Bewoners en bedrijven in de S3H ervaren duurzame productie en dienstverlening, o.a. via energieneutraliteit.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	-11	44	22	17	6
Eigen vermogen	169	294	246	230	245
Vreemd vermogen	629	429	219	1.514	4.900

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Apeldoorn

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten. Als meerdere gemeenten de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg uit de GGD NOG gaan halen dan kan er een onstabiele GGD NOG ontstaan en dat is niet wenselijk. In het proces van transformatie is het een zorg hoe een grote organisatie als de GGD NOG zal en kan meebewegen naar lokale aansluiting van de JGZ.
Ontwikkelingen	Ook in de komende periode richten we ons op de instandhouding van de GGD Noord-Oost Gelderland (NOG) en het goed kunnen uitvoeren van al hun taken. Er zijn 22 gemeenten aangesloten bij de GGD NOG en wordt vanuit 22 gemeenten aangestuurd. Het accent in de Programmabegroting 2018 ligt, op basis van de geactualiseerde bestuursagenda, op: <ul style="list-style-type: none"> transformatie in het sociaal domein: stimuleren van positieve gezondheid gezond ouder worden (ouderengezondheidszorg is wettelijke kerntaak GGD) vluchtelingen in de lokale samenleving gezonde jeugd: lokaal maatwerk voor de JGZ omgevingswet en gezonde leefomgeving uitvoering van Rijksvaccinatieprogramma (RVP) : verantwoordelijkheid gaat naar gemeenten.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	470	391	238	224	-53
Eigen vermogen	3.765	3.507	3.145	2.948	2.825
Vreemd vermogen	4.337	2.979	4.024	3.024	3.565

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1).
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De VNOG hanteert vanaf 2017 voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage de nieuwe verdeelsleutel "Gemeentefonds". Op basis van de conceptbegroting 2017 van de VNOG bedraagt het financiële nadeel voor Voorst afgerond € 80.000. Om de zogenaamde nadeelgemeenten tegemoet te komen hanteert de VNOG een overgangsrecht: vanaf 2017 wordt telkens 25% van het nadeel in rekening gebracht.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	De raad is betrokken geweest bij het ontwerp van het beleidsplan 2017-2020 en het risicoprofiel 2016. In het organisatieplan van de VNOG is er een nieuwe verdeling gemaakt van de werkgebieden. Dit betekent dat Voorst zich aansluit bij de regio IJsselstreek, waar het voorheen deelnam aan het cluster EVA (Epe, Voorst, Apeldoorn).

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	1.209	2.824	1.648	1.104	-211
Eigen vermogen	4.592	6.493	5.145	5.569	1.597
Vreemd vermogen	7.507	36.723	33.650	35.365	44.982

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Werkvoorzieningschap Delta
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Delta is de partner van gemeenten, het werkplein en werkgevers bij de arbeidsparticipatie van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1) + DB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening met het tot stand brengen en beheren van het ten behoeve van die uitvoering vereiste werkverband.
Financieel belang	Het financieel beleid van Delta is gericht op een sluitende exploitatie zonder een bijdrage van de deelnemende gemeenten. Bedrijfseconomische risico's moeten afgedekt zijn door adequate reserves en voorzieningen. Er is een zodanige algemene reserve dat tegenvallers tot op zekere hoogte kunnen worden opgevangen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten blijft beperkt tot een bijdrage in de bestuurskosten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten. Met de te verwachten wijzigingen van het rijksbeleid worden aanzienlijke tekorten verwacht. Voor Voorst is het aandeel daarin 12%. Daarnaast wordt er gesleuteld aan de verdeelsleutel voor de exploitatietekorten. De gevolgen daarvan zijn voor Voorst nog niet bekend.
Ontwikkelingen	<p>Met de komst van de Participatiewet per 1-1-2015 zijn de SW bedrijven qua organisatie opgegaan in 35 regionale werkbedrijven. Binnen de arbeidsregio het StedenVierkant is in het voorjaar van 2015 het regionaal Werkbedrijf in het leven geroepen. In 2016 is de naam van het Werkbedrijf veranderd in Factor Werkt.</p> <p>Door de invoering van de Participatiewet is de relatie met Delta aan het veranderen. Eind 2015 is een besluit genomen over de veranderde organisatiestructuur bij Delta en de positie van de deelnemende gemeenten daarin.</p> <p>In eerste instantie is besloten dat de GR Delta per 1-1-2017 zou komen te vervallen. Daarvoor in de plaats komt een GR Delta het Plein. Dit is een samenwerkingsverband tussen Delta, het Plein, gemeente Lochem en Zutphen. Voor de gemeente Voorst (maar ook Brummen en Bronckhorst) komt de GR dan te vervallen en wordt dienstverlening aangeboden op basis van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Hierin wordt vastgelegd hoe de diverse WSW-groepen worden bediend. Ten aanzien van de groep beschut werk is ervoor gekozen deze lokaal te laten werken in de Kruidentuin. Dit project is al in september 2014 gestart en is inmiddels succesvol vorm gegeven. Alle medewerkers uit de doelgroep beschut werk (19 personen) zijn geplaatst in de Kruidentuin naar ieders volle tevredenheid. Delta blijft wel het werkgeverschap voor deze groep uitvoeren.</p> <p>Voor de integratie van Delta in het Plein is het de deelnemende gemeenten niet gelukt een gezamenlijk standpunt in te nemen. Dit heeft in september 2016 geleid tot het besluit de integratie van Delta in het Plein af te blazen. Iedere gemeente zou zich gaan bezinnen op haar positie en nadenken over de vorm waarin de WSW-taken uitgevoerd gaan worden.</p> <p>Inmiddels heeft de gemeente Zutphen besloten uit de GR te treden en een eigen werkbedrijf op te richten voor de uitvoering van de WSW, in samenhang met de Participatiewet, WMO en het praktijkonderwijs. Zutphen heeft daarin andere gemeenten gevraagd hierin op basis van een DVO mee te doen. De gemeente Voorst heeft samen met Bronckhorst en Lochem besloten hierin niet mee te doen en samen met Delta te onderzoeken of voortzetting van de GR in samenwerking met Delta voort te zetten. Streven is voor 1-7-2018 een besluit te nemen over de vorm van voortzetting van de samenwerking. De gemeente Brummen heeft vooralsnog besloten hierin niet te participeren en zij richten zich op samenwerking met de gemeente Apeldoorn.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	-318	-694	-196	-46	-1.201
Eigen vermogen	4.812	4.181	3.724	3.361	1.987
Vreemd vermogen	3.927	3.201	3.831	3.432	2.901

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	Vertegenwoordigd in algemeen bestuur met 2 stemmen.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges, inclusief GS, blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	Vergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten. Daarnaast bestaat het risico dat we aan het eind van het jaar moeten bij betalen, omdat er meer is afgenomen dat begroot. Een goede actuele monitoring van het aantal geleverde producten is hiervoor wenselijk.
Ontwikkelingen	Als uitvoeringsorganisatie verzorgt Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ), op basis van een gemeenschappelijke regeling, voor de gemeente Voorst meerdere (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. In 2018 wordt begonnen met een vorm van out-putfinanciering. Hierdoor betalen de partners alleen op basis van daadwerkelijke geleverde producten. Voor 2018 wordt een vast aantal af te nemen producten op het gebied van vergunningverlening en handhaving af gesproken. Voor 2018 is het huidige budget toereikend.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	-	704	101	229	81
Eigen vermogen	-	998	371	453	337
Vreemd vermogen	-	741	1.168	1.988	1.391

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut voert met ingang van 2016 voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken. In verband met het specifieke (gelds)belang wordt de overdracht van de precariobelasting, met uitzondering van sec de feitelijke heffing en invordering, pas aan Tribuut overgedragen na afronding van lopende fiscale- en juridische procedures.
Zeggenschap	Vertegenwoordigd in bestuur met 1 stem, evenals andere deelnemende gemeenten.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen en specifieke regelingen zoals de "Leidraad Invordering" (inclusief het kwijtscheldingsbeleid).
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen deze doelvergoeding (behoudens gebruikelijke indexering) moeten alle kosten worden opgevangen. Tribuut verzorgt de periodiek afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten aan de deelnemende gemeenten.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	De GR Tribuut is in werking getreden op 1 januari 2016. De invulling van de verantwoordelijkheden is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Het contact tussen Tribuut en de gemeenten verloopt op ambtelijk niveau via de regieambtenaar. Tribuut wordt eerste aanspreekpunt van de WOZ toezichthouder, de Waarderingskamer.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	-	-	-	-	159
Eigen vermogen	-	-	-	-	159
Vreemd vermogen	-	-	-	-	2.183

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef, tevens voorzitter van de GR.
Vestigingsplaats	Lochem, gemeentehuis Lochem.
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om het "Regiotaxi-vervoer", Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdwetvervoer. De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in handen van de in de GR deelnemende gemeenten gezamenlijk en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel.
Zeggenschap	Lid van het Bestuur van de GR.
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de Vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	Het project Basismobiliteit staat nog aan het begin van de uitvoering. Er bestaat nog geen zekerheid in hoeverre daadwerkelijk de beoogde efficiency wordt gerealiseerd op basis van de geschatte vervoersvolumes. Door een in de arm genomen deskundigenbureau is een voordeel berekend van circa 15%. Om in de sfeer van risicobeheersing enige marge aan te houden, is in de begroting van de GR Basismobiliteit uitgegaan van een efficiencyvoordeel van 5%. Tegenvallende financiële resultaten moeten door de deelnemende gemeenten worden opgevangen, naar rato van feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente. De eerste ervaringsgegevens van PlusOV over 2017 laten echter (nog) geen positief financieel beeld zien.
Ontwikkelingen	De verschillende gemeentelijke vervoersstromen worden niet allemaal tegelijk bij de Vervoercentrale ondergebracht. De start heeft plaats gevonden met het Leerlingenvervoer Apeldoorn in 2016. Het Regiotaxivervoer is regiobreed per 1 januari 2017 overgegaan. Alle overige vervoersstromen gaan over / zijn overgegaan per 21 augustus 2017 (waaronder het Leerlingenvervoer van de andere deelnemende gemeenten). Op basis van de eerste ervaringscijfers van het Regiotaxivervoer blijkt dat de kosten ervan (vooralsnog) substantieel hoger uitpakken. Dit heeft (ook) financiële gevolgen voor onze gemeentelijke begroting 2018. U wordt / bent daarover ingelicht in de Berap 2017.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	-	-	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-	-	-

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 22 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing iedere openbare school door de gemeenteraad.
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen.
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Verplichting voortzetting geven openbaar onderwijs na ontbinding stichting.
Ontwikkelingen	Stichting Archipel verwacht de komende jaren een gezond financieel beleid te kunnen voeren. Alle Archipel-scholen in de Voorst beschikken over voldoende leerlingen; voor geen van deze basisscholen dreigt sluiting door dalende leerlingaantallen. Stichting Archipel heeft regelmatig overleg met de andere Voorster basisschoolbesturen over toekomstbestendig onderwijs.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	109	416	-418	-446	108
Eigen vermogen	4.310	4.727	4.308	3.862	3.970
Vreemd vermogen	2.028	2.271	2.429	2.566	2.595

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouders Hans van der Sleen / Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing. (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	Het saldo van de startersleningen is nog toereikend. Toekenning van nieuwe leningen uit de gemeenterekening (rekening courant) is wel afhankelijk van aflossingen van eerder verstrekte geldleningen.

Boekjaar	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	5.808	7.620	2.929	7.484	5.136
Eigen vermogen	47.140	54.760	57.689	65.173	70.309
Vreemd vermogen	802.233	913.462	1.005.011	1.022.603	1.083.032

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Omschrijving	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	<p>Statutaire doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente Voorst en aan de sociale binding tussen de inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur. ▪ komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. ▪ de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. <p>Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.</p>
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	De stichting verwacht de komende jaren een gezond financieel beleid te kunnen voeren. Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesties.
Ontwikkelingen	Om verschillende redenen bestaat aanleiding de huidige inrichting van het beheer van gemeentelijke accommodaties te heroverwegen. Deze heroverweging zal plaatsvinden nadat de kaders voor het nieuwe preventiebeleid in het sociale domein zijn gesteld.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	26	13	61	53	29
Eigen vermogen	152	166	227	280	310
Vreemd vermogen	63	156	77	65	61

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
Aard	Aandelenbezit, 3.835 aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De -in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Leisurelands streeft naar consolidatie van de bedrijfsvoering. De financiële situatie van de onderneming is stabiel en gezond. Bijzondere ontwikkelingen zijn er op dit moment niet te melden. Op basis van de in 2016 aangevane aandeelhoudersovereenkomst zijn de aandelen (behoudens tussen de gemeenten onderling) niet verhandelbaar en wordt er geen dividend uitgekeerd. De aandeelhoudersovereenkomst geldt –net zoals de voorafgaande aandeelhoudersovereenkomst- voor een periode van vijf jaar; deze periode loopt af in 2020.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	2.279	3.592	2.531	2.621	1.275
Eigen vermogen	43.404	49.903	52.3833	55.004	56.279
Vreemd vermogen	51.155	52.269	52.062	43.306	38.436

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	Door verkoop van grond en een aangetrokken geldlening is de disbalans tussen de korte termijn financiering en lange termijn terugverdienmogelijkheden weggenomen en is de financiële huishouding van de luchthaven weer op orde.
Ontwikkelingen	De Luchthaven Teuge zal in april 2018 een aanvraag Luchthavenbesluit indienen bij de provincie Gelderland. Provinciale Staten zullen volgens planning begin 2019 het luchthavenbesluit vaststellen. In juni 2017 heeft de gemeente kennisgenomen van plannen om vliegroutes van en naar Lelystad over luchthaven Teuge te plannen. Dit heeft verregaande negatieve consequenties voor de paravluchten en daarmee ook voor de luchthaven Teuge. Hierover zullen de aandeelhoudende gemeenten in gesprek gaan met de provincie Gelderland en het ministerie van I & M. Begin 2018 zullen de consequenties voor de luchthaven duidelijk zijn.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	182	-37	-251	170	-24
Eigen vermogen	1.800	1.764	1.512	1.683	1.659
Vreemd vermogen	1.763	1.740	2.257	1.818	1.622

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.634 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met 5,6 miljoen zakelijke en particuliere klanten, ruim 1.400 medewerkers, 96 productiebedrijven en een distributienetwerk van circa 49.000 kilometer. Er wordt jaarlijks 326 miljoen m3 drinkwater in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht en Overijssel en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland geleverd. Het leveren en produceren van drinkwater aan gebonden klanten is geen taak voor de vrije markt, waar natuurlijke en maatschappelijke belangen aanzienlijk minder zwaar wegen dan de financiële belangen. De zeggenschap in drinkwaterbedrijven dient wettelijk gezien (wijziging Waterleidingwet) bij een publiekrechtelijk rechtspersoon te liggen. De aandelen (5.777.247 in totaal, verdeeld over 110 aandeelhouders) zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Ontwikkelingen	Van ontwikkelingen die noodzaken tot vermelding daarvan is geen sprake.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	29.600	39.300	41.100	55.400	48.500
Eigen vermogen	386.100	438.300	421.200	471.700	489.100
Vreemd vermogen	1.296.500	1.273.500	1.292.500	1.242.700	1.249.200

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	De NV Bank Nederlandse Gemeenten geeft aan 25% van de nettowinst uit te keren als dividend. De dividenduitkering was voorheen 50% van de nettowinst. Deze maatregel heeft betrekking op het voldoen aan de Europese regelgeving met betrekking tot de omvang van het vermogen van de BNG.

Boekjaar	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Resultaat	332.000	282.000	126.000	226.000	396.000
Eigen vermogen	2.752.000	3.430.000	3.583.000	4.163.000	4.486.000
Vreemd vermogen	139.443.000	127.721.000	149.891.000	145.317.000	149.483.000

Bedragen x € 1.000

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

In 2018 werken wij verder aan de uitvoering van de diverse lopende grondexploitaties in Twello en de overige kernen.

Gemeentelijke visie op het grondbeleid

Zoals in de Nota Grondbeleid 2016 is vastgelegd, kiest de gemeente Voorst voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per ontwikkeling afweegt welke rol zij wil vervullen. Dit kan een actieve rol zijn, waarbij locaties worden aangekocht en (her)ontwikkeld, maar een passieve rol past in sommige gevallen beter. In die gevallen laat de gemeente de ontwikkeling over aan de markt en beperkt de gemeente zich tot haar publiekrechtelijke taken, zoals het opstellen van een nieuw bestemmingsplan.

Relatie tot programmadoelstellingen

De diverse woningbouwprojecten mogen geen afbreuk doen aan de (woon)kwaliteiten die de gemeente Voorst te bieden heeft. Een van deze kwaliteiten is het vitale en groene buitengebied en een rijke cultuurhistorie. In het programma Mooi Voorst streven we een hoge kwaliteit van beide aspecten na. Bij functieveranderingsplannen wordt daarom, naast in de meeste gevallen de gepaste toevoeging van een of meerdere woningen, kritisch gekeken naar het behoud van cultureel erfgoed en de inpassing van de diverse objecten in een gepaste, groene omgeving.

In relatie tot het programma Bedrijvig Voorst geeft de gemeente bouwgrond uit aan geïnteresseerde bedrijven. Er zijn in dit kader nog enkele mogelijkheden op het bedrijventerrein Engelenburg Noord in Twello. Ook heeft de gemeente nog een locatie van circa 1.010 m² met de bestemming gemengde doeleinden beschikbaar aan de Molenstraat in Twello en beschikt de gemeente over een perceel grond naast het nieuwe Veluws College met de bestemming gemengde doeleinden. Aan de Hessenlaan en De Zanden in Teuge beschikt de gemeente ook over percelen voor bedrijvigheid.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van in exploitatie zijnde grondcomplexen

Complex 4 Achter 't Holthuis

Dit complex bevindt zich in de eindfase. Er is nog slechts één bouwkvavel beschikbaar. Afsluiting van dit project wordt verwacht in 2018. Het verwachte positieve eindresultaat bedraagt € 450.000.

Complex 8 Wiekslag Voorst

Er resteert nog slechts één bouwkvavel in dit kleinschalige nieuwbouwplan. Het verwachte positieve eindresultaat bedraagt € 100.000.

Complex 9 Veenhuisweg

Er restereren op dit moment nog drie bouwkvavels in dit complex. Het positieve eindresultaat bedraagt naar verwachting € 450.000.

Complex 11 Uitbreidingsplan kern Nijbroek

De verkoop van de vrije sector kavels verloopt in Nijbroek moeilijk. In 2017 heeft de tweede uitgiftefase van dit project plaatsgevonden, waardoor er nu ook kleinere kavels voor twee-onder-één-kap woningen beschikbaar zijn. Voor dit complex wordt een doorlooptijd tot en met 2020 aangehouden. Wij rekenen voorsnog op een positief eindresultaat van € 66.000.

Complex 13 Uitbreidingsplan Klarenbeek

Het bestemmingsplan Grote Wetering in Klarenbeek bevat onder andere twee gemeentelijke bouw kavels aan de Dalkweg. In 2017 zijn deze kavels op de markt gezet. We gaan vooralsnog uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Complex 14 Uitbreidingsplan Teuge

In 2018 worden de eerste woningen in dit plan opgeleverd. Het gaat dan om 10 woningen in het CPO project, vijf sociale huurwoningen en een aantal vrije sector woningen. De eerste fase van dit plan loopt tot circa 2020. Voor dit ontwikkelplan verwachten wij een positief eindresultaat van € 100.000.

Complex 15 Uitbreidingsplan kern De Vecht

Nadat de bouw kavels in de tweede fase van dit project op de markt zijn gezet en het gebied rondom de voormalige molenstomp een andere inrichting heeft gekregen, is er meer interesse in de bouw kavels in dit project. Inmiddels zijn er vier inschrijvingen binnen gekomen. Dit complex kent een doorlooptijd tot 2020. We gaan uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Complex 16 De Schaker

De verkoop van de bouw kavels loopt zeer voorspoedig. In het plandeel Holthuis Oost en in het plandeel Fliertbuurt zijn beide nog drie bouw kavels beschikbaar. Daarnaast zijn er nog een aantal kavels aan de Voordersteeg beschikbaar. Het aantal opties en verkochte bouw kavels loopt geheel binnen de planning en het animo voor de projectwoningen is ook erg groot. In 2018 (met doorloop in 2019) zal de Fliertbuurt vrijwel geheel ontwikkeld worden. Het verwachte positieve eindresultaat bedraagt € 1.500.000.

Complex 21 Uitbreidingsplan Terwolde

Voor de CPO pilot is - anders dan in het plan in Teuge – in Terwolde weinig animo gebleken. Dit betekent dat de bouwrijpe kavels op een andere wijze op de markt worden gezet. Wij gaan uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Hoofdstuk 5

Deel 2: Financiële begroting

5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2018-2021)

Gehanteerde uitgangspunten meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de financiële begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Personeelslasten	2018	2017
De salarissen 2018 worden geraamd op het niveau van 2017.	Niveau 2017	Niveau 2016
De vacatures worden geraamd naar het maximum van de schaal waarin de functie wordt vervuld.		
Voor onvoorziene salarisgevolgen wordt over de jaarwedge een percentage als stelpost meegenomen.	0,5%	0,5%
De te verwachten wijzigingen uit CAO - afspraken, werkgeverpremies etc. worden, indien van toepassing ingeschat en als stelpost opgenomen in het financieel meerjarenperspectief 2018-2021.	p.m.	1,0%
Overige personeelslasten De budgetten voor opleiding, training en vorming, beloningsdifferentiatie en mobiliteit worden geraamd op het niveau van de begroting 2017. Inhuur van personeel - regulier wordt in 2018 gedekt uit de vrijval van geraamde salarislasten.	Niveau 2017	Niveau 2016

Rentepercentages	2018	2017
Rente in de kapitaallasten van de lopende investeringen, vervangings-investeringen, nieuwe investeringen. De voorgeschreven berekeningswijze op grond van het BBV is door de toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.	1,5%	2,0%
De berekening van het toe te passen rentepercentage op de boekwaarden van bouwgrond in exploitatie (BIE) is met de invoering van de vennootschapsbelasting voorgeschreven en opgenomen in de notities Grondexploitatie en Rente van de commissie BBV.	1,9%	2,7%
De bespaarde rente van de reserves en voorzieningen wordt niet meer berekend conform de aanbeveling uit de notitie Rente 2017 van de commissie BBV. Uitzondering hierop is de rentetoevoeging aan de voorziening Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen aangezien deze voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd.	0%	0%

Prijscompensatie/inflatie	2018	2017
Het Centraal Planbureau (CPB) heeft aangegeven dat in februari 2017 de inflatie licht gestegen is naar 1,6%. De verwachting is dat het inflatiepercentage verder niet sterk zal stijgen t.o.v. dit percentage. Deze richtlijnen gaan vooralsnog uit van het verwachte inflatiepercentage bij het opstellen van de begroting 2018. Vooralsnog wordt 1,6% aangehouden.	1,6%	1,0%

Tariefaanpassingen wegens inflatie	2018	2017
In een separaat voorstel worden de tarieven van de gemeentelijke belastingen, rechten en leges aangegeven. Vooruitlopend op het voorstel worden in de begroting onderstaande uitgangspunten verwerkt. Het rentepercentage betreft de minimale stijging van de opbrengst in 2018 ten opzichte van 2017.		
Onroerende-zaakbelastingen, niet woningen eigenaren en gebruikers met inachtneming van het maximale stijgingspercentage een en ander conform ministerieel besluit.	1,6%	1,0%
Onroerende-zaakbelastingen, woningen eigenaren met inachtneming van het maximale stijgingspercentage een en ander conform ministerieel besluit.	1,6%	1,0%
Afvalstoffenheffing Kostendekkend tarief wordt bepaald op basis van inzet egalisatievoorziening en het saldo van de lasten en baten.	100% kostendekking	100% kostendekking
Rioolheffingen Kostendekkend tarief wordt bepaald op basis van inzet voorziening riolvervanging en het saldo van de lasten en baten.	100% kostendekking	100% kostendekking

Tariefaanpassingen wegens inflatie	2018	2017
Begraafrechten	100%	100%
Tarief begraafrechten worden op basis van 100% kostendekkend tarief bepaald.	kostendekking	kostendekking
Toeristenbelasting.	1,6%	1,0%
Reclamebelasting	vast bedrag	vast bedrag
Tariefstelling conform de uitgangspunten van de reclamebelasting. Conform de gewijzigde tariefstelling wordt naast een vast bedrag van € 850 per vestiging een verhoging toegepast o.b.v. een tarief per € 1.000 vastgestelde waarde van het bedrijfsgedeelte van het WOZ-object.		
Rechten en leges	1,6%	1,0%

Subsidies aan instellingen en verenigingen	2018	2017
Het aangehouden inflatiepercentage 2018 geldt ook voor de subsidies aan de verenigingen en instellingen. De subsidies/bijdragen op basis van afspraken, overeenkomsten, contracten budgetfinanciering met instellingen en/of verenigingen, meerjarige subsidiebesluiten zijn leidend en taakstellend.	1,6%	1,0%
Hier geldt dat daar waar in het kader van de ombuigingen/bezuinigingen kortingen op de subsidiebudgetten worden toegepast, voor 2018 de indexering wordt toegepast over de raming van het budget minus de in 2018 toegepaste korting.		

Aantal inwoners en woningen	2018	2017
Aantal inwoners per 1 januari 2018.	24.200	24.000
Aantal woonfuncties per 1 januari 2018 (conform gegevens BAG / eenheden algemene uitkering).	11.000	10.500

Onvoorziene uitgaven	2018	2017
In de begroting wordt naast de begrotingsruimte een post onvoorzien geraamd. Deze post is ten behoeve van de raad voor onvoorziene lasten.	€ 25.000	€ 25.000
Op de post Saldo van de baten en lasten na bestemming (het begrotingssaldo) komt de begrotingsruimte naar voren. Dit saldo is in eerste instantie het budget waaruit eventueel eenmalige onvoorziene uitgaven kunnen worden gedekt.		

Algemene uitkering
De raming van de algemene uitkering is primitief gebaseerd op de meicirculaire 2017 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De financiële gevolgen van de meicirculaire 2017 zijn op basis van constante prijzen verwerkt in het Financieel meerjarenperspectief 2018-2021.

Ontwikkeling financiële positie

Het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) 2017-2020 vormt de basis voor het nieuwe FMP 2018-2021. Het FMP wordt in twee stappen opgebouwd.

Stap 1: Startpositie FMP 2018 - 2021

Het vertrekpunt in onderstaande tabel is het geraamde begrotingssaldo 2017-2020 vanuit het FMP 2017-2020. Vervolgens zijn de effecten die voortkomen uit het Voortgangsbericht 2017, de Meicirculaire 2017 gemeentefonds en de Prioriteitennota 2018 verwerkt. Verder zijn in deze stap de volgende ontwikkelingen opgenomen:

- op grond van de Rechtspositiebesluiten burgemeesters, wethouders en raads- en commissieleden is de bezoldiging en vergoeding van het bestuur aangepast. Als gevolg van de stijging van het inwoneraantal is een hogere gemeenteklassegrootte van toepassing (> 24.000);
- de autonome ontwikkelingen vanaf 2018 (salarisaanpassingen ambtelijk personeel en prijscompensatie) conform de uitgangspunten van deze meerjarenbegroting zijn verwerkt;
- de kapitaallasten van investeringen zijn geactualiseerd alsmede de lasten voortvloeiende uit het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP) en het Meerjaren OnderhoudsPlan (MJOP). Daarnaast is voor de jaarschijf 2021 een aanpassing verwerkt m.b.t. de algemene uitkering aangezien de raming voor deze jaarschijf nog gebaseerd was op het niveau van 2020 en zijn er verder kleinere mutaties doorgevoerd;
- als gevolg van een daling van de boekwaarden kan minder rente worden toegerekend aan de grondcomplexen met als gevolg een hogere rentelast voor de algemene dienst. In de meerjarenbegroting 2017-2020 was nog rekening gehouden met hogere toerekening van rentelasten aan de grondcomplexen;
- vanaf 2018 ontstaat door de invoering van de beloningssystematiek en een uitputting van de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing een structureel tekort binnen de afvalverwerking.
- Bij de vaststelling van de begroting zijn 2 amendementen aangenomen. Amendement "Een duit in het zakje " eenmalig € 20.000 in de jaarschijf 2018 en € 5.000 in de jaarschijven 2019-2021. Het amendement "Sportief geld in de begroting" In totaal € 230.000 voor de jaarschijf 2018. Hiervan zijn de Klijsmagelden ad € 57.000 reeds geraamd. Zodat nog € 173.000 moet worden opgenomen.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Geraamd begrotingssaldo 2017-2020 (blz. 89 MJB 2017-2020)	1.055.991	1.060.278	1.267.598	1.267.598
Effect Voortgangsbericht 2017	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000
Effect Meicirculaire 2017 algemene uitkering	811.000	837.000	794.000	821.000
Nieuw beleid Prioriteitennota 2018-2021	-272.700	-239.600	-246.600	-173.800
Aanpassing bezoldiging en vergoeding bestuur	-102.000	-102.000	-102.000	-102.000
Aanpassing salarissen ambtelijke organisatie	-138.000	-138.000	-138.000	-138.000
Toepassing prijscompensatie/inflatie	-218.000	-218.000	-218.000	-218.000
Actualisatie MIP / MJOP / algemene uitkering (schijf 2021) en overige kleinere mutaties	-84.500	-96.631	-92.838	87.041
Lagere toerekening rentelasten grondexploitatie	-255.000	-255.000	-255.000	-255.000
Nadelig resultaat afvalstoffenheffing	-335.000	-335.000	-335.000	-335.000
Amendement Een duit in het zakje *	-20.000	-5.000	-5.000	-5.000
Amendement Sportief Geld in begroting *	-173.000	-	-	-
Startpositie FMP 2018-2021 (primitieve begroting)	212.791	452.047	613.160	892.839

Stap 2: Nagekomen ontwikkelingen

In deze stap zijn de ontwikkelingen opgenomen die zich recent na de opstelling van de primitieve begrotingscijfers hebben voorgedaan:

- de structurele effecten uit de Bestuursrapportage 2017 zijn verwerkt;
- de Septembercirculaire 2017 is op Prinsjesdag gepubliceerd. De primitieve begroting 2018-2021 is gebaseerd op de Meicirculaire 2017. De effecten van deze

- Septembercirculaire zijn positief voornamelijk als gevolg van een hoger accres (hogere rijksuitgaven: normeringssystematiek "trap op-trap af");
- met ingang van 2018 is het contract met Attero beëindigd voor de verwerking van het grof afval. Dit levert een structurele ruimte binnen het onderdeel Afval op van € 141.000. De kosten voor een alternatieve vorm van inzameling en verwerking grof afval worden geraamd op € 50.000. In 2018 wordt onderzoek gedaan naar maatregelen om uiteindelijk vanaf 2019 weer een 100% kostendekkendheid te realiseren van de afvalstoffenheffing.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Startpositie FMP 2018-2021 (primitieve begroting)	212.791	452.047	613.160	892.839
Effect Bestuursrapportage 2017	-174.251	-264.251	-264.251	-264.251
Effect Septembercirculaire 2017 algemene uitkering gemeentefonds	214.000	156.000	98.000	54.000
Beëindiging contract Attero verwerking grof vuil	141.000	141.000	141.000	141.000
Kosten alternatief inzameling en verwerking grof vuil	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Maatregelen kostendekkendheid afvalstoffenheffing	-	244.000	244.000	244.000
Begrotingssaldo FMP 2018-2021	343.540	678.796	781.909	1.017.588

Overzicht van baten en lasten (recapitulatieoverzicht)

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten						
Bouwend Voorst	9.635.799	10.390.398	6.898.916	5.989.705	8.539.705	5.586.714
Mooi Voorst *	11.682.651	10.874.734	10.359.305	10.275.359	10.243.713	10.110.281
Bedrijvig Voorst	3.692.532	3.507.701	2.908.794	2.852.525	2.782.060	2.803.692
Gezond Voorst *	13.317.321	12.027.317	13.877.039	13.684.396	13.742.264	13.741.806
Sociaal Voorst *	12.786.619	11.350.002	11.549.905	11.512.988	11.543.674	11.351.351
Veilig Voorst	1.600.218	1.454.731	1.460.777	1.460.714	1.459.040	1.457.367
Dienstverlenend Voorst	3.911.907	2.994.161	3.266.002	3.310.865	3.231.998	3.251.781
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	511.672	1.290.290	1.422.380	1.311.249	1.385.034	1.523.187
Overhead	157.313	6.040.400	5.805.719	5.765.706	5.635.723	5.562.352
Totaal lasten exploitatie *	57.296.032	59.929.735	57.548.837	56.163.508	58.563.211	55.388.531
Baten						
Bouwend Voorst	7.739.264	9.342.205	5.816.054	5.066.226	7.590.360	4.655.500
Mooi Voorst	5.917.657	5.563.622	5.037.861	5.037.882	5.037.882	5.037.882
Bedrijvig Voorst	332.073	448.533	243.916	243.916	243.916	243.916
Gezond Voorst	2.078.564	833.628	714.187	714.187	714.187	694.187
Sociaal Voorst	4.332.511	4.473.195	4.488.097	4.488.097	4.488.097	4.488.097
Veilig Voorst	150.247	19.712	21.342	21.473	21.473	21.473
Dienstverlenend Voorst	806.997	554.521	577.005	575.011	575.011	575.011
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	38.018.340	37.984.902	40.449.089	40.624.195	40.789.845	40.853.445
Overhead	4.758	273.574	298.595	298.595	298.595	298.595
Totaal baten exploitatie	59.380.410	59.493.893	57.646.145	57.069.582	59.759.366	56.868.106

Geraamde saldo van baten en lasten *	2.084.378	-435.842	97.308	906.074	1.196.155	1.479.575
---	------------------	-----------------	---------------	----------------	------------------	------------------

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves						
Bouwend Voorst	-46.792	38.846	167.980	-6.020	12.040	-6.020
Mooi Voorst	431.967	355.103	71.280	50.580	54.880	70.680
Bedrijvig Voorst	290	221.596	-	-	-	-
Gezond Voorst	219.815	43.456	51.845	50.363	48.881	47.400
Sociaal Voorst	28.967	5.740	5.740	-	-	-
Veilig Voorst	-	-	-	-	-	-
Dienstverlenend Voorst	4.202	-508.953	45.446	22.723	-	-
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.562.719	156.026	-405.308	-647.798	-698.796	-698.796
Overhead	-	336.523	178.500	76.125	-	-
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-924.270	648.337	115.483	-454.027	-582.995	-586.736

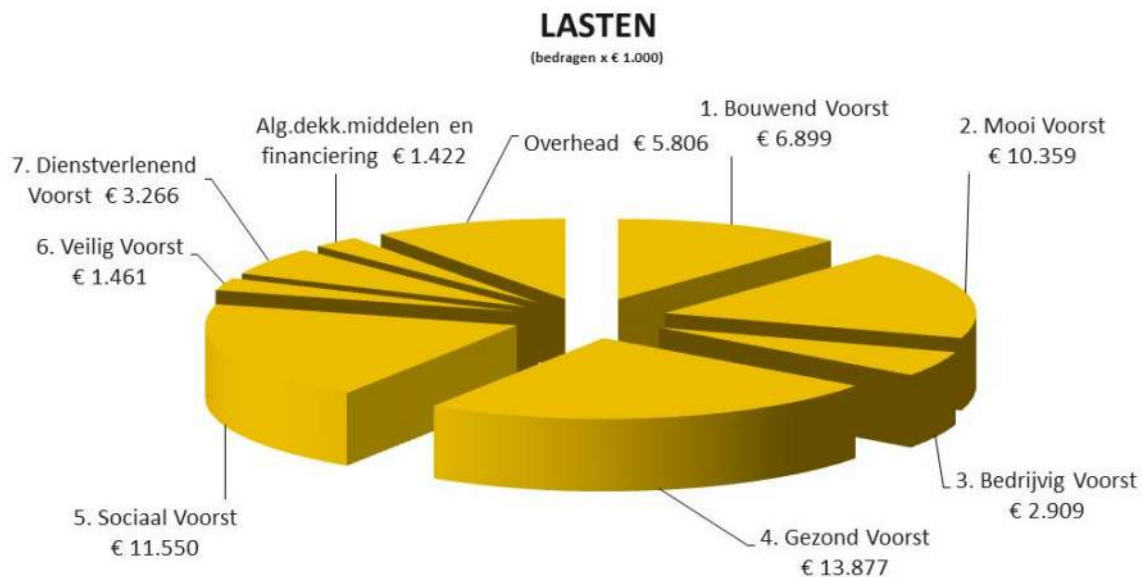
Geraamde resultaat *	1.160.108	212.495	212.791	452.047	613.160	892.839
-----------------------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

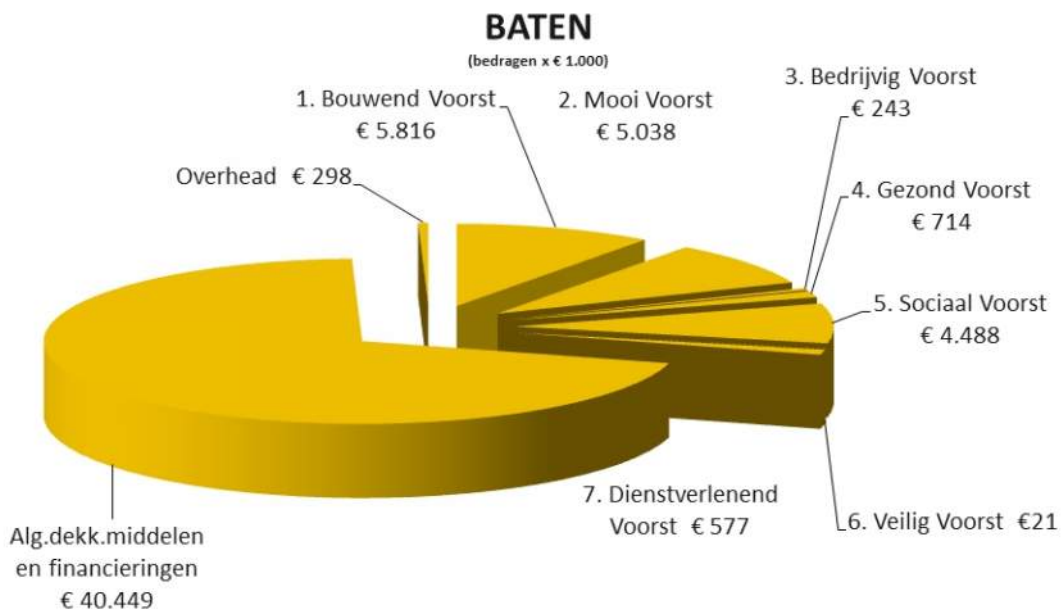
Mutaties reserves

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Saldo mutaties reserves lasten	-3.849.031	-2.674.500	-1.716.020	-1.716.020	-1.716.020	-1.716.020
Saldo mutaties reserves baten	2.924.761	3.322.836	1.831.503	1.261.993	1.133.025	1.129.284
Saldo mutaties reserves	-924.270	648.336	115.483	-454.027	-582.995	-586.736

Omschrijving	2018
<i>Lasten (toevoegen aan reserves)</i>	
Regionaal woonbehoeftenonderzoek	-6.020
Precariobelasting	-1.710.000
Totaal lasten	-1.716.020
<i>Baten (onttrekken aan reserves)</i>	
Krediet duurzaamheid (onderdeel van € 72.000, verdeeld over 3 jaar)	24.000
Prioriteitennota 2018: Kosten transitieoperatie fysiek domein (omgevingswet)	150.000
Prioriteitennota 2018: Westelijke Randweg Twello (kapitaallasten)	300
Prioriteitennota 2018: Polder Nijbroek	25.000
Reconstructie De Vecht	980
Toekomstvisie inzameling huishoudelijk afval (pmd containers)	45.000
Bestemmingsreserve nieuwbouw Veluws College	51.845
Huurlasten Sensire Kulturhus ten behoeve van CJG	5.740
Dekking uit frictiebudget algemeen	239.404
Voortgangsbericht 2017:Beheer oudbouw Veluws College inclu. gymnastieklokaal en schoolgebouw De Kleine Wereld	129.000
Prioriteitennota 2018: Compensatie precariobelasting	732.500
Gevolgen BTW-compensatiefonds (BCF)	35.000
Bestemmingsreserve voorziening personeelslasten CAO-afspraken	14.830
Herinrichting gemeentehuis	5.600
Extra krediet ICT 2013	15.200
Aanwending dekking kapitaallasten	332.104
Eenmalig onvoorzien	25.000
Totaal baten	1.831.503

In onderstaande diagram worden de lasten en baten per programma gepresenteerd:

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Structurele toevoegingen aan reserves				
Regionaal woonbehoeftenonderzoek	6.020	6.020	6.020	6.020
Precariobelastingen	1.710.000	1.710.000	1.710.000	1.710.000
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	1.716.020	1.716.020	1.716.020	1.716.020
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Gezond Voorst: nieuwbouw Veluws College	51.845	51.845	51.845	51.845
Regionaal woonbehoeftenonderzoek (eens in 3 jaar)	0	0	18.060	0
Toekomstvisie inzameling huishoudelijk afval (t.b.v. PMD-containers)	45.000	45.000	45.000	45.000
Gevolgen BCF (t/m 2019)	35.000	20.958	0	0
Personeelslasten CAO-afspraken (t/m 2019)	14.830	14.840	0	0
Herinrichting gemeentehuis	5.600	5.600	5.600	5.600
Algemene dekkingsmiddelen: dekking kapitaallasten	333.384	338.684	342.984	358.784
ICT 2013 (t/m 2019)	15.200	15.200	0	0
Beheer oudbouw Veluws College en De Kleine Wereld	129.000	129.000	129.000	129.000
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	629.859	621.127	592.489	590.229

Overzicht van incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste geraamde incidentele lasten en baten per jaar opgenomen.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Incidentele lasten				
Bouwend Voorst: Polder Nijbroek	25.000	0	0	0
Bouwend Voorst Transitie fysiek domein Omgevingswet	150.000	0	0	0
Mooi Voorst Amendement "Duit in het Zakje" *	20.000	0	0	0
Gezond Voorst Amendement Sportief geld in de begroting *	173.000	0	0	0
Totaal incidentele lasten	368.000	0	0	0
Incidentele baten				
Bijdrage algemene reserve Polder Nijbroek	25.000	0	0	0
Bijdrage algemene reserve bijdrage transitie fysiek domein Omgevingswet	150.000	0	0	0
Alg.dekkingsmidd.: inzet frictiebudget	239.400	98.800	0	0
Totaal incidentele baten	414.400	98.800	0	0

* Gewijzigd n.a.v. amendementen

Geprognosticeerde balans

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar opgenomen alsmede voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Deze balans bevat de posten die nodig zijn om het voor de gemeente Voorst geldende aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden en sluit aan op de opzet van de balans in de jaarrekening. Daarnaast biedt deze balans input voor de berekening van de financiële kengetallen zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van deze begroting.

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2016	Begroting				
		2017	2018	2019	2020	2021
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	108	20	59	76	74	69
Materiële vaste activa	61.062	63.581	65.238	65.286	65.710	62.674
Financiële vaste activa excl. verstrekte leningen	4.188	4.188	4.488	4.788	5.088	5.388
Financiële vaste activa verstrekte leningen	1.593	1.478	1.362	1.245	1.128	1.009
Totaal vaste activa	66.951	69.267	71.147	71.395	72.000	69.140
Vlottende activa						
Voorraden	18.544	9.317	7.402	6.056	2.068	815
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	2.539	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Liquide middelen	203	200	200	200	200	200
Overlopende activa	4.696	4.000	3.500	3.000	3.000	3.000
Totaal vlottende activa	25.982	15.217	12.802	10.956	6.968	5.715
Totaal activa	92.933	84.484	83.949	82.351	78.968	74.855
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	22.547	21.882	21.726	22.147	22.681	23.354
Voorzieningen	15.016	14.841	15.848	16.940	17.951	18.803
Vaste schulden met een looptijd > 1 jr.	36.401	38.778	36.953	32.463	28.640	26.817
Totaal vaste passiva	73.964	75.501	74.527	71.550	69.272	68.974
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden looptijd < 1 jr.	13.330	6.000	6.000	7.000	7.000	4.000
Overlopende passiva	5.639	2.983	3.422	3.801	2.696	1.881
Totaal vlottende passiva	18.969	8.983	9.422	10.801	9.696	5.881
Totaal passiva	92.933	84.484	83.949	82.351	78.968	74.855

Toelichting:

Bij het verloop van de balansposten vallende onder de vaste activa is rekening gehouden met afschrijvingen en nieuwe investeringen op basis van het Meerjarig Investerings Programma (MIP) en het Meerjarig Onderhouds Programma (MJOP) in deze begroting. De balanspost Voorraden is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties van medio mei 2017. Bij de overige balansposten vallende onder de vlottende activa wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers. Het verloop van het eigen vermogen is gebaseerd op door de gemeenteraad genomen besluiten m.b.t. onttrekkingen en toevoegingen aan de diverse reserves. De basis voor de ontwikkeling van de balanspost voorzieningen zijn de onderhoudsplannen van de diverse kapitaalgoederen.

Bij de balanspost Vaste schulden met een looptijd > 1 jr is rekening gehouden met aflossingen van bestaande geldleningen en het aantrekken van nieuwe leningen afhankelijk van de financieringsbehoefte. Bij de balansposten vallende onder de vlottende passiva wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers.

Berekening EMU saldo gemeente Voorst

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Hierbij zitten ook inkomsten en uitgaven met een kapitaalkarakter, zoals aan- en verkopen grond, investeringen en investeringsbijdragen. Ingevolge de voorschriften (BBV) presenteren wij de berekening van ons EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar 2017, het begrotingsjaar 2018 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	959	290	911	1.201	1.485
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.886	2.851	2.664	2.366	2.255
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.996	1.260	1.252	1.302	1.302
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-3.179	-5.076	-3.224	-3.432	-6.948
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	5.235	2.256	1.591	3.700	961
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-2.784	-1.246	-1.339	-1.359	-1.506
10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11. Verkoop van effecten:					
a. Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	5.113	335	1.855	3.778	-2.451

Het overzicht van het EMU-saldo is bedoeld om op nationaal niveau te bepalen in hoeverre de verschillende overheden bijdragen aan het nationale EMU-saldo. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) is vooralsnog besloten om geen EMU-referentiewaarde per individuele decentrale overheid vast te stellen.

Hoofdstuk 6

Bijlagen

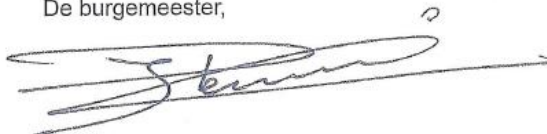
Vaststellingsbesluit

Aldus opgemaakt door burgemeester en wethouders van de gemeente Voorst
op 26 september 2017

De secretaris,

De burgemeester,

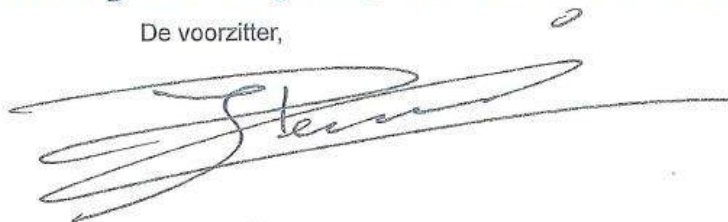

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Voorst in de openbare vergadering van 13 november 2017, en met inachtneming van de amendementen "Uitvoering motie Sportief geld in begroting" en "Een duikt in het zalje

De griffier,

De voorzitter,

6.1 Overzicht subsidies 2018

Subsidie aan verenigingen en instellingen (algemene subsidieverordening)

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 1 Bouwend Voorst	-	-

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 2 Mooi Voorst	136.148	138.330
Monumenten	74.033	75.220
Oudpapiersubsidie aan verenigingen	62.115	63.110

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 3 Bedrijvig Voorst	394.415	400.730
St. Mens en Welzijn basissubsidie	345.935	351.470
Ondernemersvereniging Twello Centrum	48.480	49.260

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 4 Gezond Voorst	1.307.513	1.325.530
Muziekverenigingen	30.364	30.850
Zang- en toneelverenigingen	8.583	8.720
Jeugd- en jongerenwerk	23.697	24.080
Sport	87.534	88.930
Vrouwenverenigingen	1.014	1.030
Oranjeverenigingen	2.656	2.700
EHBO-verenigingen	749	760
Zwembad De Schaeck	181.290	181.290
Bibliotheek	364.207	370.830
Peuterspeelzalen gemeente Voorst	172.994	175.760
Jeugdgezondheidszorg, V érian	266.144	270.400
Lokaal onderwijsbeleid	91.600	.93.070
Vluchtelingenwerk: soc. en maatschappelijke begeleiding, coördinatie-functie, overige kosten	27.023	27.460
Overig	49.658	50.450

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 5 Sociaal Voorst	379.167	385.230
Ouderenwerk	136.231	138.410
Maatschappelijke dienstverlening	242.936	246.820

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 6 Veilig Voorst	-	-

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Programma 7 Dienstverlenend Voorst	12.634	12.840
Diverse (belangen) - verenigingen	12.634	12.840

Omschrijving	Raming 2017	Raming 2018
Totaal generaal	2.229.877	2.262.660